

# Sbírka zákonů

## Československá socialistická republika

ČESKÁ  
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ  
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 6

Vydána dne 22. března 1989

Cena

---

OBSAH:

23. Zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)
  24. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení doplňovací volby do Severomoravského krajského národního výboru ve volebním obvodu č. 44 (Český Těšín II)
  25. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení doplňovací volby do Severočeského krajského národního výboru ve volebním obvodu č. 124 (okr. Teplice)
  26. Vyhláška Českého báňského úřadu o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu
- Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů
- Oznámení o uzavření mezinárodních smluv
- 

23

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje

úplné znění zákona České národní rady ze dne 18. října 1973 č. 134 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených zákonem České národní rady ze dne 22. března 1983 č. 39 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen, a zákonem České národní rady ze dne 20. prosince 1988 č. 209 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen.

## Z Á K O N

## České národní rady

## o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

## § 1

Tento zákon upravuje působnost ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky a ostatních orgánů České socialistické republiky v oblasti cen.

## § 2

(1) Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky jako ústřední orgán státní správy České socialistické republiky vykonává působnost v oblasti cen, pokud tato nepřísluší podle tohoto zákona nebo podle zvláštních předpisů<sup>1)</sup> jiným orgánům nebo organizacím.

(2) Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky

- a) se podílí na tvorbě jednotné státní cenové politiky Československé socialistické republiky a na zabezpečování její realizace v souladu s národohospodářskými plány,
- b) předkládá vládě České socialistické republiky návrhy zásadních cenových opatření v odvětvích řízených orgány republiky, jakož i stanoviska k zásadním cenovým opatřením připravovaným federálními orgány,
- c) stanoví a mění ceny výrobků, služeb, výkonů, prací (dále jen „výrobky“) a nemovitostí, popřípadě navrhuje ceny nebo jejich změny ke schválení vládě České socialistické republiky v případech, kde si to vláda vyhradí,
- d) koordinuje a metodicky řídí tvorbu cen a přípravu a realizaci opatření v oblasti cen u orgánů České socialistické republiky a organizací jimi řízených.

(3) Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky zpracovává a s Federálním cenovým úřadem a s Výborem lidové kontroly České socialistické republiky koordinuje plán kontroly cen; koordinuje, metodicky řídí a provádí kontrolu cen na území České socialistické republiky, ukládá opatření k nápravě a dodatkové odvody a

činí podle cenových, popřípadě jiných předpisů další opatření.

(4) Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky může v rámci své působnosti v tvorbě cen pověřit stanovením cen výrobků a jejich změn jiné orgány České socialistické republiky, Ústřední radu družstev, svazy družstev České socialistické republiky a ústřední orgány společenských organizací v České socialistické republice a po předchozí dohodě s nimi i organizace v oblasti jejich působnosti.

## § 2a

Česká komise pro plánování a vědeckotechnický rozvoj ve spolupráci s ministerstvem financí, cen a mezd České socialistické republiky provádí rozbor vývoje a působení cen pro potřeby plánování vývoje cen, zpracovává směrnice pro vypracování plánu vývoje cen České socialistické republiky a návrh plánu vývoje cen jako součást státního plánu České socialistické republiky.

## § 3

(1) Ústřední orgány státní správy České socialistické republiky, Ústřední rada družstev, svazy družstev České socialistické republiky a ústřední orgány společenských organizací v České socialistické republice předkládají za organizace v oblasti své působnosti

- a) ministerstvu financí, cen a mezd České socialistické republiky návrhy cenových opatření, podklady stanovené k zabezpečení cenových opatření, včetně potřebných rozborů a zdůvodnění a plány kontrol cen, jakož i zprávy o jejich plnění,
- b) České komisi pro plánování a vědeckotechnický rozvoj návrhy pro plán vývoje cen.

(2) Ústřední orgány státní správy České socialistické republiky, Ústřední rada družstev, svazy družstev České socialistické republiky a ústřední orgány společenských organizací v České socialistické republice zabezpečují v organizacích v ob-

<sup>1)</sup> Zákon č. 194/1988 Sb., o působnosti federálních ústředních orgánů státní správy.

Zákon č. 145/1970 Sb., o národohospodářském plánování.

Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 22/1971 Sb., kterým se stanoví seznam surovin, výrobků, výkonů a služeb, jejichž ceny určuje Federální cenový úřad, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 170/1980 Sb.).

Zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy.

Vládní nařízení č. 13/1962 Sb., o nové organizaci Československého filmu.

lasti své působnosti provádění kontroly cen, ukládají jim dodatkové odvody a činí jiná opatření podle zvláštních předpisů.

(3) Krajské národní výbory a Národní výbor hlavního města Prahy předkládají ministerstvu financí, cen a mezd České socialistické republiky a České komisi pro plánování a vědeckotechnický rozvoj podklady uvedené v odstavci 1 za organizace a zařízení řízená nebo spravovaná národními výbory a za státní podniky založené národními výbory (dále jen „organizace v působnosti národních výborů“), jakož i za národní výbory nižších stupňů.

(4) Krajské národní výbory a Národní výbor hlavního města Prahy stanoví a mění ceny výrobků

- a) organizací v působnosti národních výborů a drobných provozoven národních výborů,
- b) z nezemědělské výroby zemědělských organizací v působnosti ministerstva zemědělství a výživy České socialistické republiky,
- c) družstevních organizací, s výjimkou spotřebních družstev,
- d) společenských organizací,
- e) dodávaných občany,

s výjimkou cen, jejichž stanovení a změny přísluší podle zvláštních předpisů jiným orgánům<sup>1)</sup> nebo jejichž stanovení a změny si ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky vyhradí.

(5) Krajské národní výbory a Národní výbor hlavního města Prahy zabezpečují v organizacích uvedených v odstavci 4, v drobných provozovnách národních výborů a u občanů dodávajících výrobky provádění kontroly cen, ukládají jim dodatkové odvody a činí jiná opatření podle zvláštních předpisů.

(6) Krajské národní výbory a Národní výbor hlavního města Prahy mohou pověřit

- a) výkonem své působnosti podle odstavců 4 a 5 národní výbory nižších stupňů,
- b) výkonem své působnosti podle odstavce 4 po předchozí dohodě i jiné orgány České socialistické republiky a jimi řízené nebo založené organizace.

(7) Krajské finanční správy a Finanční správa v hlavním městě Praze provádějí kontrolu cen u organizací majících v obvodu jejich působnosti své sídlo. Na základě výsledků kontroly ukládají dodatkové odvody a činí jiná opatření podle zvláštních předpisů. Z pověření ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky se krajské finanční správy a Finanční správa v hlavním městě Praze účastní kontroly cen prováděné jinou finanční správou.

#### § 4

(1) Pracovníci ministerstva financí, cen a

mezd České socialistické republiky, popřípadě jiného orgánu provádějícího kontrolu cen podle tohoto zákona, kteří byli pověřeni kontrolou cen, jsou oprávněni v souvislosti s výkonem kontrolní činnosti, pokud není zvláštními předpisy<sup>2)</sup> stanoveno jinak,

- a) vstupovat do všech prostorů organizací,
- b) požadovat od pracovníků orgánů a organizací vytvoření podmínek nezbytných pro výkon kontroly cen,
- c) vyžadovat součinnost jiných kontrolních orgánů, popřípadě dalších odborných pracovníků, s výjimkou orgánů a pracovníků lidové kontroly.

(2) Orgány, organizace a jejich pracovníci jsou povinni na požádání ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky, popřípadě jiného orgánu provádějícího kontrolu cen podle tohoto zákona nebo jím pověřených pracovníků předkládat pro výkon kontroly cen potřebné podklady, podávat včas přesné a úplné ústní a písemné informace a vysvětlivky, bez průtahů odstraňovat zjištěné nedostatky a ve stanovených lhůtách podávat zprávy o plnění přijatých opatření ve smyslu závěrů kontroly cen.

(3) Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky, popřípadě jiný orgán provádějící kontrolu cen podle tohoto zákona mohou ukládat kontrolovaným orgánům a organizacím, aby v dohodnutých lhůtách zjistily úplný rozsah porušení cenových předpisů a vyčíslily neoprávněně získané prostředky v kontrolované organizaci, popřípadě i v podřízených organizacích, podle kontrolního zjištění.

#### § 5 — zrušen

#### § 6

Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky vydává v součinnosti se zúčastněnými ústředními orgány potřebné obecně závazné právní předpisy, v nichž podrobněji upraví postup orgánů a organizací při tvorbě a kontrole cen, působnost ústředních orgánů státní správy a úkoly ostatních orgánů a organizací.

#### § 7

Zrušují se s platností pro Českou socialistickou republiku:

1. ustanovení § 18 a 19 zákona č. 53/1988 Sb., o změnách v organizaci a působnosti některých ústředních orgánů,
2. ustanovení § 33 až 35 a § 48 až 49 vyhlášky Státní komise pro finance, ceny a mzdy č. 47/1967 Sb., o cenách, ve znění vyhlášky Českého cenového úřadu č. 74/1969 Sb., pokud upravují působnost orgánů České socialistické republiky a národních výborů v oblasti cen,
3. položka 44 přílohy C zákona České národní

<sup>1)</sup> Např. zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství.

radý č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na některých úsecích státní správy.

§ 8

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1974.

Zákon České národní rady č. 39/1983 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen, nabyt účinnosti dnem 1. července 1983. Zákon České národní rady č. 209/1988 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v oblasti cen, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1989.

Kempný v. r.

24

USNESENÍ

předsednictva České národní rady

ze dne 23. února 1989

**o vyhlášení doplňovací volby do Severomoravského krajského národního výboru  
ve volebním obvodu č. 44 (Český Těšín II)**

Předsednictvo České národní rady vyhláší podle § 50 odst. 1 zákona České národní rady č. 54/1971 Sb., o volbách do národních výborů v České socialistické republice, doplňovací volbu do

Severomoravského krajského národního výboru ve volebním obvodu č. 44 (Český Těšín II) a stanoví den jejího konání na čtvrtek 20. dubna 1989.

Kempný v. r.

25

USNESENÍ

předsednictva České národní rady

ze dne 3. března 1989

**o vyhlášení doplňovací volby do Severočeského krajského národního výboru  
ve volebním obvodu č. 124 (okr. Teplice)**

Předsednictvo České národní rady vyhláší podle § 50 odst. 1 zákona České národní rady č. 54/1971 Sb., o volbách do národních výborů v České socialistické republice, doplňovací volbu do Se-

veročeského krajského národního výboru ve volebním obvodu č. 124 (okr. Teplice) a stanoví den jejího konání na čtvrtek 20. dubna 1989.

Kempný v. r.

## 26

## VYHLÁŠKA

## Českého báňského úřadu

ze dne 29. prosince 1988

**o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu**

Český báňský úřad stanoví podle § 5 odst. 3 a § 6 odst. 6 písm. a) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě:

## ČÁST PRVNÍ

## VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

## DÍL PRVNÍ

## ÚVODNÍ USTANOVENÍ

## § 1

## Rozsah platnosti

(1) Vyhláška stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu (dále jen „bezpečnost práce a provozu“) při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem<sup>1)</sup> na povrchu.

(2) Vyhláška se nevztahuje na úpravu a zushlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním.<sup>2)</sup>

## § 2

## Výklad pojmů

(1) Pro účely této vyhlášky se považuje za

- a) **břemeno nadměrné hmotnosti** předmět, jehož hmotnost je větší než základní (jmenovitá) nosnost použitého dopravního nebo zdvihacího zařízení nebo únosnost dopravní cesty,
- b) **břemeno nadměrných rozměrů** předmět, jehož rozměry přesahují obrys dopravního zařízení nebo zasahují do mezer na dopravní cestě stanovených touto vyhláškou,
- c) **cizí organizaci** taková organizace, která se souhlasem organizace pracuje v jejích objektech nebo na jejích pracovištích,

d) **dlouhé břemeno** předmět přesahující ložnou plochu vozidla v podélném směru tak, že pro připojení vozidla k dalšímu vozidlu musí být použito pomocné spojovací zařízení (táhlo, řetěz apod.),

e) **důlní dílo** povrchový prostor v zemské kůře vytvořený hornickou činností. Jde zejména o důlní dílo průzkumné, otvirkové, přípravné, dílo sloužící k dobývání a důlní dílo při povrchovém dobývání (lom, skryvkové a těžební řezy, etáže apod.),

f) **důlní požár** nežádoucí a nekontrolované hoření; za důlní požár se považuje i proces samovznícení, a to od takového stadia, kdy jeho zplodiny jsou schopny ohrozit zdraví nebo životy lidí nebo kdy teplota hořlavé hmoty by mohla být příčinou výbuchu,

g) **návěští zákaz, výstraha, příkaz** nebo informace vyjádřená zvukem, světlem, značkou, nápisem nebo návěštním znakem podle jeho polohy, pohybu nebo barvy,

h) **odkop** široký zářez do svahu,

ch) **ochranné zařízení** technické nebo jiné zařízení bránící vzniku úrazů, provozních nehod nebo poruch technických zařízení,

i) **ochrannou vzdálenost od zdroje ohrožení** vzdálenost mezi ochranným zařízením a zdrojem ohrožujícím život nebo zdraví pracovníků (rotující, pohybující se nebo horké části strojů, části elektrických zařízení pod napětím apod.),

j) **otevřený oheň** záměrné a kontrolované hoření; za otevřený oheň se považuje i takový vývin tepelné energie nebo jiskření, který je důsledkem záměrně vyvolaných fyzikálních nebo chemických procesů nebo pochodů a mohl by být příčinou vzniku požáru nebo výbuchu,

k) **povrchový prostor** prostor vytvořený v zemské

<sup>1)</sup> § 2 a 3 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Nedotčeny zůstávají obecně závazné právní předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, např. výnos ministerstva stavebnictví ze dne 31. 8. 1967, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při zemních pracích — B 4 (reg. v částce 49/1968 Sb.), ve znění pozdějších předpisů. Na zřizování a provoz štol, šachtic, tunelů a jiných podzemních děl a prostorů v podzemí se vztahuje vyhláška Českého báňského úřadu č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí.

<sup>2)</sup> § 2 písm. d) a § 3 písm. a) a c) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.

kůře činností prováděnou hornickým způsobem. Jde zejména o lom, těžební řez, etáž apod.,

- l) **pracoviště** prostor určený pracovníku k výkonu pracovní činnosti včetně technických zařízení v tomto prostoru, která souvisejí s určenou pracovní činností,
- m) **práci spojenou se zvýšeným nebezpečím** taková práce, při které hrozí pracovníku zvýšené nebezpečí úrazu. Jsou to práce stanovené touto vyhláškou, dále práce, při které je nařízen stálý dozor, a práce, o které tak rozhodne organizace,
- n) **provozovnu** obestavěný nebo jinak ohraničený prostor, v němž je zabudováno strojní nebo elektrické zařízení nebo který je určen k odstavování mobilních strojů,
- o) **provozně zabezpečovací systém** soubor měřicích a kontrolních prvků včetně nutných ovládacích, případně jiných částí zařízení, které nepřetržitě nebo ve stanovených intervalech kontrolují bezpečný provoz daného zařízení a zajišťují jeho vypnutí za předem určených podmínek nebo za stavu, kdy by mohlo dojít k poškození daného zařízení v důsledku překročení, případně podkročení stanovených hodnot,
- p) **rýhu** zářez do zemské kůry, jehož délka přesahuje hloubku a šířku,
- r) **stálý dozor** nepřetržitě sledování pracovní činnosti pracovníků a stavu pracoviště, při němž pracovník určený organizací se nesmí od pracovníků vzdálit a nesmí se zaměstnávat ničím jiným než dozorem,
- s) **údržbu zařízení** činnost směřující k udržování zařízení v provozuschopném a bezpečném stavu. Údržbou zařízení jsou i předepsané prohlídky, zkoušky, kontroly, revize a opravy zařízení, jakož i montáž a demontáž částí zařízení v rozsahu potřebném k provedení prohlídek, zkoušek, kontrol, revizí nebo oprav zařízení,
- t) **výkop** zářez do zemské kůry se stabilním úklonem boku, jehož délka přesahuje hloubku a šířka dna je nejméně 0,6 m.

(2) Za důlní dílo se považuje i povrchový prostor.

### § 3

#### Odpovědnost za dodržování vyhlášky

Odpovědnost pracovníků na jednotlivých stupních řízení za plnění povinností stanovených touto vyhláškou organizací podrobně upraví organizační řád.

## DÍL DRUHÝ

### OBJEKTY, PRACOVISTĚ A ZAŘÍZENÍ

#### § 4

##### Vstup do objektů a na pracoviště

(1) Objekty, pracoviště a zařízení musí být ohrazeny nebo jinak zabezpečeny proti vstupu nepovolaných osob.

(2) Ústí podzemních důlních děl na povrchu i v lomu, pokud jsou přístupná, musí být zabezpečena proti vstupu nepovolaných osob tak, aby nebyl znemožněn odchod pracovníků z dolu při nebezpečí.

(3) Otvory, prohlubně, propadliny a jiná místa, kde hrozí nebezpečí pádu osob, musí být zakryty, ohrázeny nebo zasypány.

(4) Organizace určí způsob zabezpečení míst uvedených v odstavcích 1 a 2 proti vstupu nepovolaných osob a lhůty jejich kontrol.

(5) Zákaz vstupu nepovolaných osob do míst uvedených v odstavcích 1 a 2 musí být vyznačen na bezpečnostních tabulkách<sup>3)</sup> u všech vchodů, přístupů a cest k nim.

(6) Do objektů a na pracoviště nesmějí vstupovat osoby, které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných prostředků;<sup>4)</sup> provádění námatkových kontrol dodržování tohoto zákazu a jejich rozsah a způsob určí vedoucí organizace nebo jím pověřený pracovník.

(7) Vstup na pracoviště je dovolen pouze pracovníkům určeným k práci, kontrole nebo dozoru na tomto pracovišti; dalším osobám jen v doprovodu určeného pracovníka.

(8) Každý, kdo vstupuje do míst s nebezpečím pádu předmětů, musí mít ochrannou přilbu.

#### § 5

##### Provozní dokumentace

(1) Před započatím prací nebo činností, pro které je to touto vyhláškou stanoveno, musí být vypracována příslušná provozní dokumentace, a to technologický postup, pracovní postup, dopravní řád, provozní řád nebo pokyny pro obsluhu a údržbu.

(2) Provozní dokumentace musí určit návaznost, případně souběžnost pracovních operací, podmínky pro bezpečný výkon práce, ohrožená místa a způsob jejich označení, prostředky a přístrojovou techniku k zajištění bezpečnosti práce a provozu a opatření k zajištění pracoviště po dobu, po kterou se na něm nepracuje.

<sup>3)</sup> Např. ČSN 01 8012 Bezpečnostní značky a tabulky, ČSN 34 3510 Bezpečnostní tabulky a nápisy pro elektrická zařízení, ON 44 0090 Bezpečnostní značky a tabulky pro doly.

<sup>4)</sup> Zákon č. 120/1962 Sb., o boji proti alkoholismu.

§ 135 odst. 2 písm. b) a odst. 3 zákoníku práce.

Nařízení vlády České socialistické republiky č. 192/1988 Sb., o jezech a některých jiných látkách škodlivých zdraví.

(3) Provozní dokumentace musí být v souladu s požadavky předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu, rozhodnutími o povolení nebo schválení činnosti, stavby nebo zařízení,<sup>5)</sup> technickými podmínkami výrobce nebo dodavatele zařízení nebo stavby a návody výrobce pro obsluhu a údržbu zařízení.

(4) Pro obdobné činnosti se může používat typová provozní dokumentace upravená na místní podmínky.

(5) Provozní dokumentace musí být při změně podmínek bezodkladně upravena.

(6) Pracovníci musí být před započetím práce seznámeni s provozní dokumentací v rozsahu, který se jich týká.

(7) Provozní dokumentace musí být uložena na určeném místě přístupném pro pracovníky, kteří jsou povinni ji dodržovat.

(8) Provozní dokumentace musí být uchována nejméně rok od ukončení prací. Pokud při provádění prací došlo k hromadnému, těžkému nebo smrtelnému úrazu, musí být provozní dokumentace uchována nejméně 5 let od úrazu.

## § 6

### Zařízení

(1) Zařízení, jakož i jiné prostředky a pomůcky, které slouží provozu a jeho bezpečnosti, případně ochraně života a zdraví pracovníků, musí být stále udržována v nezávadném a použitelném stavu. Zařízení mohou uvádět do chodu nebo používat jen pracovníci určení k jejich obsluze. Zařízení mohou být používána k úkonům, pro které jsou určena; k jiným úkonům jen za podmínek určených organizací.

(2) Pokud jsou ochranná zařízení poškozena nebo z naléhavých důvodů přechodně vyřazena z činnosti, musí být co nejdříve vyměněna nebo uvedena do řádného stavu. Do té doby musí být bezpečnost práce a provozu zajištěna vhodnými bezpečnostními opatřeními.

## § 7

### Prohlídky pracovišť

(1) Pokud tato vyhláška nebo zvláštní předpisy nestanoví jiné lhůty, je povinen pracoviště prohlédnout

- a) směnový technik nejméně jednou za směnu; v nepracovních směnách může organizace od prohlídek pracovišť upustit,
- b) technik bezprostředně nadřízený směnovému technikovi nebo jeho zástupce nejméně jednou za týden.

(2) Na určených odlehlých a roztroušených pracovištích s jednoduchými provozními poměry kromě uhelných lomů, skrývek a výsypek je povinen pracoviště prohlédnout

- a) směnový technik nejméně jednou za týden,
- b) technik bezprostředně nadřízený směnovému technikovi nebo jeho zástupce nejméně jednou za 2 týdny,
- c) předák, případně vedoucí skupiny (dále jen „předák“) v každé směně, ve které nebude provedena prohlídka podle písmene a) nebo b).

(3) Předák určený k provádění prohlídek pracovišť podle odstavce 2 písm. c) musí

- a) mít nejméně tříletou praxi při provádění obdobných prací,
- b) zúčastnit se školení a složit zkoušku z příslušných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu v rozsahu požadovaném pro směnového technika,
- c) obdržet od organizace písemné pověření k výkonu dozoru s vymezením práv a povinností. Toto pověření musí být uvedeno v provozní dokumentaci pro příslušné pracoviště včetně popisu kontrolní činnosti předáka.

(4) Při prohlídce pracovišť podle odstavce 2 písm. a) a b) musí být zkontrolováno také uschování a zabezpečení výbušnin, evidence výbušnin, a má-li se ve směně vykonávat trhací práce malého rozsahu, také její příprava, případně provedení.

(5) Směnový technik, technik bezprostředně nadřízený směnovému technikovi a jeho zástupce (dále jen „dozorčí orgány“) a ostatní technici jsou povinni při prohlídkách pracovišť kontrolovat dodržování příslušné provozní dokumentace, stav bezpečnostních zařízení a zařídit odstranění zjištěných závad. Pokud nelze zjištěné závady odstranit a pracovníci jsou zřejmě a bezprostředně ohroženi, jsou dozorčí orgány a ostatní technici povinni zastavit práci a zařídit odchod pracovníků na bezpečné místo. O tomto opatření jsou povinni ihned uvědomit dispečera nebo inspekční službu, kteří to oznámí také inspektoru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci orgánu společenské kontroly.

(6) Výsledky prohlídek a určená opatření musí být zaznamenány (§ 21 odst. 1 písm. e)).

## § 8

### Evidence pracovníků

(1) Přesná a jednotná evidence pracovníků musí být vedena od jejich nástupu do práce až do ukončení pracovní směny.

(2) Pracovníci odpovědní za vedení evidence a dozorčí orgány jsou povinni nejpozději do jedné

<sup>5)</sup> Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 104/1988 Sb., o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornických způsobem.

hodiny po skončení směny se přesvědčit, zda všichni pracovníci opustili svá pracoviště, případně byli převzati do evidence následující směny.

(3) Je-li někdo pohřešován, musí být po něm ihned zahájeno pátrání.

### § 9

#### Inspekční služba

(1) Ve všech pracovních i nepracovních směnách musí být zajištěna inspekční služba, jejíž organizaci a úkoly určí vedoucí organizace. Touto službou může být pověřen jen pracovník způsobilý řídit likvidaci havárie.<sup>6)</sup>

(2) Na pracovištích s jednoduchými provozními poměry, kromě uhelných lomů, může inspekční služba vykonávat svoji funkci i mimo pracoviště a pro více pracovišť. Pokud se na těchto pracovištích nepracuje, může vedoucí organizace upustit od zajištění inspekční služby.

### § 10

#### Cizí organizace

(1) Mají-li v objektu nebo na pracovišti organizace samostatně pracovat pracovníci cizí organizace, musí být v hospodářské smlouvě řešeno také zajištění bezpečnosti práce a provozu. Organizace je povinna předem zajistit objekt nebo pracoviště podle této vyhlášky, případně zvláštních předpisů, na které se tato vyhláška odvolává, a podle dalších předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu.<sup>7)</sup> Takto zajištěný objekt nebo pracoviště odevzdá cizí organizaci, která pak odpovídá za do-  
držování předpisů a za údržbu bezpečnostních, hygienických a jiných zařízení, pokud v hospodářské smlouvě nebo v zápise o odevzdání objektu nebo pracoviště nebylo dohodnuto jinak.

(2) Organizace je povinna před odevzdáním objektu nebo pracoviště seznámit cizí organizaci s předpisy podle odstavce 1, provozní dokumentací a příslušnou částí havarijního plánu.<sup>8)</sup> Cizí organizace je povinna své pracovníky seznámit s povinnostmi vyplývajícími z těchto předpisů, provozní dokumentace a z havarijního plánu.

(3) Pokud práci v organizaci řídí nebo provádí pracovník cizí organizace a nejde o práci podle odstavce 1, je organizace povinna tohoto pracovníka seznámit s předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu, s provozní dokumentací pracoviště a příslušnou částí havarijního plánu. Podmínky a postup těchto prací musí být organizací předem odsouhlasen.

## DÍL TŘETÍ

### PRACOVNÍCI

#### § 11

#### Seznámení pracovníků s bezpečnostními předpisy

(1) Organizace je povinna seznámit pracovníky, kteří práci projektují, řídí, kontrolují a provádějí, s touto vyhláškou, případně se zvláštními předpisy, na které se tato vyhláška odvolává, s dalšími předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu<sup>7)</sup> a rozhodnutími orgánů státní báňské správy, a to nejméně v rozsahu potřebném pro výkon jejich funkce. Lhůty opakovaného seznámení pracovníků s těmito předpisy určí vedoucí organizace. Organizace je povinna umožnit pracovníkům nahlédnout do těchto předpisů a podat jim na jejich požádání potřebné vysvětlení.

(2) Nově přijatí pracovníci musí být teoreticky i prakticky vyškoleni podle osnov vydaných vedoucími organizace a vyzkoušení. Teoretické školení pracovníků, kteří dosud nepracovali při dobývacích pracích na povrchu nebo kteří takovou práci přerušili na dobu delší než 2 roky, musí trvat nejméně 8 vyučovacích hodin.

#### § 12

#### Přidělování práce

(1) Pracovník může být zařazen na práci (funkci) a pracoviště jen tehdy, byla-li předem posouzena jeho zdravotní způsobilost,<sup>8)</sup> ověřeny teoretické a praktické znalosti a byl-li seznámen s příslušnými předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu.

(2) Před zařazením na pracoviště ohrožené sesuvy hornin a zemín nebo průvaly vod a bahnin (zvodněných hornin) je organizace povinna pracovníky poučit také o těchto nebezpečích, o jejich příznacích a o tom, jak si mají počínat při jejich zjištění.

(3) Pracovník neznalý místních poměrů musí být alespoň na první směnu doveden na pracoviště pracovníkem, který je dobře zná.

(4) Práce spojené se zvýšeným nebezpečím mohou vykonávat jen pracovníci zkušení. K provedení těchto prací musí být vypracována provozní dokumentace a práce musí být prováděny za stálého dozoru.

(5) Práce k odstranění zřejmého a bezprostředního ohrožení mohou být prováděny jen po

<sup>6)</sup> Směrnice Ústředního báňského úřadu ze dne 1. 4. 1966 č. 2200/1966 pro sestavení plánů na likvidaci závažných nehod při hornické činnosti prováděné povrchovým způsobem s výjimkou povrchových provozů hlubinných dolů (povrchové havarijní směrnice), (reg. v částce 1/1967 Sb.).  
Výnos Českého báňského úřadu ze dne 29. prosince 1987 č. j. 6500/87 o plánech zdolávání závažných provozních nehod při vrtných a geofyzikálních pracích a při těžbě, úpravě a podzemním skladování kapalných nerostů a plynů v přírodních horninových strukturách (reg. v částce 10/1988 Sb.).

<sup>7)</sup> § 273 zákoníku práce.

<sup>8)</sup> Směrnice ministerstva zdravotnictví ČSR z 21. 3. 1970 č. j. LP/1-265-19.5. o změnách v posuzování zdravotní způsobilosti k práci (reg. v částce 20/1970 Sb.).



vydání příkazu k jejich provedení a určení stálého dozoru.

(6) O tom, zda jde o práce podle odstavce 4 nebo 5, rozhodne organizace.

### § 13

#### Samostatný výkon práce

(1) Samostatným výkonem práce může organizace pověřit jen pracovníka, který dovršil věk 18 let, prošel určeným zácvikem, v němž pracoval pod dohledem určeného kvalifikovaného pracovníka, a složil zkoušku z příslušných odborných znalostí a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu.

(2) Osnovu zácviku, jeho délku a způsob zkoušek určí vedoucí organizace podle druhu práce, pokud tyto požadavky nejsou stanoveny předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu nebo zvláštními předpisy.

(3) Zácvik a zkoušku může organizace promítnout pracovníkům, kteří jsou vyučeni v oboru, ve kterém mají pracovat, a absolventům středních odborných a vysokých škol příslušného směru.

### § 14

#### Obsazení pracovišť

Na pracovišti, ze kterého se není možno telefonicky nebo jiným způsobem dovolat nebo hlásit, musí být nejméně dva pracovníci. Na ostatních pracovištích může být jeden pracovník; v takovém případě organizace určí způsob a čas dovolání nebo hlášení nebo kratší lhůty prohlídek pracovišť dozorčími orgány.

### § 15

#### Povinnosti pracovníků

(1) Pracovníci jsou povinni před započetím práce i během ní ověřovat bezpečný stav pracoviště. Při ohrožení musí zastavit práci, oznámit to předákovvi a postupovat podle § 16. V práci mohou pokračovat, jakmile ohrožení pominulo.

(2) Kromě případů uvedených v § 12 odst. 5 nesmí pracovníci vstupovat do ohrožených míst, zdržovat se v nich a odstraňovat jejich případná označení.

(3) Pracovníci jsou povinni používat přidělené osobní ochranné pracovní prostředky, při práci postupovat podle provozní dokumentace a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu a volit takové pracovní postupy, které jsou v souladu se zásadami bezpečné práce. Nesmějí bez příkazu nic měnit na provozních, bezpečnostních, požárních, hygienických a jiných zařízeních. Používat a obsluhovat mohou jen ty stroje, zařízení, nářadí a pomůcky, které jim byly pro jejich práci určeny.

(4) Pracovníci se nesmějí vzdálit ze svého pracoviště bez souhlasu předáka nebo je předčasně opustit bez souhlasu dozorčího orgánu, kromě naléhavých důvodů (nevolnost, náhlé onemocnění, úraz apod.). Odchod z naléhavých důvodů jsou povinni co nejdříve vhodným způsobem ohlásit předákovvi a dozorčímu orgánu nebo dispečerovi.

(5) Pracovníci jsou povinni dodržovat pokyny vyplývající z bezpečnostních označení, výstražných signálů a upozornění. Jsou také povinni uposlechnout pokynů hlídek zabezpečujících bezpečnostní okruh (při trhacích pracích apod.).

(6) V místech se zvýšeným požárním nebezpečím nesmí pracovníci používat otevřený oheň a kouřit. Ve výjimečných případech mohou použít otevřený oheň jen na písemný příkaz organizace.<sup>9)</sup>

### § 16

#### Povinnosti při nebezpečí

Každý, kdo zpozoruje nebezpečí, které by mohlo ohrozit zdraví nebo životy lidí nebo způsobit provozní nehodu (havárii) nebo poruchu technického zařízení, případně příznaky takového nebezpečí, je povinen, pokud nemůže nebezpečí odstranit sám, oznámit to ihned dozorčímu orgánu nebo dispečerovi, případně inspekční službě a podle možnosti upozornit všechny osoby, které by mohly být tímto nebezpečím ohroženy.

### § 17

#### Předák a jeho povinnosti

(1) Ve skupině dvou a více pracovníků musí být určen předák.

(2) Předákem může být jen ten, kdo má potřebnou odbornou praxi a složil zkoušku z odborných znalostí a z příslušných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu. Délku odborné praxe, její náplň, způsob zkoušek a lhůty jejich opakování určí vedoucí organizace.

(3) Předák je povinen zajistit bezpečnost pracovníků své skupiny, bezpečný stav pracoviště, dodržování provozní dokumentace a plnění příkazů organizace. Při zjištění závady je povinen zajistit její odstranění. Nemůže-li tak učinit a hrozí-li pracovníkům zřejmě a bezprostřední ohrožení, musí zastavit práci a odvést svou skupinu na bezpečné místo. O všech závadách a provedených opatřeních je povinen uvědomit příslušný dozorčí orgán nebo dispečera, který o případech zastavení práce uvědomí i inspektora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci orgánu společenské kontroly. O obnově práce platí § 15 odst. 1.

(4) Při střídání směn je předák povinen upozornit nastupujícího předáka na důležité skutečnosti nebo závady na pracovišti. Nemůže-li tak učinit, podá o tom zprávu dozorčímu orgánu před nástupem střídající směny.

<sup>9)</sup> ČSN 05 0610 Svařování, Bezpečnostní ustanovení pro svařování plamenem a řezání kyslíkem.

ČSN 05 0630 Bezpečnostní ustanovení pro svařování elektrickým obloukem.

ČSN 05 0650 Bezpečnostní předpisy pro svařování elektrickým odporem.

## DÍL ČTVRTÝ

## § 20

## MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

## § 18

## Havarijní plán

(1) Organizace provádějící hornickou činnost je povinna vypracovat plán zdolávání závažných provozních nehod (havárií).<sup>10)</sup>

(2) Pokud je organizace při činnosti prováděné hornickým způsobem povinna vypracovat plán zdolávání závažných provozních nehod (havárií),<sup>11)</sup> postupuje přiměřeně podle zvláštního předpisu,<sup>6)</sup> pokud Český báňský úřad nestanoví jinak.

## § 19

## Povinnosti organizace při mimořádných událostech

(1) Kromě povinností uložených zvláštním předpisem<sup>12)</sup> je organizace povinna bezodkladně ohlásit příslušnému obvodnímu báňskému úřadu<sup>13)</sup> také závažné události a nebezpečné stavy, a to

- a) mimořádné události při použití výbušnin včetně přiotrávení výbuchovými zplodinami,
- b) mimořádné události na podstavnicích pro jízdu na laně a lanovkách,
- c) mimořádné události při používání vyhrazených technických zařízení,
- d) skluzy zemin a sesuvy skalních stěn, při nichž došlo
  - 1. k ohrožení života a zdraví lidí,
  - 2. k ohrožení bezpečnosti provozu včetně provozovaných zařízení,
  - 3. k ohrožení veřejných a jiných právem chráněných zájmů,
  - 4. ke změně technologie provozu a způsobu vedení důlních děl,
- e) průvaly vod a bahní (zvodněných hornin),
- f) propadnutí osob, strojů nebo zařízení do starých nebo opuštěných důlních děl a jiných podzemních prostor,
- g) erupce na ropných, plynových a jiných vrtech nebo sondách a mimořádné události na podzemních zásobnicích plynu,
- h) hledání pohřešované osoby,
- i) úmrtí osoby v objektu nebo na pracovišti organizace.

(2) Závažné události a nebezpečné stavy uvedené v odstavci 1 je organizace povinna vyhodnocovat a evidovat.

## Zachování stavu místa mimořádné události

(1) Na místě, kde se přihodil závažný pracovní úraz (smrtelný, životu nebezpečný nebo hromadný) nebo kde došlo k závažné provozní nehodě (havárii), poruše technického zařízení nebo jiné závažné události nebo nebezpečnému stavu (§ 19 odst. 1) se nesmí nic měnit, dokud obvodní báňský úřad neprovedl ohledání místa nebo nerozhodl jinak, kromě případů, kdy jde o záchranu postižených, případně o další záchranné práce nebo bezpečnost provozu. Změny nutné z jiných závažných důvodů mohou být provedeny pouze se souhlasem obvodního báňského úřadu.

(2) O místě mimořádné události podle odstavce 1 je organizace povinna pořídit výstižnou dokumentaci (náčrtek, plánek, fotografie apod.).

## DÍL PÁTÝ

## ZÁKLADNÍ DOKUMENTACE

## § 21

## Dokumentace a záznamy

(1) Kromě knih požadovaných jinými předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu nebo zvláštními předpisy musí být vedeny

- a) evidenční kniha, která musí obsahovat
  - 1. základní údaje o chráněném ložiskovém území, dobývacím prostoru, pozemkovém vlastnictví, územních rozhodnutích, stavebních povoleních a jiných důležitých úředních rozhodnutích,
  - 2. základní údaje o hlavních důlních dílech a důležitých stavbách a zařízeních a rozhodnutí o povolení k jejich uvedení do provozu,
  - 3. základní údaje o způsobu dobývání a základních dobývacích metodách,
- b) dolový nebo stavební deník, do něhož se zapisují nebo zakládají rozhodnutí orgánů státní báňské správy, ústředního orgánu státní správy, orgánů hygienické služby a orgánů společenské kontroly a opatření a příkazy organizace týkající se bezpečnosti práce a provozu a racionálního využívání ložisek,
- c) kniha odvodňování,
- d) kniha mimořádných událostí,
- e) knihy, do nichž dozorcí orgány a ostatní technici zaznamenávají výsledky svých pochůzek a předepsaných prohlídek.

(2) Vedoucí organizace nebo jím pověřený

<sup>10)</sup> § 6 odst. 4 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.

<sup>11)</sup> § 6 odst. 5 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.

<sup>12)</sup> Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 110/1975 Sb., o evidenci a registraci pracovních úrazů a o hlášení provozních nehod (havárií) a poruch technických zařízení.

<sup>13)</sup> Vyhláška Českého báňského úřadu č. 56/1982 Sb., kterou se určují obvody působnosti obvodních báňských úřadů.

pracovník určí, kde a jakým způsobem musí být vedeny knih, podle odstavce 1 písm. a) až e).

(3) Záznamy dozorčích orgánů, hlášení údajů snímačů, čidel apod., u kterých předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu nevyžadují formu knih, mohou být prováděny způsobem, který umožní uchovávání a využívání údajů po určenou dobu.

(4) Výsledky předepsaných prohlídek, kontrol, měření a rozborů jsou povinni zaznamenat pracovníci, kteří je provedli. Není-li stanoveno jinak, musí být záznamy uchovány nejméně jeden rok.

(5) O školení, zácviku a zkouškách podle předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu musí být vedeny záznamy.

#### § 22

##### Důlně měřická a geologická dokumentace

Důlně měřická a geologická dokumentace<sup>14)</sup> musí být vedeny tak, aby poskytovaly spolehlivé údaje pro vypracování provozní dokumentace.

### ČÁST DRUHÁ

#### POŽADAVKY NA PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

#### § 23

##### Škodliviny v pracovním prostředí

(1) Na pracovištích musí být měřeny škodliviny, zejména prach, hluk, vibrace, ionizující záření a plynné škodliviny ve lhůtách stanovených zvláštními předpisy nebo touto vyhláškou nebo určených podle této vyhlášky a při podezření, že došlo k překročení nejvyšších přípustných koncentrací nebo hodnot.<sup>15)</sup>

(2) Zjistí-li organizace, že na pracovišti jsou překročeny nejvyšší přípustné koncentrace nebo hodnoty škodlivin, je povinna neprodleně provést

opatření k odstranění tohoto stavu. Je-li to technicky neproveditelné, je povinna pracovníky, případně jiné osoby odvolat nebo, je-li to přípustné, je vybavit osobními ochrannými pracovními prostředky,<sup>16)</sup> případně ochranu zdraví a života pracovníků zabezpečit jinak (klidové přestávky, protihlukové kabiny, oddělení pracovníka od zdroje škodlivin apod.).

#### § 24

##### Ochrana před účinky škodlivé prašnosti

Pro snižování koncentrace prachu v ovzduší je organizace povinna technickými prostředky

- snižovat množství prachu vznikajícího při technologických procesech,
- zneškodňovat prach, pokud je to technicky možné, u zdroje jeho vzniku (odsáváním, zkrápěním apod.),
- snižovat koncentraci prachu v ovzduší účinným způsobem (zkrápěním, filtrací apod.).

#### § 25

##### Ochrana před nepříznivými povětrnostními vlivy

Na pracovišti i při dopravě na pracoviště a zpět musí být pracovníci chráněni technickými prostředky před nepříznivými povětrnostními vlivy, především chladem a vlhkem; kde to není možné zajistit, musí být pracovníci vybaveni osobními ochrannými pracovními prostředky.

#### § 26

##### Namáhavost práce

Hmotnost zdvihaného nebo přenášeného břemene s dobrými úchopovými možnostmi pro obě ruce nesmí překročit 50 kg na jednoho muže.

#### § 27

##### Nápoje

Organizace je povinna poskytovat pracovníkům nápoje podle hygienického předpisu<sup>17)</sup> a bez-

<sup>14)</sup> Důlně měřický předpis Českého báňského úřadu ze dne 24. 3. 1987 č. j. 900/1987 o důlně měřické dokumentaci při povrchovém dobývání uhlí (reg. v částce 11/1987 Sb.).

Důlně měřický předpis Českého báňského úřadu ze dne 31. 1. 1972 č. j. 700/1972 pro povrchové dobývání rud a nerud (reg. v částce 26/1972 Sb.).

Důlně měřický předpis Ústředního báňského úřadu ze dne 7. 7. 1967 č. j. 4700/1967 -- seznam smluvených značek důlních map (reg. v částce 43/1968 Sb.).

Vyhláška Ústředního báňského úřadu a Ústředního geologického úřadu ze dne 31. 1. 1962 č. j. 1000/1962 o vedení a doplňování geologické dokumentace (reg. v částce 42/1962 Sb.), ve znění vyhlášky Českého geologického úřadu č. 96/1988 Sb.

Vyhláška Českého úřadu geodetického a kartografického č. 10/1974 Sb., o geodetických pracích ve výstavbě.

<sup>15)</sup> Např. vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 45/1966 Sb., o vytváření a ochraně zdravých životních podmínek, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČSR č. 192/1988 Sb., vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením, vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 13/1977 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky -- hlavního hygienika České socialistické republiky č. 46/1978 Sbírky hygienických předpisů o hygienických požadavcích na pracovní prostředí (reg. v částce 21/1978 Sb.), ve znění pozdějších předpisů, směrnice hlavního hygienika ČSSR a Ústředního báňského úřadu č. 31/1966 Sbírky hygienických předpisů o ochraně zdraví pracujících před účinky škodlivé prašnosti v organizacích podléhajících hornímu zákonu (reg. v částce 8/1967 Sb.).

<sup>16)</sup> § 133 odst. 2 zákonníku práce.

<sup>17)</sup> Směrnice ministerstva zdravotnictví z 27. prosince 1963 č. HE-340.2-6.12.63 č. 30/1964 Sbírky hygienických předpisů o poskytování ochranných nápojů při práci v horkých provozech (reg. v částce 29/1964 Sb.).

platně poskytnout láhve o potřebném obsahu pro zásobování nápoji. Na pracovištích s nepříznivými mikroklimatickými podmínkami musí být množství nápojů úměrně zvýšeno podle doporučení lékaře.

### § 28

#### První pomoc

(1) Utrpí-li pracovník na pracovišti úraz nebo náhle onemocní, musí mu být poskytnuta první pomoc a musí být dopraven s doprovodem do zdravotnického zařízení. Doprava postiženého má přednost před jinou dopravou.

(2) Jednou za 3 roky je organizace povinna zajistit školení techniků, střelmistrů, předáků, báňských záchranářů, instruktorů středních odborných učilišť a koupelářů o první pomoci.<sup>18)</sup>

(3) Ověřování znalostí ze zdravotnického minima v poskytování první pomoci musí být součástí každé zkoušky z předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu.

## ČÁST TŘETÍ

### DOBÝVÁNÍ A VÝSYPKOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

#### DÍL PRVNÍ

#### VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

### § 29

#### Vstup do starých nebo opuštěných podzemních důlních děl a jiných podzemních prostor

(1) Vstup do starých nebo opuštěných podzemních důlních děl a jiných podzemních prostor je možný jen na písemný příkaz, ve kterém organizace určí potřebná bezpečnostní opatření podle zvláštního předpisu.<sup>1)</sup>

(2) Práce v blízkosti známých nebo předpokládaných starých nebo opuštěných podzemních důlních děl a jiných podzemních prostor jsou dovoleny jen po určení potřebných bezpečnostních opatření.

### § 30

#### Styk povrchového dobývání s jinou hornickou činností nebo činností prováděnou hornickým způsobem

(1) Podmínky pro současně povrchové a hlubinné dobývání musí být vyřešeny v plánech otvírky, přípravy a dobývání nebo v plánech využívání ložisek tak, aby nedošlo ke vzájemnému nepříznivému ovlivnění.

(2) Obdobně je nutno postupovat při možném ovlivnění povrchového dobývání jinou hornickou činností nebo činností prováděnou hornickým způsobem.

### § 31

#### Nebezpečná místa

Místa nebezpečná pádem horniny, zeminy

apod. musí být určena podle místních poměrů a vhodným způsobem musí být na ně upozorněno, případně musí být zabráněno přístupu do těchto míst.

## DÍL DRUHÝ

### DOBÝVACÍ PRÁCE

### § 32

#### Technologický postup

(1) Pro povrchové dobývání a dobývání a těžbu z vody plovoucími stroji musí být vypracován technologický postup.

(2) Technologický postup pro povrchové dobývání musí určit

- rozměry řezů a šířek pracovních plošin a způsob dobývání a nakládání,
- předstih paty posledního skryvkového řezu před prvním dobývacím řezem,
- postup při očišťování a jiných úpravách řezu,
- vymezení podmínek vzájemné součinnosti jednotlivých činností na pracovních plošinách,
- opatření při změně báňskogeologických podmínek dobývání a při nepříznivých klimatických podmínkách,
- přemisťování dobývacích a nakládacích strojů,
- způsob odstavení a zajištění strojů v době odstávek,
- případná další opatření, která vyžadují podmínky pracoviště.

(3) Technologický postup pro dobývání a těžbu z vody plovoucími stroji musí přiměřeně splňovat požadavky odstavce 2 a dále určit

- způsob kontroly hloubky a reliéfu dna,
- způsob úpravy konečných svahů,
- zaměřování vytěžených ploch a vydobytých prostor ve lhůtách podle plánu otvírky, přípravy a dobývání nebo plánu využívání ložiska,
- bezpečné vzdálenosti dobývacího stroje od kraje těženého řezu.

### § 33

#### Generální svah lomu

(1) Generální svah lomu určený v plánu otvírky, přípravy a dobývání nebo v plánu využívání ložiska je daný úhlem, který svírá spojnice hlavy nejvyššího řezu a paty nejspodnějšího řezu s vodorovnou rovinou.

(2) Generální svah tvořený zeminami se zjistí na základě mechaniky zemin s ohledem na jejich mechanické vlastnosti a z rozměrů jednotlivých řezů s přihlédnutím na použitou dobývací metodu, dobývací stroje a dopravní zařízení. Generální svah musí být určen z nejmenší zjištěné hodnoty.

<sup>18)</sup> Metodický návod č. 33/1974 Věstníku ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky, zásady organizace a poskytování první pomoci.

(3) Generální svah tvořený horninami se určí z rozměrů jednotlivých řezů s přihlédnutím na použitou dobývací metodu, dobývací stroje a dopravní zařízení.

(4) Generální svah lomu v bočních a konečných závěrných svazích se určí podle odstavce 2, případně 3 s přihlédnutím k významu chráněného objektu a území. U hornin musí šíře ponechaných ústupků vycházet z jejich geologických a technických vlastností.

(5) Stabilita dílčího svahu vytvořeného z ucelené skupiny řezů, které se podstatně vymykají z obrysu generálního svahu pro odchýlné mechanické vlastnosti zemin, se určí podle odstavce 2.

#### § 34

##### Stupeň bezpečnosti generálního svahu tvořeného zeminami

(1) Stupeň (koeficient) bezpečnosti generálního svahu tvořeného zeminami se zjišťuje vhodnou výpočtovou nebo grafickou metodou a musí být nejméně

- a) 1,5 pro svahy trvalého charakteru (stav trvající déle než rok),
- b) 1,3 pro svahy dočasného charakteru (stav trvající méně než rok),
- c) 1,2, uvažuje-li se o reziduální pevnosti zemin v převážném rozsahu svahu.

(2) Stupeň bezpečnosti musí být přiměřeně zvýšen, jde-li o svahy

- a) v zeminách náchylných k přijímání vody a ke skluzům,
- b) v potrhane zemině nebo jinak narušené,
- c) proti úklonu vrstev,
- d) v zeminách, jejichž mechanické vlastnosti se mohou podstatně měnit odlehčením,
- e) v nepříznivých geologických podmínkách (tektonika, úložní poměry apod.),
- f) poddolované.

#### § 35

##### Výška, sklon a postup řezů

(1) Výška a sklon řezů musí být určeny

- a) u zemin při výšce řezu nad 6 m podle mechanických vlastností a podle parametrů dobývacích strojů,
- b) u hornin podle geologických poměrů ložiska, dobývací metody, parametrů dobývacích a nakládacích strojů.

Přitom výška řezu nesmí přesahovat výškový dosah dobývacího stroje.

(2) Stupeň bezpečnosti řezu zemin musí být nejméně

- a) 1,2 u soudržných zemin,
- b) 1,1 u nesoudržných zemin,
- c) 1,3 u řezů trvalého charakteru (bočních a ko-

nečných závěrných) a u řezů, na nichž jsou umístěny dopravní trasy a jiná zařízení.

(3) Při nepředvídané změně mechanických vlastností zeminy v řezu, která vyvolá snížení stupně bezpečnosti, se mohou práce provádět jen za zvláštních opatření určených organizací.

(4) Do výšky řezu se započítávají i hřebeny vytvořené provozem rýpadel.

(5) Postup dobývání proti úklonu vrstev a v dosahu sypaných nebo plavených hmot musí být určen na základě výpočtu bezpečnosti proti ujetí vrstev a hmot.

(6) Při dobývání hornin pomocí trhacích prací nesmí být výška řezu vyšší než 25 m. Toto neplatí pro dobývání komorovými odstřely.

(7) Pokud při dobývání pomocí trhacích prací bude rozval vyšší než 1,4násobek výškového dosahu nakládacího stroje, musí být pro nakládání vypracována provozní dokumentace.

(8) Je zakázáno podkopávat nebo podlomovat řezy.

#### § 36

##### Šířka pracovní plošiny

(1) Nejmenší šířka pracovní plošiny musí být určena se zřetelem na zajištění stability dobývacích a nakládacích strojů, dopravních zařízení, dopravních cest, jakož i na zajištění bezpečnosti pracovníků na pracovní plošině i na nižších pracovních plošinách.

(2) Na pracovních plošinách, kde pracují dva stroje, musí šířka pracovní plošiny v místech, kde se stroje míjejí, kromě požadavků uvedených v odstavci 1, odpovídat obrysům obou strojů při možnosti volného průjezdu jak dopravních prostředků, tak i obou strojů.

#### § 37

##### Předstih odkluzu

Předstih odkluzu před prvním dobývacím řezem musí být stále tak velký, aby zaručoval za daných podmínek a metod potřebnou bezpečnost práce a provozu. Musí se vzít zřetel na stabilitu svahu, vyhořelá a závalová pole, nebezpečí vzniku ohně, racionální vydobyví ložiska apod.

#### § 38

##### Očišťování a úpravy řezů

(1) Řezy, pod kterými se zdržují pracovníci nebo jsou umístěna strojní či dopravní zařízení, musí být nejméně jednou za směnu prohlédnuty. Pokud se zjistí převisy, případně možnosti uvolnění horniny, zeminy nebo jiných nežádoucích předmětů ohrožujících bezpečnost práce a provozu, musí být provedena příslušná bezpečnostní opatření. Jedná-li se o řezy, které jsou mimo provoz, musí být určena lhůta prohlídek a očištění, případně jiné jejich potřebné úpravy podle místních poměrů.

(2) Okraje pracovních plošin řezů, pod nimiž se zdržují pracovníci nebo je umístěno strojní nebo dopravní zařízení, musí být očištěny tak, aby nedošlo k pádu nežádoucích předmětů na nižší pracovní plošiny.

### § 39

#### Práce v závalových polích a v oblastech podzemních prostor

Technologický postup pro povrchové dobývání v závalových polích a v oblastech podzemních prostor musí také řešit způsob ověřování nezavalených podzemních důlních děl nebo podzemních prostor.

### § 40

#### Opatření proti vzniku požárů

(1) Dobývá-li se uhlí ve slojích náchylných k samovznícení, v závalových polích a vyhořelých částech sloje, musí být kromě rychlého postupu v místech ohrožených samovznícením provedena potřebná opatření, aby se zajistilo bezpečné pracovní prostředí.

(2) Nezavalená podzemní důlní díla musí být včas uzavřena nebo jinak zabezpečena, aby se zabránilo přístupu vzduchu k místům možného vzniku důlního požáru.

(3) Zdolávání důlních požárů v podzemních důlních dílech ústících v lomech mohou provádět jen báňští záchranáři.<sup>19)</sup>

### § 41

#### Dobývání a těžba z vody plovoucími stroji

(1) Dobývání a těžba plovoucími stroji musí být prováděno rovnoměrně a po celé délce těžebního řezu.

(2) Při ukončování směny nebo při delším zastavení dobývání a těžby musí být stroj z řezu odstaven do vzdálenosti určené v technologickém postupu.

(3) Při dobývání a těžbě v blízkosti břehu je pracovník, který řídí těžební zařízení, povinen stále pozorovat břeh, zjišťovat náznaky případného sesuvu, sledovat výšku hladiny apod. V případě ohrožení musí zastavit práce a s plovoucím těžebním strojem odplout na bezpečné místo.

## DÍL TŘETÍ

### VÝSYPKOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

### § 42

#### Zřizování výsypky

(1) Výsypka musí být zřízena v souladu s projektovou dokumentací vypracovanou podle zvláštních předpisů.<sup>20)</sup>

<sup>19)</sup> Vyhláška Českého báňského úřadu č. 67/1988 Sb., o báňské záchranné službě.

<sup>20)</sup> Vyhláška č. 104/1988 Sb.

Vyhláška Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj č. 5/1987 Sb., o dokumentaci staveb.

(2) Výsypky musí být zřizovány podle zásad mechaniky zemin tak, aby byla zajištěna jejich stabilita a nedocházelo k vytlačování podzákladí a aby bylo co nejdříve dosaženo definitivních svahů.

(3) V ochranném pásmu mezi patou výsypky a objekty, které je nutno chránit, musí být učiněna opatření pro zvýšení únosnosti podložky výsypky (odvodnění, vybudování předvýsypky v časovém předstihu apod.).

(4) Zřizování výsypek musí vytvářet předpoklady pro určené následné využití.

### § 43

#### Provoz výsypky

(1) Pro provoz výsypky musí být vypracován technologický postup, který určí bezpečnostní opatření pro ukládání a odběr hmot, způsob zneškodňování prachu, zajištění strojů a zařízení a podle potřeby také měření teplot a koncentrace plyných škodlivin a hašení hořící výsypky.

(2) Na výsypku mohou být zakládány nebo z ní odebírány hmoty tak, aby tím nebyly vytvořeny podmínky pro samovznícení a šíření požáru a nebyla narušena stabilita výsypky.

(3) Přístupové cesty k výsypce musí být označeny bezpečnostními tabulkami se zákazem vstupu nepovolaných osob.

(4) Vzdálenost paty výsypky od místa dobývání musí zaručovat bezpečnost dobývání, strojů a dopravních zařízení.

### § 44

#### Skládky vytěženého nerostu

Pro zřizování a provoz skládek vytěženého nerostu platí přiměřeně § 32, 35, 36, 38, 40, 42 a 43.

### § 45

#### Generální svah výsypky

(1) Generální svah výsypky určený plánem otvírky, přípravy a dobývání nebo plánem využití ložiska je dán úhlem, který svírá spojnice hlavy posledního a paty prvního výsypkového stupně s vodorovnou rovinou.

(2) Generální svah výsypky se zjistí na základě mechaniky zemin a z rozměrů jednotlivých výsypkových stupňů s přihlédnutím na použitý způsob zakládání, zakládací stroje a dopravní zařízení. Generální svah výsypky musí být určen z nejmenší zjištěné hodnoty a musí zajistit stabilitu výsypky.

### § 46

#### Stupeň bezpečnosti generálního svahu výsypky

Stupeň (koeficient) bezpečnosti generálního svahu výsypky se zjišťuje vhodnou výpočtovou nebo grafickou metodou a musí být nejméně

- a) 1,5 pro konečný závěrný svah,
- b) 1,3 pro provozní svah.

Tomuto stupni bezpečnosti musí vyhovovat ucelené skupiny výsypkových stupňů.

#### § 47

##### **Šířka pracovní plošiny výsypkového stupně a jeho výška**

(1) Nejmenší šířka pracovní plošiny výsypkového stupně musí být určena se zřetelem na zajištění stability základacích strojů, dopravního zařízení a dopravních cest.

(2) Pro každý výsypkový stupeň musí být určena mezní výška vycházející z mechanických vlastností zakládaných zemin. Stupeň bezpečnosti výsypkového stupně musí být nejméně 1,1.

#### § 48

##### **Výsypky z neuhelných lomů**

Na výsypky z neuhelných lomů se vztahují ustanovení tohoto dílu kromě ustanovení § 45, 43 a § 47 odst. 2.

#### § 49

##### **Odběr hmot z výsypek**

Pro odběr hmot z výsypek platí přiměřeně § 32, 35, 36 a § 38 až 40.

### **ČÁST ČTVRTÁ**

#### **VYHLEDÁVACÍ, PRŮZKUMNÉ A OBDOBNÉ PRÁCE**

#### § 50

##### **Vyhledávání a průzkum**

(1) Před zahájením vyhledávacích, průzkumných a obdobných prací<sup>21)</sup> (dále jen „průzkumné práce“) musí být povrchová a podpovrchová zařízení, jakož i podzemní prostory a rozvody vyznačeny v projektu prací nebo v technologickém postupu a mapové dokumentaci.

(2) Pro práce vykonávané na území, ve kterém se nachází povrchová a podpovrchová zařízení, jakož i podzemní prostory a rozvody, musí být v technologickém postupu určena potřebná opatření.

(3) V prostorech, kde lze předpokládat stará nebo opuštěná podzemní důlní díla či jiné podzemní prostory, je organizace povinna pokud možno ověřit jejich případnou existenci. Průzkumné práce nad známými nebo předpokládanými starými nebo opuštěnými podzemními důlními díly a jinými

mi podzemními prostory jsou dovoleny jen po určení potřebných bezpečnostních opatření.

#### § 51

##### **Technologický postup**

(1) Pro hloubení rýh, výkopů a odkopů (dále jen „průzkumná díla“) musí být vypracován technologický postup.

(2) Technologický postup musí určit

- a) rozměry průzkumných děl,
- b) způsob zajištění průzkumného díla proti pádu zeminy, případně horniny a zavalení a způsob ochrany proti vodě,
- c) způsob ukládání hmot, předmětů a zeminy na okraji průzkumného díla,
- d) opatření proti pádu osob, předmětů, hmot a zařízení do průzkumného díla,
- e) způsob očišťování boků průzkumných děl,
- f) způsob sestupu a výstupu pracovníků,
- g) způsob těžby zeminy, případně horniny,
- h) způsob likvidace průzkumných děl,
- i) případná další opatření, která vyžadují podmínky pracoviště.

#### § 52

##### **Vrtné a geofyzikální práce**

Pro vrtné a geofyzikální práce platí také zvláštní předpisy.<sup>22)</sup>

#### § 53

##### **Zajištění průzkumných děl**

(1) Rýhy, do nichž vstupují pracovníci, musí být široké nejméně 0,8 m.

(2) Způsob zajištění průzkumných děl proti zavalení musí být určen s ohledem na povahu zemin, případně hornin, hloubku, povětrnostní poměry a na dobu, po kterou mají být otevřeny.

(3) Boky průzkumných děl musí být zajištěny proti zavalení při hloubce větší než 1,5 m. V zastavěném území musí být boky zajištěny proti zavalení již při hloubce větší než 1,3 m a v nesoudržných zeminách nebo tam, kde je nutno počítat s opakovanými silnými otřesy, již při hloubce větší než 0,7 m.

(4) Při použití strojů a trvalém zabránění vstupu pracovníků do prostoru ohroženého pádem zeminy lze překročit hodnoty stanovené pro zajištění boků podle odstavce 3; hloubka však musí odpovídat parametrům stroje a stroj musí být podle potřeby zajištěn.

<sup>21)</sup> Pokud jsou vyhledávací a průzkumné práce prováděny podzemními důlními díly, platí pro tyto práce vyhláška Českého báňského úřadu č. 22/1989 Sb.

<sup>22)</sup> Výnos Českého báňského úřadu z 23. 7. 1981 č. 17/1981 Ú. v. ČSR o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o bezpečnosti provozu pro vrtné a geofyzikální práce a pro těžbu, úpravu a podzemní skladování kapalných nerostů a plynů v přírodních horninových strukturách v organizacích podléhajících dozoru státní báňské správy (reg. v částce 33/1981 Sb.), ve znění výnosu Českého báňského úřadu č. 18/1988 Ú. v. ČSR (reg. v částce 18/1986 Sb.).

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 72/1988 Sb., o výbušninách.



(5) Podkopávání boků průzkumných děl je **zakázáno**.

(6) Předměty, hmoty a zařízení musí být **umísťovány** v bezpečné vzdálenosti od okraje průzkumného díla, aby do něj nemohly spadnout.

#### § 54

##### Opatření proti pádu osob

(1) Kde hrozí nebezpečí pádu osob do průzkumného díla, musí být zřízena souvislá pevná zábrana vysoká 1,1 m nebo nápadná překážka vysoká nejméně 0,8 m ve vzdálenosti větší než 1,5 m od jeho okraje.

(2) Do rýhy hlubší než 1,5 m musí být postaveny žebříky k bezpečnému sestupu a výstupu, pokud nejsou vybudovány schůdné stupně na některém konci rýhy.

(3) Vzájemná vzdálenost mezi pracovníky v průzkumném díle musí být taková, aby se při práci vzájemně neohrožovali.

#### § 55

##### Zасыпání průzkumných děl

Po ukončení průzkumných prací musí být průzkumná díla **zasypána**, pokud se nepočítá s jejich jiným využitím. Musí být zasypána v celé hloubce a s ohledem na sesednutí záspy.

#### § 56

##### Prohlídky a čištění boků pracovišť

(1) Denně je nutno bezpečným způsobem **očisťovat** boky pracoviště a kontrolovat výztuž. Při oblevách a deštivém počasí je nutno prohlížet a čistit boky častěji a zvláště pečlivě. Čištění se provádí shora dolů nebo ze strany tyčemi. Při čištění se nesmí nikdo zdržovat v ohroženém prostoru.

(2) U rýh a odkopů je nutno denně pozorovat přilehlý terén, zda nepoklesává nebo se v něm netvoří trhliny. V takovém případě jsou pracovníci povinni ihned opustit ohrožené průzkumné dílo a přikročit k jeho zajištění.

## ČÁST PÁTÁ

### ODVODŇOVÁNÍ LOMŮ

#### DÍL PRVNÍ

##### OCHRANA PROTI PŘÍTOKŮM A PRŮVALŮM VOD

#### § 57

##### Ověřování hydrogeologických a hydrologických poměrů

(1) K zajištění bezpečnosti práce a provozu před průvaly vod a bahnin musí být před zahájením hornické činnosti příslušná část území v potřebném rozsahu prozkoumána.

(2) Průzkumnými pracemi musí být zjištěny zvodněné kolektory, jejich hloubka, uložení, moc-

nost, velikost přítoků vod, tlak vody a úroveň ustálené hladiny napjaté i volné. Součástí průzkumných prací musí být ověření srážkových a odtokových poměrů, fyzikálně-mechanických a hydrodynamických parametrů včetně chemizmu vody ve vodonosných vrstvách.

3) Průzkumné práce musí být provedeny v rozsahu potřebném pro navržení vhodných technických a bezpečnostních opatření.

#### § 58

##### Ochrana proti průvalům vod a bahnin, zvodněných hornin a přítokům povrchových vod

(1) Za místa nebezpečná průvalem vod a bahnin nebo zvodněných hornin se považují zejména vodonosné vrstvy v nadloží, podloží nebo sousedství ložiska, propustná tektonická pásma, plavené výsypky, neodvodněné popílkové skládky, zatopená důlní díla povrchové toky a vodní nádrže.

(2) Místa nebezpečných přítoků a průvalů vod nebo zvodněných hornin musí být v předstihu vhodným způsobem odvodněna. Pokud nelze tato místa odvodnit nebo přítokům, případně průvalům zabránit, musí být určena ochranná opatření pro postup dobývacích řezů k neodvodněným místům.

(3) Povrchové toky, vodní nádrže a stálé výtoky vod v příslušném spádovém území v dosahu účinků dobývání musí být jako možný zdroj nebezpečného přítoku vody zakresleny do základní důlní mapy, sledovány a kontrolovány v určených lhůtách po dohodě s příslušným vodohospodářským orgánem.

(4) Zatopení lomu nebo jeho části povoluje obvodní báňský úřad.<sup>23)</sup>

#### § 59

##### Odvodňování lomu

(1) Důlní vody musí být odváděny z plošin dobývacích řezů odvodňovacími systémy do sběrných nádrží (čerpacích jímek) nebo mimo lom.

(2) Stejným způsobem musí být zajištěno odvodnění cest pro chůzi a dopravu v lomu.

#### § 60

##### Odvodňování výsypek

(1) Před zřízením výsypky a před jejím postupem musí být výsypný prostor dostatečně odvodněn a zajištěno odvádění vody z podloží výsypky.

(2) Nerovnosti a propadliny na pracovních plošinách, v nichž by se mohla shromažďovat voda, musí být průběžně urovnávány a zahrnovány nebo upraveny tak, aby voda mohla odtékat.

(3) Konečné tvary výsypek musí být upraveny tak, aby nedocházelo k hromadění srážkových vod.

<sup>23)</sup> § 10 odst. 6 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.



## DÍL DRUHÝ

## ČERPÁNÍ DŮLNÍCH VOD

## § 61

## Čerpací stanice

(1) V lomu, ve kterém je možnost hromadění vody ohrožující bezpečnost práce a provozu a ze kterého nelze odvádět vody samospádem, musí být zřízena hlavní čerpací stanice.

(2) Výkon hlavní čerpací stanice bez záložního čerpadla a užítkový objem čerpacích jímek musí být takový, aby bylo možno bezpečně zvládnout nejvyšší očekávané přítoky vod a aby nedošlo k zatopení pracovišť. V záloze musí být nejméně jedno čerpadlo o výkonu největšího používaného čerpadla.

(3) Přívod elektrické energie pro hlavní čerpací stanici musí být zajištěn dvěma přívodními vedeními, z nichž každé musí zajišťovat provoz všech čerpadel včetně záložních. Jeden přívod z rozvodny do hlavní čerpací stanice může být pouze tehdy, když je zaručeno, že při poruše na tomto přívodu se položí náhradní přívod nebo opraví poškozený přívod dříve než by mohlo dojít k zatopení hlavní čerpací stanice.

(4) Podle místních poměrů, rozsahu lomu, velikosti přítoků apod., musí být pro příslušné části lomu zřízeny pomocné čerpací stanice. Tyto musí mít výkon, který zajišťuje odčerpání vody z příslušného úseku.

(5) Čerpadla, jejich motory a rozvodná zařízení musí být umístěna tak, aby je předpokládaná nejvyšší hladina vody nevyřadila z provozu.

(6) Čerpadla a potrubí musí být chráněna proti zamrznutí.

(7) Čerpací jímky musí být upraveny tak, aby je bylo možno čistit bez narušení provozu lomu a hlavní čerpací stanice.

## § 62

## Automatický provoz čerpací stanice

Automatický provoz čerpací stanice je dovolen, pokud její zařízení splňuje požadavky § 71 a pokud

- čerpadla jsou vybavena zařízením pro automatické spouštění a zastavení v určených mezích výšky vodní hladiny,
- v případě poruchy čerpadla bude automaticky zavodněno a spuštěno čerpadlo záložní,
- chod čerpadel, poruchy a mimořádné stavy jsou určeným způsobem signalizovány do dispečinku nebo na jiné určené místo,
- doba provozu čerpadel je automaticky sledována.

## § 63

## Výtlačné potrubí

(1) Výtlačné potrubí čerpací stanice musí být navrženo tak, aby odpovídalo jejímu největšímu výkonu.

(2) Vzdálenost výtlačného potrubí od kabelů vysokého napětí, pokud jsou uloženy v zemi, musí být nejméně 1 m.

(3) Výtlačné potrubí hlavní čerpací stanice musí být při projektování posouzeno na účinek zpětného rázu.

## § 64

## Provoz a údržba čerpacích zařízení

(1) Provoz a údržba čerpacího zařízení včetně rozsahu a četnosti jeho kontrol určí provozní řád, který musí obsahovat

- schéma připojení jednotlivých čerpadel na výtlačná potrubí včetně ovládacích prvků,
- schéma elektrického zapojení čerpací stanice a připojení na rozvodnu,
- schéma elektrického zapojení jednotlivých čerpadel a schéma signalizace provozu čerpací stanice,
- mazací plán,
- návod pro obsluhu a údržbu čerpacího zařízení, zejména postup při uvádění čerpadel do chodu a při jejich zastavení a rozsah a lhůty provádění údržby,
- u čerpací stanice s automatickým provozem popis funkcí automatického ovládání a popis ručního ovládání provozu čerpadel,
- povinnosti obsluhy čerpací stanice při vzniku havárie v čerpací stanici,
- případné další požadavky, které vyžaduje provoz a údržba čerpacího zařízení.

Provozní řád musí být vyvěšen v čerpací stanici.

(2) O době provozu jednotlivých čerpadel musí být vedeny záznamy. V čerpací stanici s automatickým provozem musí být vedeny denní záznamy v období výrazně zvýšených přítoků důlních vod, jinak postačí záznamy měsíční.

(3) Zařízení čerpací stanice je povinen prohlédnout určený pracovník nejméně jednou denně.

(4) Čerpací zařízení musí být zkontrolováno jednou za rok. Přitom musí být ověřen zejména výkon čerpací stanice a jednotlivých čerpadel a stav výtlačného potrubí. Výsledky kontrol musí být zaznamenány v knize odvodňování.

## DÍL TŘETÍ

## MĚŘENÍ, ZÁZNAMY A DOKUMENTACE

## § 65

## Sledování hydrogeologických a hydrologických poměrů

(1) Organizace je povinna sledovat, dokumentovat a vyhodnocovat hydrogeologické a hydrologické poměry ložiska.

(2) Organizace je také povinna zjistit a sle-

dovat hydrogeologické a hydrologické poměry podél hranic dobývacího prostoru a do map zakreslit zatopené podzemní a povrchové prostory sousedních dolů a důlní díla sousedních lomů včetně vrťů, tektonických poruch a jiných možných spojení se zatopenými důlními díly, jestliže by mohly ohrozit bezpečnost práce a provozu.

(3) Zjištěné skutečnosti, které by mohly ohrozit bezpečnost práce nebo provozu sousedního dolu nebo lomu, je organizace povinna bezodkladně ohlásit odpovědnému pracovníkovi sousedního dolu nebo lomu.

#### § 66

##### Měření přítoků a rozborů důlních vod

(1) Celkové přítoky a jednotlivé dílčí přítoky důlních vod musí být měřeny nejméně jednou za půl roku. Jedno z těchto měření musí být provedeno v době největších ročních přítoků. Výsledky měření musí být zaznamenány s udáním místa měření a zdrojů přítoků, vyhodnoceny a porovnány s průměrným denním přítokem a množstvím vyčerpané důlní vody.

(2) Z celkových přítoků a významnějších dílčích přítoků důlních vod musí být v termínu určeném organizací odebrán vzorek a proveden chemický rozbor.

(3) V odvodňovacích vrtech musí být měřen přítok a tlak vody, případně plynu v určených lhůtách.

(4) Výsledky měření a rozborů podle odstavců 1 až 3 musí být zaznamenány v knize odvodňování.

#### § 67

##### Vedení dokumentace

(1) Organizace je povinna v mapové dokumentaci uvést také místa zdrojů nebezpečí podle § 58 odst. 1, hydrogeologické a hydrologické údaje, neodvodněné plochy a objekty k ochraně proti průvalům vod.

(2) Součástí knihy odvodňování musí být schéma

- a) potrubí se všemi armaturami,
- b) připojení čerpadel s uvedením jejich technických parametrů,
- c) elektrického zapojení čerpadel a čerpací stanice,
- d) čerpacích jímek s uvedením jejich užtkového objemu.

## ČÁST ŠESTÁ

### ELEKTRICKÁ A STROJNÍ ZAŘÍZENÍ

#### DÍL PRVNÍ

#### SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

#### § 68

##### Základní ustanovení

(1) V provozu mohou být používána jen elektrická a strojní zařízení (dále jen „zařízení“) a materiály, které svou konstrukcí, provedením a technickým stavem<sup>24)</sup> odpovídají předpisům k zajištění bezpečnosti práce a provozu a nezhoršují pracovní prostředí nad dovolené hodnoty.<sup>15)</sup>

(2) Organizace je povinna vydat pokyny pro obsluhu a údržbu zařízení, které obsahují požadavky pro zajištění bezpečnosti práce a provozu. Pokyny pro obsluhu a údržbu musí podle druhu zařízení obsahovat

- a) povinnosti obsluhy před zahájením provozu zařízení ve směně,
- b) povinnosti obsluhy při provozu zařízení,
- c) rozsah, lhůty a způsob provádění údržby,
- d) způsob zajištění zařízení při jeho provozu, přemísťování, odstavování z provozu a opravách a proti nežádoucímu uvedení do chodu,
- e) způsob dorozumívání a dávání návěstí,
- f) umístění a zajištění zařízení po ukončení provozu,
- g) zakázané úkony a činnosti,
- h) způsob a rozsah záznamů o provozu a údržbě zařízení.

Návod pro obsluhu a údržbu vydaný výrobcem zařízení, který splňuje uvedené požadavky, může organizace prohlásit za pokyny.

#### § 69

##### Dokumentace zařízení

(1) Před zahájením montážních prací musí být k dispozici projektová, případně výkresová dokumentace zařízení.

(2) Dokumentace zařízení musí řešit zajištění bezpečného provozu a údržby.

(3) Na zařízení mohou být provedeny pouze takové změny, které nezhorší bezpečnost práce a provozu. Změny musí být schváleny určeným pracovníkem a zaznamenány do dokumentace.

(4) V dokumentaci elektrického zařízení musí být také určeno prostředí a prostory s ohledem na

<sup>24)</sup> Např. směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky — hlavního hygienika České socialistické republiky č. 40/1976 Sbírky hygienických předpisů o hygienických požadavcích na stacionární stroje a technická zařízení (reg. v částce 20/1976 Sb.), směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 65/1985 Sbírky hygienických předpisů o hygienických požadavcích na pojezdové stroje a technická zařízení (reg. v částce 7/1985 Sb.), ČSN 33 2030 Ochrana před nebezpečnými účinky statické elektřiny, ČSN 34 1382 Zkoušení elektrostatických vlastností materiálů a výrobků z nevodivých hmot.

nebezpečí úrazu elektrickým proudem a z hlediska krytí a umístění elektrického zařízení.<sup>25)</sup>

(5) Pro všechny části zařízení, které se mají přepravovat, musí být v dokumentaci udána jejich hmotnost.

## § 70

### Požadavky na zařízení a jeho části

(1) Zařízení musí mít potřebnou stabilitu, vyhovovat předpokládanému zatížení a namáhání a svou konstrukcí odpovídat provozním podmínkám.

(2) Zařízení nebo jeho části, které se mohou samovolně pohybovat i po přerušení hnací síly (uvolněním, sklopením, sjetím apod.), musí být zajištěny proti nežádoucímu pohybu.

(3) Zařízení musí svým provedením umožňovat bezpečnou obsluhu, čištění, údržbu, montáž a demontáž. Části zařízení vyžadující častý přístup pracovníků (ovládače, maznice, seřizovací prvky apod.) musí být snadno přístupné.

(4) Zařízení nesmí svou konstrukcí a provozem způsobit požár nebo výbuch hořlavých plynů a par<sup>26)</sup> nebo prachů. Na zařízení nesmí docházet k nežádoucímu hromadění hořlavých kapalin.

(5) Měřicí přístroje ke sledování provozních údajů nezbytných pro bezpečnost provozu (tlakoměry, ampérmetry apod.) musí mít výrazně vyznačenou dovolenou hodnotu měřené veličiny.

(6) Zařízení musí být zabezpečeno proti překročení nebo podkročení určených provozních hodnot nebo poloh, pokud by toto mělo za následek ohrožení bezpečnosti práce nebo provozu.

(7) Musí být vyloučena možnost nežádoucího uvedení zařízení do chodu a jeho spuštění z více míst současně.

(8) Části zařízení nebo materiál zařízením zpracovávaný nebo dopravovaný, pokud svým pohybem, akumulovanou energií, teplotou, tvarem nebo jinak ohrožují bezpečnost práce nebo provozu, musí být zajištěny vhodným ochranným zařízením. Není-li to možné, musí být nebezpečné části a místa trvale a výrazně označena.

(9) Otvory zařízení, zejména zásobníků,<sup>27)</sup> dírtičů, míchaček, nádrží a násypek, kde je nebez-

pečí pádu nebo propadnutí osob, musí být zakryty, ohrazeny nebo jinak zabezpečeny.

(10) Zařízení technologické linky se musí dát vypnout ze stanoviště obsluhy; při tom se musí samočinně zastavit všechna zařízení linky proti toku materiálu.

## § 71

### Automaticky a dálkově ovládaná zařízení

(1) Automaticky nebo dálkově ovládané zařízení se musí samočinně zastavit, pokud

- a) nejsou dodrženy určené provozní hodnoty,
- b) vznikne porucha v přívodu energie,
- c) vznikne porucha na automatickém nebo dálkově ovládaném zařízení nebo na provozně zabezpečovacím systému.

(2) Automaticky ovládané zařízení musí mít i ruční ovládání, přičemž u velkostí postačí ruční ovládání základních (hlavních) pohybů velkostí. Při přepnutí na ruční ovládání musí být automatické ovládání vyřazeno z funkce. V místě dálkově ovládaného zařízení musí být blokování znemožňující uvedení zařízení do chodu. Změna ovládání z automatického na ruční a blokování dálkového ovládání musí být zajištěny uzamykatelným ovládačem.

(3) Automatická, dálkově ovládaná a programově řízená zařízení musí být vybavena měřicími přístroji nebo sdělovači k informování o probíhající pracovní fázi.

## § 72

### Ochranná zařízení

(1) Ochranné zařízení musí zabránit přístupu osob do nebezpečného prostoru.

(2) Ochranné zařízení nesmí znemožňovat mazání, prohlídky, seřizování nebo opravy zařízení.

(3) Ochranné zařízení musí plnit svou funkci i při přerušení dodávky energie.

(4) Otvory ochranného krytu musí mít velikost volenou s ohledem na ochrannou vzdálenost od zdroje ohrožení.<sup>28)</sup>

(5) Ochranný kryt musí svým provedením umožňovat obsluhu zařízení bez jeho odnímání.

<sup>25)</sup> ČSN 33 0300 Elektrotechnické předpisy. Druhy prostředí pro elektrická zařízení.

ČSN 33 0330 Krytí elektrických zařízení. Předpisy a metody zkoušení.

ČSN 34 1010 Všeobecné předpisy pro ochranu před nebezpečným dotykovým napětím.

ČSN 33 2310 Elektrotechnické předpisy. Předpisy pro elektrická zařízení v různých prostředích.

ČSN 33 2320 Elektrotechnické předpisy. Předpisy pro elektrická zařízení v místech s nebezpečím výbuchu hořlavých plynů a par.

ČSN 33 2330 Předpisy pro elektrická zařízení v prostředí s nebezpečím výbuchu hořlavých prachů.

ČSN 33 2340 Elektrická zařízení v prostředí s nebezpečím požáru nebo výbuchu výbušnin.

<sup>26)</sup> Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 18/1987 Sb., kterou se stanoví požadavky na ochranu před výbuchy hořlavých plynů a par.

<sup>27)</sup> Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 92/1985 Sb., o zajištění bezpečnosti práce u stabilních zásobníků na sypké materiály.

<sup>28)</sup> ČSN 83 2041 Pracovní ochrana. Ochranné kryty výrobních zařízení. Všeobecné požadavky.

## § 73

**Ovládače a sdělovače**

(1) Zařízení musí mít hlavní ovládač umožňující odpojení od zdroje energie.

(2) Zařízení poháněné dvěma nebo více motory se samostatnými spouštěcími ovládači musí být vybaveno alespoň jedním ovládačem, kterým lze zastavit celé zařízení.

(3) Ovládač musí svým provedením vyloučit možnost samovolného zapnutí nebo vypnutí. Nesmí dovolit současné zapojení nežádoucích funkcí a musí mít označení poloh, případně funkcí a zařízení, které ovládá.

(4) Ovládač určený pro použití v mimořádných situacích musí být snadno a rychle dosažitelný ze stanoviště obsluhy, výrazně označen a dobře viditelný. Ovládače zařízení, jejichž provoz nesmí být z bezpečnostních důvodů přerušen, musí být označeny jednotným způsobem.

(5) Ovládač musí být chráněn nebo umístěn tak, aby nemohlo dojít k nežádoucímu ovládání zařízení pádem horniny nebo předmětů.

(6) Sdělovače mimořádných situací musí být provedeny tak, aby jejich signály byly výrazně odlišeny od provozních signálů a provozního hluku.

## § 74

**Potrubí**

(1) Potrubí musí být bezpečně uloženo, zavěšeno nebo jiným způsobem zajištěno proti uvolnění nebo pádu.

(2) Pokud je zavěšeno více potrubí, musí být každé z nich zavěšeno samostatně a na ostatních nezávisle.

(3) Potrubí musí být označeno podle účelu nebo druhu protékající látky.<sup>29)</sup>

(4) Kanály pro potrubí musí být nehořlavé. Nejsou-li průchozí, musí být zakryty odnímatelnými kryty.

## § 75

**Části zařízení pod podlahou a na plošinách**

(1) Pro obsluhu a údržbu zařízení nebo jeho části uložené pod podlahou musí být ponechán dostatečně volný prostor, bezpečně přístupný, větraný a podle potřeby osvětlený a odvodněný.

(2) Plošiny pro obsluhu a údržbu zařízení musí být pevné, bezpečně přístupné po schodech nebo žebřících a opatřeny zábradlím podle § 148 odst. 6 a 7. V odůvodněných případech může být

zábradlí odnímatelné. Podlahy plošin nesmí být kluzké.

## § 76

**Provozovny a stanoviště obsluhy zařízení**

(1) V provozovně a na stanovišti obsluhy zařízení musí být provozní dokumentace.

(2) Stanoviště obsluhy stabilního zařízení musí být určeno tak, aby obsluha mohla zařízení bezpečně ovládat a kontrolovat. U zařízení musí být ponechán volný prostor pro obsluhu o šířce nejméně 0,8 m; u elektrického zařízení musí být tato šířka podle zvláštního předpisu.<sup>30)</sup> Uvedené rozměry musí být dodrženy do výše nejméně 2,1 m. Pro provozovny a stanoviště obsluhy velkostrojů, dálkové pásové dopravy a elektrických stanic nad 1 kV platí také zvláštní předpisy.<sup>31)</sup>

(3) Podlaha nesmí být kluzká a musí být tak pevná, případně podle potřeby dočasně vyztužena, aby snesla nejvyšší předpokládané zatížení, a to i při nutných pracích na příslušných zařízeních (údržba, montáž apod.).

(4) V provozovně se stálou obsluhou musí být telekomunikační zařízení napojené na dispečink, případně jiné určené místo.

(5) V době, kdy je zařízení mimo provoz nebo bez dohledu, musí být dveře do provozovny zamknuty. Za přítomnosti pracovníků v provozovně musí být alespoň jedny dveře odemčeny. Dveře se musí otvírat směrem ven a být nehořlavé. Organizace určí, kdy musí být provozovna vybavena zařízením pro kontrolu vstupujících osob.

(6) Nepovolaným je vstup do provozovny zakázán. Tabulka s tímto zákazem musí být umístěna na vnější straně všech vstupních dveří.

(7) V provozovně mohou být uloženy jen pomůcky a materiál potřebný pro provoz zařízení.

(8) Pro údržbu mobilních zemních a stavebních strojů, motorových vozidel, motorových vozíků a lokomotiv musí být zřízena odstavná místa nebo garáže.

(9) Stanoviště stálé obsluhy zařízení musí být chráněno před nepříznivými povětrnostními vlivy.

## § 77

**Obsluha zařízení**

(1) Samostatnou obsluhou zařízení může být pověřen pracovník, který

- a) splňuje požadavky § 13,
- b) dovršil věk 18 let, pokud pro obsluhu příslušného zařízení není stanovena vyšší věková hranice,

<sup>29)</sup> ČSN 13 0072 Značení potrubí v provozech podle protékajících látek.

<sup>30)</sup> ČSN 33 3210 Elektrotechnické předpisy. Rozvodná zařízení. Společná ustanovení.

<sup>31)</sup> ČSN 34 1638 Zařízení dálkové pásové dopravy pro povrchové doly.

ČSN 34 1639 Elektrická zařízení strojů pro povrchové dobývání.

c) je odborně způsobilý,<sup>26)</sup> 27), 32), 33)

d) byl seznámen s provozní dokumentací.

(2) K obsluze jednoduchých elektrických zařízení do 1 kV může být pověřen pracovník s kvalifikací alespoň pracovníka seznámeného,<sup>32)</sup> k obsluze ostatních elektrických zařízení s kvalifikací alespoň pracovníka poučeného.<sup>32)</sup>

(3) Řidič lokomotivy musí být před zkouškou podle § 13 doporučen pro tuto funkci na základě psychotechnické zkoušky a musí mít nejméně tříměsíční praxi u toho druhu dopravy, pro který má být zkoušen. Závěv podle § 13 musí být nejméně 200 hodin. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro řidiče lokomotiv o rozchodu 900 a 1 435 mm.<sup>34)</sup>

(4) Obsluha musí být pravidelně přezkušována z provozní dokumentace a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu. Pokud lhůty zkoušek nejsou stanoveny zvláštním předpisem nebo technickou normou, určí je organizace.

### § 78

#### Povinnosti obsluhy

(1) Před zahájením provozu zařízení ve směně je obsluha povinná přezkontrolovat jeho stav podle provozní dokumentace. Zařízení může uvést do chodu jen při správné funkci ochranných a bezpečnostních zařízení.

(2) Před uvedením zařízení do chodu je obsluha povinná se přesvědčit, že nikdo není v nebezpečné blízkosti zařízení. Není-li to možné, je povinná dát předem na ohrožená místa výstražné znamení způsobem určeným provozní dokumentací.

(3) Obsluha je povinná zajistit odstranění zjištěných závad na zařízení. Zjistí-li závadu nebo poškození, které by mohlo ohrozit bezpečnost práce nebo provozu, nesmí zařízení uvést do chodu. Zjistí-li takovou závadu během provozu, musí zařízení ihned zastavit a zajistit proti nežádoucímu uvedení do chodu. Nemůže-li obsluha závadu odstranit, ohlásí to předákoví nebo jinému určenému pracovníkovi.

(4) Během provozu je obsluha povinná sledovat chod zařízení a tam, kde je to předepsáno, zaznamenávat určené údaje.

(5) Pokud provozní dokumentace nestanoví jinak, je obsluha povinná při odchodu ze svého stanoviště zařízení vypnout a zajistit je proti zásahu nepovolaných osob a nežádoucímu uvedení do chodu.

### § 79

#### Uvedení zařízení do provozu

(1) Zařízení může být uvedeno do provozu jen v prostředí a podmínkách, pro které je určeno, a po provedení předepsaných prohlídek, zkoušek a revizí.

(2) Před uvedením zařízení do provozu je organizace povinná ohlásit obvodnímu báňskému úřadu použití nového typu

- a) důlní lokomotivy, technologického motorového vozidla a motorového vozíku určených pro použití v lomu,
- b) vrátku,
- c) zemního a stavebního stroje,
- d) vrtací soupravy, kromě soupravy pro vrtné a geofyzikální práce,<sup>22)</sup>
- e) nakládacího stroje,
- f) vrtacího stroje pro vrty s průměrem větším než 800 mm.

(3) Před prvním použitím nového nebo rekonstruovaného dobývacího a zakládacího velkostroje a kolesového nakladače a dobývacího a zakládacího velkostroje po velké opravě je organizace povinná to oznámit obvodnímu báňskému úřadu.

### § 80

#### Provoz zařízení

(1) Pro ovládání zařízení, kromě automaticky ovládaného zařízení, musí být určena obsluha.

(2) Za chodu mohou být čištěny a mazány jen ty části zařízení, které nevytvářejí nebezpečí úrazu, a to pouze z místa, kde pracovník není ohrožen provozem zařízení.

(3) Pohonné hmoty nesmí být doplňovány za chodu motoru, pokud provozní dokumentace neurčí jinak.

(4) Zařízení musí být při ruční výměně nástrojů nebo jiných prvků zastaveno a zajištěno proti uvedení do chodu, pokud zařízení nebo jeho upínací části nejsou konstruovány pro bezpečnou ruční výměnu nástrojů za pohybu.

(5) Vznikají-li při provozu zařízení škodliviny, musí být účinně zneškodňovány.

### § 81

#### Údržba, montáž a demontáž zařízení

(1) Údržba zařízení musí být prováděna v roz-

<sup>22)</sup> Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 98/1982 Sb.

<sup>23)</sup> Vyhláška ministerstva stavebnictví č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 87/1964 Sb., o řidičských průkazech, ve znění pozdějších předpisů. ČSN 26 8805 Motorové vozíky. Provoz, údržba, opravy.

<sup>34)</sup> Např. výnos federálního ministerstva dopravy ze dne 16. listopadu 1979 č. j. 16 349/79, o pravidlech technického provozu vleček (reg. v částce 27/1979 Sb.), ON 44 3066 Výcvikový a zkušební řád pro pracovníky důlních drah (D — A2).

sahu a lhůtách určených provozní dokumentací. O jejich výsledcích musí být vedeny záznamy.

(2) Organizace rozhodne, zda k zajištění bezpečnosti práce nebo provozu je nutné vypracovat pracovní postup pro montáž nebo demontáž zařízení.

(3) Organizace je povinna pracovníky provádějící údržbu vybavit měřicími přístroji, nářadím a ostatními pomůckami potřebnými pro zajištění bezpečnosti práce a provozu.

(4) Vyžaduje-li to povaha údržbářských prací, musí být zařízení vypnuto a zajištěno proti nežádoucímu uvedení do chodu. Po ukončení těchto prací musí být ověřena správná funkce zařízení.

## DÍL DRUHÝ

### ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

#### Oddíl první

#### Požadavky na zřizování elektrických zařízení

##### § 82

#### Základní ustanovení

(1) Elektrická zařízení musí svým provedením odpovídat prostředí a prostorům,<sup>25)</sup> ve kterých jsou provozována, a to zejména z hlediska nebezpečí úrazu elektrickým proudem a výbuchu uhelného prachu nebo jiných látek tvořících se vzduchem výbušnou směs.

(2) Rozvod elektrické energie musí být zakreslen do přehledového schématu a do mapy povrchové situace.<sup>14)</sup>

##### § 83

#### Elektrické stanice a rozvodná zařízení

(1) Elektrická stanice<sup>35)</sup> musí být umístěna a provedena tak, aby elektrické zařízení v ní nebylo vystaveno nepříznivým vlivům, zejména působení vody a prachu a nebezpečí mechanického poškození.

(2) Do uzavřené elektrické stanice mohou vstupovat jen pracovníci určení k obsluze nebo údržbě elektrických zařízení, kteří splňují kvalifikační požadavky podle zvláštního předpisu.<sup>32)</sup>

(3) V elektrické stanici musí být jednopólové schéma silového rozvodu.

(4) V elektrické stanici a před elektrickým rozvaděčem nesmí být skladován materiál a musí zde být udržován volný prostor pro obsluhu a údržbu.

##### § 84

#### Kabely a kabelová vedení

(1) Kabely musí být ukládány, spojovány a

připojovány tak, aby nebyly nepříznivě namáhány nebo poškozovány a aby napětí v tahu nebylo přenášeno na vodiče.

(2) Kabel ve vrtu nesmí být spojován a může být uložen jen v zapaženém vrtu.

(3) Spouštění kabelů do vrtů musí být prováděno podle provozní dokumentace.

(4) Uložené, avšak nepoužívané kabely musí být zkratovány a na obou koncích izolovány nebo jinak bezpečně ukončeny.

(5) Rychlospojky a zásuvková spojení mohou být použity jen u pohyblivých a přemístitelných kabelových vedení a nesmí ležet ve vodě a na blátnivých místech. Obě spojované části musí být v rozpojeném stavu chráněny krytem proti mechanickému poškození a proti znečištění.

##### § 85

#### Kabely pohyblivých zařízení

(1) Pro vlečenou část přívodního vedení k pohyblivému zařízení musí být použit vlečný kabel.

(2) Na vlečené části vlečného kabelu nesmí být použita rychlospojka ani jiná spojovací armatura.

(3) Vlečný kabel musí být zajištěn proti vytržení z vývodky. Žíly vlečného kabelu nesmí být ve vývodce namáhány tahem ani krutem.

(4) Vývodka vlečného kabelu na pohyblivém zařízení musí být vybavena zajišťovacím zařízením, které vypne pohyblivé zařízení při překročení dovoleného tahu v kabelu.

(5) Vlečný kabel napájený ze soustavy s uzemněným uzlem musí být samočinně odpojen od napětí při přerušení ochranného vodiče nebo musí být použito proudového chrániče v přívodu pro napájení vlečného kabelu.

(6) Způsob ukládání vlečného kabelu, kontrolu ukládání a manipulaci s vlečným kabelem určí provozní dokumentace.

##### § 86

#### Přesuvná elektrická vedení vysokého napětí

(1) Jako přesuvných elektrických vedení vysokého napětí<sup>36)</sup> lze používat kabel kladený po povrchu.

(2) Na konci přesuvných venkovních vedení vysokého napětí musí být provedena ochrana proti atmosférickému přepětí.

(3) Přesuvné venkovní vedení vysokého napětí má ochranné pásmo 5 m na každou stranu od svislého průmětu krajního vodiče.

<sup>25)</sup> ČSN 33 3210.

ČSN 33 3220 Elektrotechnické předpisy. Společná ustanovení pro elektrické stanice.

<sup>36)</sup> ON 33 3305 Elektrotechnické předpisy. Přesuvná elektrická vedení na povrchových dolech.

(4) V ochranných pásmech přesuvných elektrických vedení vysokého napětí se nesmí provádět činnosti uvedené ve zvláštním předpise.<sup>37)</sup>

## § 87

### Ovládací a bezpečnostní obvody

(1) Ovládací obvody automaticky, dálkově nebo programově ovládaných zařízení musí být napájeny ze samostatného zdroje.

(2) Ovládací obvody se provádí jako izolované nebo jednopólově propojené s ochranným obvodem.<sup>38)</sup> Jsou-li provedeny jako jednopólově propojené s ochranným obvodem, musí být cívky stykačů, relé a elektromagnetů připojeny vždy jedním pólem na zpětný (uzemněný) vodič. Všechny kontakty musí být zapojeny do neuzemněné větve, která musí být jištěna proti zkratu.

(3) Ovládací a bezpečnostní obvody technologických zařízení pro dobývání, dopravu, nakládání a zakládání musí být provedeny tak, aby při přerušení ovládacího obvodu nebo zkratu na něm nebo při ztrátě napětí došlo k zastavení zařízení. Tyto požadavky nemusí být splněny u těch ovládacích a bezpečnostních obvodů, kde nemůže dojít k ohrožení pracovníků nebo zařízení.

(4) Při vyvedeném a propojeném uzlu na ochranný obvod nesmí být použito sdruženého napětí jako napětí ovládacího, kromě případu, kdy je správná funkce ovládacích obvodů zajištěna i při zemním spojení.

(5) Koncový vypínač vymezující polohu, při jejímž překročení může dojít k ohrožení bezpečnosti práce nebo provozu, musí být zapojen v silovém obvodu nebo musí být použity dva koncové vypínače v ovládacím (pomocném) obvodu. V takovém případě musí být jeden koncový vypínač zapojen v ovládacím obvodu příslušného pohonu a druhý (bezpečnostní) v obvodu ovládací cívky spínače. Bezpečnostní koncový vypínač musí být označen červenou barvou.

## § 88

### Plovoucí čerpací stanice

(1) Plovoucí čerpací stanice musí být zakotvena, aby jejím pohybem nebyl přívodní kabel mechanicky namáhán.

(2) Přívodní kabel uložený ve vodě nebo nad vodou nesmí být spojován spojovacími armaturami.

(3) Hlavní ovládač musí být umístěn u zdroje napájení na břehu.

(4) Plovoucí čerpací stanice musí být uzemněna zemním kabelem na břehu.

## § 89

### Bezpečnostní tabulky a vybavení

(1) U elektrické stanice musí být bezpečnostní tabulka „Nehas vodou ani pěnovými přístroji“, u elektrické stanice se zařízením nad 1 kV musí být také tabulka „Vysoké napětí — životu nebezpečno!“.

(2) U rozvodného zařízení nad 1 kV umístěného mimo uzavřenou elektrickou stanici, kromě kabelu, musí být bezpečnostní tabulky „Vysoké napětí — životu nebezpečno dotýkat se elektrických zařízení“ a „Nehas vodou ani pěnovými přístroji“. U rozvodných zařízení dálkové pásové dopravy a velkostrojů musí být bezpečnostní tabulky podle zvláštního předpisu.<sup>39)</sup> U ostatních rozvodných zařízení, pokud jsou umístěna ve vodivém prostředí (v místech mokřích, s vodivou podlahou apod.) a kde by mohlo nastat nebezpečí nahodilého dotyku s živými částmi, musí být tabulka „Výstraha — životu nebezpečno dotýkat se elektrických zařízení“.

(3) V uzavřené elektrické stanici musí být vyvěšen návod první pomoci při úrazu elektrickým proudem.

(4) V uzavřené elektrické stanici musí být

- a) dielektrický koberec,
- b) dielektrické rukavice v pouzdře,
- c) zkoušečka napětí,
- d) zkratovací souprava,
- e) záchranný izolační hák,
- f) souprava pro jednoduchou metodu ožívování,
- g) bezpečnostní tabulky podle technické normy.<sup>39)</sup>

(5) Trasy pohyblivých vedení a spojovací skříňe musí být označeny také tabulkami podle příslušnosti vedení k technologickým strojům.

## Oddíl druhý

### Provoz elektrických zařízení

## § 90

#### Pracovník pro řízení montáže, provozu a údržby elektrických zařízení

(1) Organizace je povinna určit pracovníka pro řízení montáže, provozu a údržby elektrických zařízení. Tento pracovník musí mít vysokoškolské vzdělání elektrotechnického směru, nejméně 3 roky praxe v elektrotechnickém oboru a složit zkoušku před komisí obvodního báňského úřadu.

<sup>37)</sup> Vládní nařízení č. 80/1957 Sb., kterým se provádí zákon č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizační zákon).

ČSN 34 3101 Bezpečnostní předpisy pro obsluhu a práci na elektrických vedeních.

<sup>38)</sup> ČSN 33 2200 Elektrická zařízení pracovních strojů.

ČSN 34 1638.

ČSN 34 1639.

<sup>39)</sup> ČSN 34 3510.

(2) Pokud pracovník určený podle odstavce 1 nemůže přímo řídit montáž, provoz a údržbu elektrických zařízení, je organizace povinná určit dalšího pracovníka s kvalifikací podle zvláštního předpisu<sup>32)</sup> pro přímé řízení těchto činností.

### § 91

#### Práce na elektrickém zařízení

(1) Práce na elektrickém zařízení pod napětím,<sup>40)</sup> kromě sdělovacích zařízení, může být prováděna jen výjimečně.

(2) Před zahájením práce na elektrickém zařízení pod napětím musí být v okruhu nejméně 1 m odstraněn, a není-li to možné, zneškodněn hořlavý prach.

(3) Práce na elektrickém zařízení pod napětím mohou provádět pouze určené pracovníci s kvalifikací nejméně pro samostatnou činnost.<sup>32), 40)</sup>

(4) Další požadavky na zajištění bezpečnosti práce na elektrickém zařízení stanovuje zvláštní předpis.<sup>40)</sup>

### § 92

#### Údržba elektrických zařízení

(1) Údržba elektrických zařízení musí být prováděna podle § 81 a zvláštních předpisů.<sup>41)</sup>

(2) Způsob a lhůty prohlídek elektrických zařízení určí organizace ve směrnících, které potvrdí obvodní báňský úřad. Provozní dokumentace (§ 81 odst. 1) musí být v souladu s těmito směrníci.

(3) Při prohlídkách musí být kontrolováno, zda

- a) elektrická zařízení a kabelové rozvody nejsou poškozeny nebo nesprávně používány,
- b) vyhovuje ochrana před nebezpečným dotykovým napětím (ochranné uzemnění, kryty apod.),
- c) je kolem elektrického zařízení udržována čistota a pořádek, dodržován volný prostor a jsou v dobrém stavu ochranné pomůcky a hasicí přístroje.

(4) Nadproudové ochrany do 1 kV musí být zkoušeny před uvedením do provozu a dále nejméně

- a) jednou za 3 roky u zařízení s příkonem větším než 100 kVA,
- b) jednou za 5 let u ostatních zařízení.

V prostorách bez nebezpečí výbuchu se tyto zkoušky provádí jen u zařízení zajišťujících stupeň dodávky I.<sup>42)</sup>

(5) Přímé nadproudové ochrany nad 1 kV musí být zkoušeny před uvedením do provozu a dále nejméně jednou za 2 roky.

(6) Na reléových ochranách a automatikách musí být prováděny

- a) primární zkoušky na elektrických zařízeních vysokého a velmi vysokého napětí
  - 1. při uvedení elektrického zařízení do provozu,
  - 2. místo každé třetí sekundární zkoušky,
- b) sekundární zkoušky
  - 1. na elektrických zařízeních hlavních transformačních stanic vysokého a velmi vysokého napětí jednou za rok,
  - 2. u ostatních elektrických zařízení vysokého a velmi vysokého napětí jednou za 2 roky,
  - 3. u elektrických zařízení do 1 kV v rozsahu kontroly a ověření správné funkce jednou za 3 roky.

(7) Nadproudová ochrana se zkouší ve všech článcích. Článek jistič proti přetížení se zkouší vypnutím podle charakteristiky ochrany při nastavení na jmenovitý proud spotřebiče. Článek jistič proti zkratu, je-li jím ochrana vybavena, se zkouší při nejmenším proudu, při kterém má podle údajů výrobce článek působit. Elektronické ochrany se zkouší podle návodu výrobce.

(8) Zkoušky reléových ochrany a automatik se provádějí podle zvláštního předpisu.<sup>43)</sup> Pro tyto zkoušky je organizace povinná vypracovat provozní dokumentaci.

### Oddíl třetí

#### Zvláštní ustanovení pro elektrická zařízení lomů

### § 93

#### Elektrický rozvod vysokého napětí vlečnými kabely

(1) Vlečné kabely vysokého napětí musí být spojovány vulkanizovanými spojkami nebo ve spojovacích, případně spínacích skříních.

(2) Na spojovacích a spínacích skříních musí být uvedeno označení napájeného zařízení. Skříně musí být označeny výstražnými tabulkami s bleskem a musí být uzamčeny.

(3) Nelze-li používat kabelových vozů, je dovoleno přemisťovat vlečné kabely vysokého napětí pod napětím schválenými pracovními pomůckami<sup>44)</sup> podle pracovního postupu.

<sup>40)</sup> ČSN 34 3100 Bezpečnostní předpisy pro obsluhu a práci na elektrických zařízeních.

<sup>41)</sup> Např. ČSN 34 3800 Revize elektrických zařízení a hromosvodů, ČSN 34 3880 Revize elektrického přenosného nářadí v provozu. Bezpečnostní opatření, ČSN 34 3881 Revize přenosného elektromechanického nářadí třídy II. a III. v provozu.

<sup>42)</sup> ČSN 34 1610 Elektrický silnoproudový rozvod v průmyslových provozovnách.

<sup>43)</sup> OEG 38 4065 Provoz, navrhování a zkoušení reléových ochrany a automatik.

<sup>44)</sup> ON 33 1355 Bezpečnostní předpisy pro obsluhu a práci na elektrických zařízeních v povrchových dolech.



## § 94

**Trolejové vedení**

(1) Při výchozí a pravidelné revizi trolejového vedení důlních drah<sup>45)</sup> se kontroluje měřením a výpočtem úbytek napětí, který nesmí při jmenovitém zatížení přesáhnout 20 % napětí naprázdno.

(2) U zpětného vedení důlních drah musí být zamezeno nežádoucímu účinku a působení stejnosměrného proudu na ochranné vodiče střídačských sítí nízkého a vysokého napětí.

## § 95

**Velkostroje, kolesové nakladače a lopatová rypadla**

(1) U velkostroje kolesového nakladače nebo lopatového rypadla napájeného vlečným kabelem s napětím nad 1 kV musí být zajištěna možnost jeho vypnutí včetně vlečného kabelu.

(2) Velkostroj, kolesový nakladač nebo lopatové rypadlo pracující v dosahu trolejového vedení musí být vodičem spojeno se zpětným trakčním vedením měděným vodičem o průřezu minimálně 35 mm<sup>2</sup>.

(3) Spojování ocelových konstrukcí strojů s kolejnicemi zpětného trakčního vedení musí být prováděno podle pracovního postupu.

(4) U strojů, u nichž je zajištěno konstrukčním uspořádáním nebo jejich polohou, že se při obvyklém používání nemohou dotknout trolejového vedení pod napětím, není nutno provádět ochranu podle odstavce 2.

(5) Povrch elektrického zařízení na strojích pracujících při těžbě uhlí musí být nejméně jedenkrát měsíčně čištěn od uhlénoho prachu.

## § 96

**Práce na zařízení vysokého napětí za nepříznivých povětrnostních podmínek**

Práce na trolejových a kabelových vedeních vysokého napětí pro napájení velkostrojů, kolesových nakladačů a lopatových rypadel, dálkové pásové dopravy, pásových vozů, zakladačů a drtičů pod napětím lze provádět na pracovištích venku za deště, mlhy, tmy a sněžení jen v nezbytných případech. O nutnosti takové práce pod napětím rozhodne pracovník, který tyto práce vede. V ostatním je nutno dodržet příslušné zvláštní předpisy.

## § 97

**Práce v blízkosti trolejového vedení a zabezpečovacího zařízení pod napětím**

Práce v blízkosti trolejového vedení a zpětného trakčního vedení pod napětím a zabezpečovacího zařízení mohou provádět pracovníci sezná-

mení nebo poučení.<sup>42)</sup> Pro tyto práce musí být vypracován pracovní postup.<sup>44)</sup><sup>46)</sup>

## Oddíl čtvrtý

**Zvláštní ustanovení pro elektrická zařízení při dobývání a těžbě z vody, cihlářských hlín a podobných nerostů**

## § 98

**Kabelové vedení**

(1) Pro elektrická zařízení při dobývání a těžbě z vody může být použito jen měděných kabelů s ochranným vodičem.

(2) V dokumentaci podle § 69 musí být řešeno též uložení kabelů a provedení kabelových tras mezi zařízeními na vodě a břehem.

(3) Kabelové rozvody při dobývání a těžbě z vody s odtěžením pásovou dopravou s dehydrátorem nebo při použití pontonových lávek musí být vybaveny proudovým chráničem nebo přístrojem pro kontrolu izolačního stavu, zajišťujícím odpojení těchto kabelových vedení při nebezpečném poklesu izolačního stavu.

(4) Přívodní kabel plovoucího stroje s těžebním zařízením uložený ve vodě nebo nad vodou nesmí být spojován spojovacími armaturami.

(5) Na plovácích kabelové trasy nesmí být umísťovány rozvaděčové skříně.

## § 99

**Těžební zařízení na plovoucím stroji**

(1) Prostory, ve kterých jsou elektrická zařízení umístěna ve vodě nebo na vodě, se zařazují do prostorů zvlášť nebezpečných z hlediska ochrany neživých částí elektrických zařízení před nebezpečným dotykovým napětím.<sup>47)</sup> Zvýšená ochrana může být jen použitím proudového chrániče nebo hlídače izolačního stavu zapojeného na vypínání.

(2) Hlavní ovládač musí být umístěn na začátku kabelové trasy na břehu a zajištěn proti zneužití.

(3) Řešení pohonu zdvihu korečkového výložníku, lafety nebo drapáku musí při zavalení zabránit potopení stroje.

(4) Proudové chrániče, případně přístroje pro kontrolu izolačního stavu a vypínače jimi vybírané musí být umístěny na břehu. Při jejich poruše nesmí být hlídáný kabelový rozvod provozován.

(5) Správnost funkce proudových chráničů, případně přístrojů pro kontrolu izolačního stavu je povinen ověřovat nejméně jednou týdně určený

<sup>45)</sup> ON 341553 Předpisy pro trakční vedení důlních drah.

<sup>46)</sup> ČSN 34 3108 Bezpečnostní předpisy o zacházení s elektrickým zařízením pracovníky seznámenými.

<sup>47)</sup> ČSN 34 1010 Všeobecné předpisy pro ochranu před nebezpečným dotykovým napětím.

pracovník s kvalifikací pracovníka znalého s vyšší kvalifikací pro samostatnou činnost a u zařízení nad 1 kV s kvalifikací pracovníka znalého s vyšší kvalifikací pro řízení činnosti.

### § 100

#### Elektrická zařízení v hliništi

(1) Elektrická zařízení, která zůstávají po vypnutí hlavního ovládače hliniště trvale pod napětím, musí být výrazně označena.

(2) Kolejnice pro pojezd strojů s elektrickým pohonem musí být vodivě pospojovány poddajně na kolejnicových stycích ocelovým pozinkovaným vodičem o průřezu minimálně 120 mm<sup>2</sup>. Obě kolejnice musí být na koncích a každých alespoň 200 m propojeny vodivě mezi sebou stejným způsobem. Na obou koncích a na úsecích delších než 200 m musí být kolejnice uzemněny zemničem, jehož přechodový zemní odpor nepřesáhne 15 ohmů.

(3) Pro zajištění spolehlivé funkce ochrany před nebezpečným dotykovým napětím musí být zajištěna zvýšená ochrana neživých částí elektrických zařízení ochranným pospojováním kolejí a ostatních kovových konstrukcí, které jsou v dosahu strojů.

### Oddíl pátý

#### Osvětlování

### § 101

#### Vybavení pracovníků osobními svítilny

(1) Pracovníci, kteří pracují v prostorech s nebezpečím výbuchu hořlavých plynů, par a prachů anebo na tato místa docházejí nebo manipulují s výbušninami, musí být za tmy nebo snížené viditelnosti vybaveni důlními osobními svítilny.<sup>48)</sup>

(2) Ostatní pracovníci, kteří vykonávají jinou pracovní činnost na neosvětlených místech nebo vykonávají v rámci své činnosti pochůzky, musí být za tmy nebo snížené viditelnosti vybaveni vhodnými elektrickými svítilny.

### § 102

#### Výdej a převzetí důlních osobních svítilen

(1) Důlní osobní svítilna musí při výdeji odpovídat technickým podmínkám, musí být čisté a uzamčené. Akumulátor musí být nabit na předepsanou kapacitu.

(2) Přidělené důlní osobní svítilna je pracovník povinen převzít ve výdejně osobně. Při převzetí je povinen vyzkoušet jeho funkci a přesvědčit

se, zda není zjevně poškozeno. Při zjištění závady je povinen požádat o výměnu svítilny.

(3) Důlní osobní svítilna je pracovník povinen po ukončení práce odevzdat osobně ve výdejně. Zjištěné závady, případně poškození svítilny je povinen při odevzdání ohlásit určenému pracovníkovi.

(4) Pro provoz výdejny důlních osobních svítilen, jejich údržbu a evidenci musí být vypracován provozní řád.

### § 103

#### Zacházení s důlními osobními svítilny

(1) Organizace je povinna pracovníky poučit, jak mají zacházet s přiděleným důlním osobním svítilnem a jaké následky mohou nastat jeho poškozením, neoprávněným otevřením nebo nedovoleným použitím.

(2) Pracovník je povinen důlní osobní svítilnu chránit před poškozením a nesmí je otvírat ani opravovat.

(3) Pracovník odpovídá za stav důlního osobního svítilny od jeho převzetí do odevzdání.

(4) Zjistí-li pracovník na důlním osobním svítilně závady, které znemožňují jeho bezpečné používání, nebo dojde-li k jeho poškození, je povinen to ohlásit dozorčímu orgánu a vyměnit je za náhradní.

### § 104

#### Osvětlení pevnými svítilny

(1) Místa, pro která tato vyhláška stanoví stálé osvětlení, musí být vybavena pevnými svítilny. Pevnými svítilny musí být vybaveny také provozovny bez stálé obsluhy.

(2) Stav osvětlení pevnými svítilny musí odpovídat požadavkům světelně technických parametrů<sup>49)</sup> a musí být kontrolován.

(3) Svítilny musí být umístěny tak, aby byla přístupná pro údržbu a čištění.

(4) Měření intenzity osvětlení musí být prováděno ve lhůtách určených podle provozních podměrů pracoviště.

### § 105

#### Místa se stálým osvětlením

(1) Stálé osvětlení v době provozu za tmy nebo snížené viditelnosti musí mít

- a) stálá pracoviště a ostatní místa, kde se zdržují pracovníci,
- b) zařízení, která je třeba stále obsluhovat nebo která vyžadují stálou kontrolu,

<sup>48)</sup> Vyhláška Českého báňského úřadu č. 68/1988 Sb., o vybraných důlních zařízeních.

<sup>49)</sup> ČSN 36 0010 Měření světla. Kmenová norma.

ČSN 36 0035 Denní osvětlení budov.

ČSN 36 0051 Osvětlování povrchových dolů pro těžbu nerostných surovin.

ČSN 36 0451 Umělé osvětlení průmyslových prostorů.

- e) lomové stěny, pod kterými se pracuje, pokud nejsou osvětleny svítilny těžebních strojů,
- d) ostatní určená místa (přechody a přejezdy dopravních cest apod.).

(2) Osvětlení pracovních prostorů mobilních strojů s elektrickým pohonem musí být zajištěno vlastními svítilny stroje.

(3) Ostatní mobilní stroje (překladače kolejí, nakladače, buldozery, jeřáby apod.) musí být za tmy nebo snížené viditelnosti osvětleny tak, aby manipulace s nimi a práce na pracovištích v jejich blízkosti byla bezpečná.

(4) Elektrické stanice a provozovny se stálou obsluhou, kde by při selhání stálého osvětlení mohlo vzniknout nebezpečí úrazu, musí být vybaveny nouzovým osvětlením. Toto osvětlení nemusí za tmy nebo snížené viditelnosti svítit trvale, je-li zajištěno jeho samočinné zapnutí z náhradního zdroje při poruše stálého osvětlení.

## DÍL TŘETÍ

### STROJNÍ ZAŘÍZENÍ

#### Oddíl první

#### Dobývací a skládací velkostroje, kolesové nakladače a pásové vozy

##### § 106

#### Používání velkostroje

Nový nebo rekonstruovaný dobývací a skládací velkostroj (dále jen „velkostroj“) a kolesový nakladač může být používán po kontrole provedené obvodním báňským úřadem.<sup>50)</sup>

##### § 107

#### Montáž a demontáž velkostrojů

(1) Montáž a demontáž velkostroje musí být provedena na vhodném místě a podle provozní dokumentace.

(2) Po skončení montáže, rekonstrukce nebo velké opravy velkostroje musí být provedeno jeho přezkoušení a o výsledcích vyhotoveny záznamy.

##### § 108

#### Určení obsluhy velkostroje

Při určování obsluhy velkostroje se musí vycházet z ustanovení zvláštních předpisů a současně musí být přihlédnuto k typu velkostroje a k podmínkám jeho nasazení. U velkostrojů zařazených do technologických celků musí být určeni v každé směně dva pracovníci s kvalifikací řidiče velkostroje, kteří se střídají v řízení velkostroje a v provádění směnových prohlídek.

##### § 109

#### Vedoucí řidič velkostroje

(1) Vedoucí řidič velkostroje musí být předákem.

(2) Při řízení velkostroje musí mít u sebe oprávnění vydané organizací [§ 110 odst. 1 písm. f)].

##### § 110

#### Kvalifikace vedoucího řidiče velkostroje

(1) Vedoucím řidičem velkostroje o výkonnosti větší než  $3150 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$  sypaných hmot může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:

- a) má úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky jako řidič velkostroje stejného typu nebo je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým a pracoval nejméně 5 let jako řidič velkostroje stejného typu,
- b) byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky,
- c) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
- d) absolvoval teoretické školení,
- e) prokázal potřebné znalosti pro výkon funkce vedoucího řidiče velkostroje zkouškou před komisí organizace za účasti zástupce obvodního báňského úřadu,
- f) obdržel od organizace oprávnění k řízení velkostroje příslušného typu.

(2) Do funkce vedoucího řidiče velkostroje o výkonnosti od  $630$  do  $3150 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$  sypaných hmot může být určen pracovník, který splňuje kvalifikační požadavky uvedené v odstavci 1, kromě délky praxe, kterou musí mít nejméně jeden rok, má-li úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru, nebo 2 roky, je-li vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým.

##### § 111

#### Řidič velkostroje

(1) Řidič velkostroje je zástupcem vedoucího řidiče velkostroje a v době jeho nepřítomnosti vykonává funkci předáka obsluhy. Jsou-li ve směně 2 řidiči velkostroje, vykonává funkci předáka obsluhy jenom určený řidič velkostroje.

(2) Při řízení velkostroje musí mít u sebe oprávnění vydané organizací [§ 112 odst. 1 písm. g)].

##### § 112

#### Kvalifikace řidiče velkostroje

(1) Řidičem velkostroje o výkonnosti větší než  $3150 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$  sypaných hmot může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:

- a) je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým a pracoval nejméně 3 roky při provozu velkostroje jako provozní zámečník, provozní elektrikář nebo hydraulikář nebo má úplné

<sup>50)</sup> § 41 odst. 1 písm. a) a písm. g) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.

střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkostroje,

- b) byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky,
- c) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
- d) absolvoval výcvik v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 200 hodin,
- e) absolvoval teoretické školení,
- f) prokázal potřebné znalosti pro obsluhu velkostroje zkouškou před komisí organizace za účasti zástupce obvodního báňského úřadu,
- g) obdržel od organizace oprávnění k řízení velkostroje příslušného typu.

(2) Do funkce řidiče velkostroje o výkonnosti od 630 do 3150 m<sup>3</sup>·h<sup>-1</sup> sypaných hmot může být určen pracovník, který splňuje kvalifikační požadavky uvedené v odstavci 1 kromě délky praxe, kterou musí mít nejméně 2 roky při provozu velkostrojů, a délky výcviku v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 100 hodin.

#### § 113

##### Zajišťování a vyhodnocení výcviku v řízení velkostroje

(1) Výcvik v řízení velkostroje může být prováděn jen na základě písemného příkazu organizace a pod stálým dozorem určeného řidiče velkostroje.

(2) Po ukončení výcviku musí být prověřeny praktické znalosti pracovníka.

(3) Řidič velkostroje, který má řídit velkostroj nového nebo jiného typu, musí absolvovat výcvik v určeném rozsahu s tím, že u nového typu velkostroje musí potřebnou praxi získat pod dozorem příslušného odborníka.

#### § 114

##### Kvalifikace klapkaře

(1) Klapkařem může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:

- a) má nejméně 6 měsíců praxe při provozu velkostroje,
- b) absolvoval výcvik při obsluze zařízení v rozsahu nejméně 20 hodin,
- c) úspěšně vykonal zkoušku před komisí organizace.

(2) Řidič velkostroje může vykonávat funkci klapkaře po absolvování výcviku v obsluze příslušného zařízení v délce 8 hodin.

#### § 115

##### Kvalifikace řidiče kolesového nakladače

Řidičem kolesového nakladače o výkonu nad 630 m<sup>3</sup>·h<sup>-1</sup> sypaných hmot může být pracovník,

kteřý kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:

- a) je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým a pracoval 2 roky při provozu kolesových nakladačů,
- b) byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky,
- c) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
- d) absolvoval výcvik v řízení příslušného typu kolesového nakladače v rozsahu nejméně 50 hodin,
- e) absolvoval teoretické školení,
- f) prokázal potřebné znalosti pro obsluhu kolesového nakladače zkouškou před komisí organizace za účasti zástupce obvodního báňského úřadu,
- g) obdržel od organizace oprávnění k řízení kolesového nakladače příslušného typu.

#### § 116

##### Kvalifikace řidiče pásového vozu

Řidičem pásového vozu může být pracovník, který kromě požadavků stanovených v § 77 splňuje tyto požadavky:

- a) je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickým a pracoval nejméně 3 roky při provozu zařízení dálkové pásové dopravy nebo při provozu velkostroje, případně kolesového nakladače,
- b) byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách,
- c) absolvoval výcvik v řízení pásového vozu v rozsahu nejméně 50 hodin,
- d) absolvoval teoretické školení,
- e) prokázal potřebné znalosti pro obsluhu pásového vozu zkouškou před komisí organizace,
- f) obdržel od organizace oprávnění k řízení pásového vozu příslušného typu.

#### § 117

##### Ověřování kvalifikace obsluhy

Kvalifikace obsluhy musí být jednou za 3 roky ověřena přezkoušením ze znalostí bezpečnostních předpisů a provozní dokumentace.

#### § 118

##### Provoz velkostroje

(1) Velkostroj může být provozován jen, je-li obsluha na velkostroj určená podle § 108 úplná.

(2) U velkostroje pracujícího v součinnosti se zařízením dálkové pásové dopravy nesmí být vyřazeno jejich vzájemné blokování.

(3) Při rychlosti větru nad 17 m·s<sup>-1</sup> je řidič povinen velkostroj zastavit a zajistit způsobem určeným v provozní dokumentaci.

[4] Provoz velkostroje za snížené viditelnosti<sup>61</sup> je dovolen, pokud obsluha velkostroje je schopna zajistit jeho bezpečný provoz.

#### § 119

##### **Zvláštní vybavení velkostroje**

[1] Na velkostroj musí být určený počet vhodných osobních ochranných pracovních prostředků pro zajištění pracovníků při pracích ve výškách.

[2] Na velkostroj, který je provozován nebo přemísťován v místech dřívějšího hlubinného dobývání, musí být žebřík, konopné lano a dýchací přístroje. Druh a délku žebříku a lana určí organizace, která také zajistí proškolení obsluhy v používání dýchacího přístroje.

#### § 120

##### **Kvalifikace pracovníků pro údržbu velkostroje**

[1] K zajištění bezpečnosti provozu velkostrojů a odborného řízení jejich údržby musí být určení kvalifikovaní pracovníci.

[2] Organizace je povinna určit odborného pracovníka pro řízení údržby velkostrojů. Tento pracovník musí mít vysokoškolské vzdělání strojního směru a nejméně 3 roky praxe v údržbě velkostrojů.

[3] Technici zajišťující údržbu velkostrojů musí být přezkoušeni komisí jmenovanou vedoucím organizace, a to ze znalostí bezpečnostních předpisů, technických norem a provozní dokumentace.

#### § 121

##### **Revizní technik velkostroje**

[1] Revize a zkoušky vyrobených, smontovaných, generální opravou renovovaných a rekonstruovaných velkostrojů a kolesových nakladačů mohou provádět jen revizní technici velkostrojů.

[2] Revizní technik velkostrojů je pracovník pověřený organizací prováděním revizí a zkoušek zařízení, který má pro tuto činnost osvědčení o odborné způsobilosti vydané obvodním báňským úřadem na základě vykonané zkoušky.

[3] Revizní technik velkostrojů musí mít vysokoškolské vzdělání strojního směru a nejméně 3 roky praxe při montáži nebo údržbě velkostrojů nebo úplné střední odborné vzdělání strojního směru a nejméně 5 let praxe při montáži nebo údržbě velkostrojů.

#### § 122

##### **Provádění odborných prohlídek a revizí**

[1] Odborné prohlídky velkostrojů a kolesových nakladačů musí být prováděny jednou za měsíc, podrobné a odborné prohlídky jednou za rok. Rozsah a způsob jejich provádění musí být určen provozní dokumentací.

[2] Jednou za 2 roky musí být provedena revize velkostroje a kolesového nakladače o výkonu nad 630 m<sup>3</sup>.h<sup>-1</sup> sypaných hmot. Při revizi musí být provedeno

- a) kontrola předešlých záznamů z odborných prohlídek,
- b) vnější prohlídka určených částí velkostroje nebo kolesového nakladače (hlavní ocelové nosné konstrukce, pracovní a kotevní lana, ochranné a bezpečnostní zařízení, pohon zdvihu, výsuvu a pojezdu, elektrotechnického zařízení včetně signalizačního a dorozumívacího zařízení apod.),
- c) kontrola vedení provozní dokumentace,
- d) funkční přezkoušení velkostroje nebo kolesového nakladače.

[3] O revizi velkostroje nebo kolesového nakladače je organizace povinna uvědomit obvodní báňský úřad nejméně měsíc předem.

[4] Revizi velkostroje nebo kolesového nakladače nejsou dotčeny povinnosti k provádění revizí vyhrazených technických zařízení podle zvláštních předpisů.<sup>61)</sup>

#### Oddíl druhý

##### **Stroje pro zemní a stavební práce**

#### § 123

##### **Rypadla a nakladače**

[1] Řidič je povinen při rýpání pozorovat řez i pracovní plošinu a sledovat, zda se neprojevují příznaky případného sesuvu hmot.

[2] Při zjištění nebezpečí sesuvu je řidič povinen zastavit rýpání, odjet se strojem na bezpečné místo, upozornit ohrožené pracovníky a vzniklou situaci ohlásit.

[3] Manipulovat s lopatou nad kabinou řidiče dopravního prostředku je zakázáno.

[4] Lopata může být čištěna jen při vypnutém motoru stroje a na místě, kde nehrozí nebezpečí sesuvu hmot. Lopata při tom musí být položena a mít uzavřenou klapku. Řidič je povinen po vyčištění

<sup>61)</sup> Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.  
Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.  
Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 20/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená elektrická zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.  
Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.

ní lopaty se přesvědčit, zda pracovník, který čistil lopatu, je v bezpečné vzdálenosti.

(5) Zavěšení břemene a manipulace s ním musí být prováděna podle podmínek výrobce stroje.

(6) Při provozu rypadla nebo nakladače se nikdo nesmí zdržovat v dosahu pracovního orgánu stroje. Pomocník řidiče (mazač) se může zdržovat jen v místech a za podmínek určených řidičem nebo provozní dokumentací. Z určeného místa se může vzdálit jen se souhlasem řidiče. Začátek a konec své práce je povinen vždy sdělit řidiči.

(7) Stroje musí být vybaveny dvěma podkládacími klíny proti ujetí.

(8) Na lopatovém rypadle, které pracuje nebo se přemísťuje v místech dřívějšího hlubinného dobývání, musí být žebřík, konopné lano a dýchací přístroje.<sup>48)</sup> Délku a druh žebříku, délku lana a počet dýchacích přístrojů určí organizace, která také zajistí proškolení obsluhy v používání dýchacích přístrojů.

#### Oddíl třetí

### Stroje a zařízení pro dopravu

#### § 124

#### Stroje a zařízení pro úklonnou dopravu pracovníků lanem

Požadavky na vrátky nebo pohonné stanice, lana, spojovací zařízení, úvazky, lanovnice, dojezdové dráhy a návěštní zařízení pro dopravu pracovníků lanem na úklonných dopravních cestách určí organizace.

#### § 125

#### Vrátky

(1) Vrátek nebo pohonná stanice pro dopravu na úklonných dopravních cestách musí mít odlehčovací brzdu.

(2) Hlavní ovládač (vypínač) nesmí být umístěn mezi dopravovaným vozidlem a vrátkem nebo pohonnou stanicí.

(3) Vrátek a pohonná stanice musí mít ochranný kryt zamezující vtažení končetiny mezi lano a buben nebo lano a kotouč.

#### § 126

#### Lana a spojovací zařízení pro dopravu hmot

(1) Lano a spojovací zařízení používané pro dopravu hmot musí vykazovat

- a) u vlečných vrátek nejméně čtyřnásobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu vrátku,
- b) u těžních vrátek nejméně šestnásobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu vrátku,
- c) u pohonných stanic při dopravě nekonečným

lanem nejméně šestnásobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu pohonné stanice zvětšenému o předpětí v laně.

(2) Lano musí být odloženo, je-li podle vnějších známek zjevné, že se jeho nosnost podstatně snížila, zejména

- a) jsou-li dráty vnější vrstvy zeslabeny o více než polovinu svého průměru,
- b) přibývá-li nápadně počet zlomených drátů,
- c) dosáhne-li celkový jmenovitý průřez viditelných zlomených drátů na desetinásobku výšky vinutí pramenů v kterémkoliv úseku lana hodnoty více než 20 % z celkového nosného průřezu lana,
- d) při poškození lana (smyčka, uzel, vytlačená vložka, apod.), které nelze odstranit (zkrácením lana apod.).

(3) Spojovací zařízení se nesmí samovolně odpojit a musí být k lanu připojeno úvazkem.

#### § 127

#### Lanové kotouče a kladky

Volně zavěšený lanový kotouč a kladka musí mít zajištění proti vypadnutí lana a 2 na sobě nezávislá kotvení.

#### § 128

#### Průmyslové a důlní úzkorozchodné lokomotivy

Průmyslové a důlní úzkorozchodné lokomotiva musí mít nejméně 2 nezávislé brzdové systémy, z nichž alespoň jeden musí být nezávislý na chodu motoru. Účinnost provozní brzdy musí být taková, aby brzdná dráha nebyla při dopravě hmot delší než 40 m a při přepravě osob delší než 20 m.

#### § 129

#### Důlní vozy

(1) Spojka nebo jiné spojovací zařízení důlního vozu pro přepravu hmot musí mít nejméně šestnásobnou bezpečnost a pro přepravu osob nejméně desetinásobnou bezpečnost vzhledem k největšímu statickému zatížení v tahu.

(2) Spojovací zařízení se nesmí samovolně rozpojit.

(3) Vůz s čelními stěnami, který se může používat i k ruční dopravě, musí mít na obou čelních stěnách chráněná držadla.

(4) Deformované nebo opotřebované spojovací zařízení musí být vyměněno.

#### Oddíl čtvrtý

### Plovoucí stroje s těžebním zařízením

#### § 130

#### Kvalifikace obsluhy

(1) Těžební zařízení na plovoucím stroji může řídit jen pracovník, který má průkaz způsobi-

losti k vedení pravidla vydaný státní plavební správou.

(2) Obsluha těžebního zařízení na plovoucím stroji musí, kromě požadavků stanovených v § 77, prokázat potřebné znalosti pro řízení těžebního zařízení zkouškou před komisí jmenovanou organizací za účasti zástupce obvodního báňského úřadu.

(3) Obsluha těžebního zařízení o vyšším výkonu než  $100 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$  musí být vyučena v oboru strojním nebo elektrotechnickým.

(4) Obsluha plovoucího drapákového rypadla musí mít též průkaz jeřábníka.

### § 131

#### Nové typy těžebních zařízení na plovoucích strojích

Nový typ těžebního zařízení na plovoucím stroji může být používán za podmínek určených zvláštním předpisem.<sup>52)</sup>

### § 132

#### Provoz těžebního zařízení

(1) Těžební zařízení může být provozováno jen tehdy, je-li vzdálenost nejbližší části plovoucího stroje od břehu větší než výška řezu nad hladinou vody určená technologickým postupem.

(2) Při těžbě v blízkosti břehu je povinen pracovník, který řídí těžební zařízení stále pozorovat plošinu břehu a zjišťovat náznaky případného sesuvu. V případě ohrožení je povinen zastavit těžbu a s plovoucím strojem se přemístit na bezpečné místo.

(3) Při rychlosti větru nad  $17 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$  je obsluha povinna zastavit těžební zařízení.

### § 133

#### Plovoucí pásové dopravníky

(1) V místech kloubového spojení plovoucího pásového dopravníku musí být v koncových polohách pružné dorazy. Musí být zajištěno, aby sklon plovoucího pásového dopravníku zajišťoval bezpečnou dopravu suroviny na břeh i při poklesu hladiny vody.

(2) Plovoucí pásový dopravník musí být vybaven obslužnou plošinou, umístěnou na druhé straně, než je průchozí lávka.

(3) Obslužná plošina musí být provedena z podlahových roštů.

### Oddíl pátý

#### Energetická a ostatní zařízení

### § 134

#### Kompresory pro výrobu stlačeného vzduchu

(1) Organizace je povinna určit technika odpovědného za stav a řízení provozu kompresorů.

(2) Mezi kompresorem a vzdušníkem nebo tlakovzdušným rozvodem musí být uzavírací armatura.

(3) Mezi uzavírací armaturou a pístovým nebo šroubovým kompresorem musí být pojistný ventil a u turbokompresoru nebo rotačního kompresoru zpětná klapka a přepouštěcí ventil.

(4) Turbokompresor musí mít zařízení, které upozorní obsluhu na nedovolené zvýšení teploty stlačeného vzduchu za strojem a teploty oleje a na pokles tlaku oleje. Ke sledování teploty stlačeného vzduchu musí být na vhodných místech teploměry.

(5) U vícestupňového pístového kompresoru musí být na výtlačné straně každého stupně tlakoměr a pojistný ventil.

(6) Pojistný ventil musí být nastaven tak, aby po jeho otevření nemohlo nastat překročení přípustného provozního tlaku při jmenovitém výkonu kompresoru o více než 10 %. Funkcí pojistného ventilu je obsluha kompresoru povinna kontrolovat nadlehčením nejméně jednou za týden, technik odpovědný za stav a řízení provozu kompresorů přetlakem nejméně jednou za rok při použití kontrolního tlakoměru.

(7) Na výtlačné straně kompresoru musí být tlakoměr a teploměr.

(8) Vzduch nasávaný kompresorem musí být filtrován. Filtry musí být z nehořlavého materiálu.

(9) Nejvyšší teplota stlačeného vzduchu měřená v prostoru výtlačné příruby kompresoru nesmí překročit  $180^\circ\text{C}$ . U kompresorů s příkonem do 75 kW může organizace povolit zvýšení teploty do  $220^\circ\text{C}$ .

(10) Voda používaná ke chlazení kompresoru, v mezistupňovém chladiči a dochlazovači nesmí obsahovat hořlavé a toxické látky ani mechanické nečistoty. Při vyšším obsahu látek způsobujících tvrdost vody musí být voda chemicky upravena. Nejvyšší dovolená teplota chemicky neupravené vody je  $40^\circ\text{C}$ .

(11) Průtok chladicí vody kompresorem musí být kontrolován.

(12) Obsluha je povinna vypouštět kondenzovanou vodu a olej z mezistupňového chladiče, odlučovače, dochlazovače a vzdušníku ve lhůtách určených provozní dokumentací.

(13) U kompresoru o výkonu nad  $1000 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$  musí být sledován tlak na každém stupni, teplota vystupujícího stlačeného vzduchu, tlak oleje, teplota chladicí vody na vstupu a výstupu a provozní údaje hnacího zařízení. Zjišťované údaje musí být zaznamenávány nejméně jednou za 2 hodiny, pokud nejsou měřeny a zaznamenávány automaticky. U ostatních kompresorů určí pro-

<sup>52)</sup> Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 137/1974 Sb., o vnitrozemské plavbě.

vozní dokumentace druh sledovaných údajů, lhůty zjišťování a způsob jejich záznamů. Sledované údaje nemusí být zaznamenávány, pokud kompresor splňuje požadavky § 71.

(14) U kompresoru, který splňuje požadavky § 71, je určený pracovník povinen kontrolovat funkci automatiky a provozně zabezpečovacího systému ve lhůtách a způsobem určeným provozní dokumentací.

(15) Jednotlivé části kompresoru a jeho příslušenství mohou být demontovány jen tehdy, není-li v nich přetlak.

### § 135

#### Odlučovače, dochlazovače, vzdušníky a jejich spojovací potrubí

(1) Za objemovým kompresorem nebo skupinou propojených objemových kompresorů musí být zabudován odlučovač kondenzované vody a oleje a vzdušník, případně i dochlazovač. Odlučovač, vzdušník a dochlazovač musí mít v nejnižším místě výpust.

(2) Odlučovač a dochlazovač musí být nejméně jednou za rok vyčištěn. Vzdušník a příslušná spojovací potrubí musí být čistěny nejméně jednou za 3 roky.

(3) Pokud je mezi objemovým kompresorem a vzdušníkem potrubí o průměru větším než 200 mm, musí být kontrolováno nejméně jednou za rok; při tloušťce usazeniny nad 2 mm musí být potrubí vyčištěno.

### § 136

#### Tlakovzdušný rozvod

(1) Těsnění potrubí mezi kompresorem a vzdušníkem a tam, kde je teplota stlačeného vzduchu vyšší než 60 °C, musí být z nehořlavého materiálu. Porušené těsnění musí být neprodleně vyměněno.

(2) Na nejnižších místech hlavního vzduchovodu a podle potřeby i u odboček ke spotřebičům musí být vestavěny odlučovače, ze kterých musí být kondenzovaná voda a olej vypouštěn.

(3) Hadice a její spoje s potrubím a zařízením musí odpovídat nejvyššímu dovolenému pracovnímu přetlaku a musí být kladena tak, aby netvořila ostré ohyby. Před připojením k zařízení musí být hadice profouknuta stlačeným vzduchem.

(4) Hadice pro přívod stlačeného vzduchu do pohyblivého stroje musí být zajištěna proti vytržení ze spoje.

(5) Práce na tlakovzdušném rozvodu pod tlakem je zakázána. Při práci na tlakovzdušném rozvodu musí být příslušné uzavírací armatury zabezpečeny proti nežádoucímu otevření.

(6) Profukují-li se stlačeným vzduchem

trubky, hadice, nástavce nebo jiné součásti, musí se postupovat tak, aby nikdo nebyl ohrožen.

(7) Organizace musí mít mapu tlakovzdušného rozvodu s vyznačením délek a světlostí potrubí a rozmístění tlakových nádob a armatur. V kompresorovně musí být schéma tlakovzdušného rozvodu mezi kompresorem a vzdušníkem.

### § 137

#### Vzduchové a plynové motory

Vzduchové a plynové motory musí mít zajištění proti vniknutí cizích těles do motoru a proti překročení jmenovitých otáček.

### § 138

#### Kompresory na zemní plyn a jejich rozvodná potrubí

Pro kompresory na zemní plyn a jejich rozvodná potrubí platí obdobně § 134 až 136 s tím, že těsnění rozvodného potrubí musí být z nehořlavého materiálu a kompresory musí být dále vybaveny

- automatikou, která zamezí překročení nejvyššího provozního tlaku na výtláčnou stranu a poklesu provozního tlaku na vstupní stranu pod určenou mez,
- kryty z nehořlavého materiálu,
- automatickým hasicím zařízením.

### § 139

#### Kotle a jejich příslušenství

(1) Kotle na plynná a kapalná paliva musí být zajištěny tak, aby došlo k samočinnému přerušení přívodu paliva do hořáků při nedovolené změně provozního tlaku paliva a spalovacího vzduchu.

(2) Kotel s umělým tahem vytápěný plynem, kapalným palivem nebo uhelným práškem musí být vybaven bezpečnostním zařízením, které při nedovolené změně v dodávce paliva nebo při přerušení tahu spalín samočinně zastaví i přívod paliva do hořáku.

(3) Hořák kotle pro spalování plynu nebo kapalného paliva musí být vybaven hlídačem plamene a kotel s hořákem pro spalování uhlého prášku zařízením pro zabezpečení stabilního hoření.

(4) Dvířka topeniště a nahlížečského otvoru do topeniště musí být za provozu kotle zajištěna proti otevření způsobenému přetlakem ve spalovacím prostoru.

(5) Přívod napájecí vody musí být proveden tak, aby nezpůsobil rychlé ochlazení stěn tlakového celku.

(6) Kotel s mechanickým roštem nebo s práškovým topením musí být vybaven bezprašným odpopelňovacím zařízením.

(7) Odpopelňovací zařízení může být opra-



vováno, jen je-li zařízení mimo provoz a jen za stálého dozoru.

(8) Kontrolní dvířka u odpopílkovačů se nesmějí otevřít, pokud není uzavřen uzávěr ve svodkách.

(9) Kotel umístěný mimo kotelnu musí být zabezpečen proti manipulaci nepovolanými osobami.

#### § 140

##### Parní kotle

(1) Parní kotel musí být vybaven

- a) alespoň jedním tlakoměrem s vyznačením nejvyššího dovoleného přetlaku, vodní smyčkou a trojcestným kohoutem nebo ventilem,
- b) nejmeně jedním přímým vodoznakem s označením nejnižší přípustné hladiny vody v kotli (mimo průtočný kotel),
- c) přetlakovým pojistným zařízením,
- d) plnicí a vypouštěcí armaturou,
- e) napájecím zařízením,
- f) odvzdušňovací armaturou.

(2) Zařízením uvedeným v odstavci 1 písmeno b) a d) nemusí být vybaveny kotle na plynná a kapalná paliva, která mají trvalou kapalinovou náplň vzduchotěsně uzavřenou v kotlovém tělese.

#### § 141

##### Kapalinové kotle

(1) Kapalinový kotel musí být vybaven

- a) otevřenou expanzní nádobou nebo jiným pojistným zařízením,
- b) plnicí a vypouštěcí armaturou,
- c) u kotlů se jmenovitým výkonem nad 50 kW i teploměrem a tlakoměrem.

(2) Kotel musí být vybaven zařízením, které samočinně vyloučí překročení nejvyšší přípustné teploty kapaliny; kotel s ručním příkládáním musí být pro tento účel vybaven signalizací nebo musí mít stálou obsluhu.

(3) Odvzdušňovací a přepadové potrubí expanzní nádoby nesmí vyúslovat do venkovního prostoru.

#### § 142

##### Práce uvnitř kotlů

(1) Před vstupem pracovníků do kotle musí být kotel bezpečně odpojen od sousedních kotlů a odběrného potrubí; ostatní potrubí ústící do kotle musí být uzavřena a zajištěna.

(2) Prohlídky a práce v kotli nebo topeništi musí být prováděny za stálého dozoru pracovníkem vně kotle. Před uzavřením vík, dvířek apod. a před uvedením do činnosti je nutno se přesvědčit, zda v kotli nebo topeništi nikdo není.

(3) Před vstupem do tlakového celku kotle nebo topeniště musí být prověřeno, zda jsou tyto

prostory dobře vyvětrány a vyprázdněny a zda v topeništi nehrozí pád struskových nebo popelových nánosů, případně zdíva.

(4) Na části kotelního zařízení, ve kterém se pracuje, musí být umístěny bezpečnostní tabulky.

#### § 143

##### Kotelny

(1) V kotelně musí být provozní řád a schéma napájecího a parního potrubí, případně potrubí na přívod paliva s vyznačenými délkami a světlostmi potrubí.

(2) Do kotelny musí být zajištěn dostatečný přívod vzduchu pro spalování a větrání.

(3) Na dveřích do kotelny musí být bezpečnostní tabulky.

(4) Kotelny s půdorysnou plochou větší než 150 m<sup>2</sup> musí mít 2 únikové cesty, z nichž jedna musí vést přímo do volného prostoru.

(5) Popelna musí být vybavena přívodem vody ke škvárovým a popelovým výsypkám a těsnými uzávěry na škvárových a popelových výsypkách s bezpečným ovládáním a musí být dostatečně větrána.

#### § 144

##### Potrubí na horkou vodu a páru

(1) Pro potrubí na horkou vodu a páru platí § 74 s těmito doplňky:

- a) potrubí musí být uloženo a vedeno tak, aby se mohlo přizpůsobovat změnám teploty,
- b) musí být zabráněno popálení osob o potrubí.

(2) Práce na potrubí, v němž je horká voda nebo pára, je zakázána. Při práci na potrubí musí být příslušné uzavírací armatury zabezpečeny proti nežádoucímu otevření.

(3) Užívá-li se páry nižšího tlaku než je v parním kotli, musí být do potrubí zabudován redukční ventil a do části potrubí s nižším tlakem pojistný ventil, který odpovídá nejvyššímu pracovnímu tlaku v této části potrubí. Způsob a lhůty kontrol redukčního a pojistného ventilu určí provozní dokumentace.

(4) Na vhodných místech parního potrubí musí být zabudován odlučovač vody.

#### § 145

##### Vrtačky a vrtací kladiva

Při používání vrtačky a vrtacího kladiva je zakázáno

- a) usměrňovat rukou vrták nebo vrtnou tyč,
- b) používat elektrický pohon k otáčení vrtáku, který uvízl ve vývrtu,
- c) vrtání s vyfukováním vrtné drtě a měli bez zneškodňování prachu,
- d) odpojovat protiprašné zařízení.

**Č Á S T S E D M Á****CHŮZE, DOPRAVA A SKLADOVÁNÍ****D Í L P R V N Í****CESTY PRO CHŮZI A DOPRAVU****§ 146****Cesty pro chůzi**

(1) Cesty pro chůzi jsou cesty v lomu a ostatní místa, která jsou pro chůzi určena.

(2) Cesty pro chůzi musí být bez překážek, odvodněny a udržovány tak, aby chůze po nich byla bezpečná. Cesty s úklonem větším než 30° musí být vybaveny držadly a stupadly, případně schody.

(3) Chodit jinými cestami než cestami pro chůzi mohou jen dozorcí orgány a ostatní technici (§ 7 odst. 5) a ti pracovníci, kteří k tomu dostali od dozorcího orgánu příkaz. Na dopravní cestě se nesmí zdržovat déle než je nezbytně nutné. Před setkáním s jedoucím vozidlem jsou povinni včas ustoupit do průchodu na dopravní cestě (§ 147) nebo na jiné bezpečné místo.

(4) Mezi vozidly je dovoleno procházet jen když stojí a je mezi nimi ve směru možného pohybu vzdálenost nejméně 2 m.

(5) Cesty určené pro odchod pracovníků z míst ohrožených havárií (záchranné cesty) musí být označeny s udáním směru ústupu.

(6) Cesty pro chůzi ve výšce větší než 1,5 m a cesty podél nebezpečných prohlubní musí mít na volných stranách zábradlí. Zábradlí musí být pevné a dobře zakotvené. Vrchní madlo musí být upevněno ve výšce 1,1 m. Není-li k ohrazení použito zábradlí s plnou stěnou (plech, pletivo, pažení s mezerami nejvíce 0,2 m apod.), musí být přibližně v polovině výšky upevněna další podélná tyč.

(7) Jestliže cesta pro chůzi vede nad jinou cestou nebo místem, kde se mohou zdržovat pracovníci, musí mít u podlahy ochrannou lištu o výšce nejméně 0,1 m, není-li pádu předmětů z ní zabráněno jinak.

(8) Otvory a prohlubně na cestách pro chůzi musí být zakryty nebo zajištěny tak, aby do nich nemohly spadnout osoby nebo předměty.

**§ 147****Rozměry cest pro chůzi, přechody a průchody na dopravních cestách**

(1) Cesty pro chůzi musí mít průřez o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,75 m.

(2) Má-li se současně s chůzí dopravovat lánem, musí být pro chůzi zřízeno zvláštní oddělení s průřezem o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 1 m, které musí být oddělené od do-

pravní cesty tak, aby nemohlo dojít k ohrožení pracovníků vozidly nebo nákladem.

(3) Průchody mezi stabilními stroji musí mít průřez o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,6 m.

(4) Průchody na dopravních cestách vybavených kolejovou tratí musí být o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,6 m na jedné straně tratě, u vícekolejové tratě po obou stranách dopravní cesty. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro průchody na dopravních cestách vybavených kolejovou tratí o rozchodu 900 a 1 435 mm.

(5) Přechody přes dopravníky musí být provedeny podle zvláštního předpisu.<sup>53)</sup>

(6) Místa zmenšených průřezů na cestách pro chůzi musí být výrazně označena.

**§ 148****Mosty, rampy, ochozy, lešení a žebříky pro chůzi**

(1) Mosty, rampy, ochozy a lešení pro chůzi musí mít pevnou a rovnou podlahu a musí být technicky řešeny na největší předpokládané zatížení.

(2) Mosty, rampy, ochozy a lešení musí být kontrolovány v určených lhůtách.

(3) Žebřík musí být zajištěn proti podklouznutí nebo převážení. Horní výstupní otvor nebo plošinu musí přesahovat nejméně 1,1 m nebo musí být do této výšky pevná madla. Za příčlemi musí být volný prostor nejméně 0,18 m.

(4) Použití převísleho žebříku nebo žebříku jako přechodového můstku je zakázáno.

(5) Žebříky se nesmí používat na vynášení nebo snášení břemen o hmotnosti větší než 20 kg.

(6) Na témže žebříku nesmí vystupovat nebo sestupovat současně 2 nebo více pracovníků.

(7) Je-li třeba žebřík nastavit, musí být obě části bezpečně spojeny. V místě spojení nesmí být sklon žebříku ani vzdálenost mezi příčlemi měněna.

**§ 149****Dopravní cesty**

(1) Dopravní cesty jsou cesty v lomu a ostatní místa, která jsou určena pro dopravu osob, strojů nebo hmot. Za vodorovné se považují dopravní cesty s úklonem do 35 mm.m<sup>-1</sup>. S větším úklonem až c. 45° včetně jsou dopravní cesty úklonné.

(2) Dopravní cesty musí být udržovány a značeny tak, aby odpovídaly provozním podmínkám a přeprava po nich byla vždy bezpečná.

(3) Dopravní cesty, které se křižují nebo sbíhají, musí být vybaveny zabezpečovacím zaříze-

<sup>53)</sup> ČSN 26 0003 Transportní zařízení. Projektování, konstruování a montáž.

ním nebo musí být určena taková opatření, aby nemohlo dojít ke srážce. Zabezpečovací zařízení musí být konstruováno tak, aby i při poruše byla zajištěna bezpečnost práce a provozu.

(4) Prochází-li dopravní cesta nad jinou cestou nebo pracovištěm, musí být zajištěno, aby nikdo nebyl ohrožen dopravními prostředky, padajícími hmotami nebo předměty.

(5) Na dopravních cestách s nepřetržitou dopravou, přes které je nutno přecházet, musí být zřízeny přechody (můstky, podchody apod.).

(6) Dopravní cesty, které se nesmí používat k chůzi v době přepravy, musí být na místech přístupu k nim označeny zákazem vstupu nebo musí být vstupu do nich zabráněno jiným způsobem.

(7) Na dopravních cestách s dopravou lanem se v době přepravy nesmí zdržovat pracovníci, pokud tato cesta neodpovídá požadavkům § 147 odst. 2.

#### § 150

##### Dopravní cesty s kolejovou tratí

(1) Před zavedením strojní dopravy musí být kolejová trať znivelována. Lhůty dalších nivelací musí být určeny podle stavu dopravní cesty.

(2) Konec kolejové tratě musí být zabezpečen proti ujetí vozidel. Kolejové tratě určené pro strojní dopravu musí být označeny tabulkami nebo návěstími.

(3) Jazyky výhybky při strojní dopravě nesmí být rovné a musí být v krajních polohách zajištěny závažím výměníku, pružinou nebo jiným způsobem. Dálkově ovládaná výhybka musí mít optickou kontrolu polohy. Výhybka nesmí být umístěna na přejezdu kolejové tratě.

(4) Správné poloha točnic a přesuven musí být zajištělná. Na tratích se strojní dopravou se nesmí používat plošiny, točnice ani přesuvny.

(5) Na místech, kde jsou důlní vozy tlačeny do oblouku kolejové tratě posunovači nebo jiným zařízením a kde by mohly vykolejit, musí být vnitřní strana oblouku koleje vybavena vodící lištou.

(6) Odstavce 3 až 5 neplatí pro kolejové tratě o rozchodu 900 a 1 435 mm.<sup>54)</sup>

#### § 151

##### Umístění kolejových tratí a prostor pro obsluhu

(1) Mezi nejširšími částmi míjejících se vozidel na souběžných kolejových tratích musí být mezera nejméně 0,2 m.

(2) Mezera mezi objekty, zařízením nebo uloženými předměty a obrysem největšího vozidla včetně nákladu musí být nejméně 0,25 m.

(3) Na dopravních cestách s kolejovými tratěmi, kde všechny tratě bývají zaplněny důlními vozy a kde se důlní vozy spojují nebo rozpojují ručně, musí mít každá kolejová trať na jedné straně prostor pro obsluhu o výšce nejméně 2,1 m a šířce nejméně 0,6 m.

(4) Kolejové tratě o rozchodu 900 a 1 435 mm musí být umístěny podle zvláštních předpisů.<sup>54)</sup>

#### § 152

##### Zabezpečení úklonné dopravní cesty s kolejovou tratí při dopravě lanem

(1) Na úklonné dopravní cestě s kolejovou tratí při dopravě lanem, kromě dopravy podstavníkem, musí být pohyblivé závory pod zhlavím, na úpatí a na místech připojování a odpojování vozů k lanu.

(2) Závora pod zhlavím musí být umístěna tak daleko od zhlaví, aby při zavěšené závoře mohly být na úklonnou kolejovou trať spuštěny všechny současně dopravované vozy. Umístění ostatních závor určí dopravní řád.

(3) Závora pod zhlavím musí být ovladatelná jen ze stanoviště obsluhy vrátku nebo pohonné stanice. Obsluha musí mít volný výhled na místo připojování a odpojování vozů. Jestliže výhled na toto místo není možný, musí být mezi místem připojování a odpojování vozů a stanovištěm obsluhy zajištěn vhodný způsob dorozumění. Ostatní závory ovládají určené pracovníci.

(4) Na úpatí musí být pro obsluhu zřízen úkryt, ze kterého je možné dávat návěstí.

(5) Na úklonné dopravní cestě s kolejovou tratí při dopravě lanem, kromě dopravy podstavníkem, se musí používat samočinně působící zachytňovací zařízení. Od tohoto požadavku lze upustit, jestliže lano a všechna spojovací zařízení vykazují nejméně desetinásobnou počáteční bezpečnost vzhledem k největšímu tahu vrátku nebo pohonné stanice.

(6) Při dopravě v úklonu větším než 15° musí být vozy vybaveny pojistným zařízením proti převrácení.

(7) Náraziště s podstavníkovou dopravou musí být vybaveno ochranným zařízením, kterým se zamezí vsunutí vozů na úklonnou dopravní cestu dříve, než je podstavník přistaven a zajištěn proti pohybu. Na podstavníku musí být aretační zařízení pro vozy.

<sup>54)</sup> Např. výnos Českého báňského úřadu ze dne 12. května 1976 č. j. 3939/19/1976 a federálního ministerstva dopravy ze dne 13. července 1976 č. j. 16275/1976 o pravidlech technického provozu pro důlní dráhy povrchových hnědouhelných dolů (PTP-D) — (reg. v částce 4/1979 Sb.), ON 44 3061 Návěstní předpisy pro důlní dráhy (D-D1), ON 44 3062 Dopravní předpisy pro důlní dráhy (D-D2).

## § 153

**Dopravní cesty s dopravníky**

(1) Dopravníky na dopravních cestách musí být umístěny podle zvláštního předpisu.<sup>53)</sup>

(2) Mezera mezi nejvíce vyčnívajícím okrajem vozidla kolejové dopravy a konstrukcí dopravníku musí být nejméně 0,2 m.

## § 154

**Dopravní cesty pro stavební stroje, motorová vozidla a motorové vozíky**

(1) Mezera mezi objekty, zařízením nebo uloženými předměty a obrysem stavebního stroje, motorového vozidla, motorového vozíku nebo přepravovaného nákladu musí být nejméně 0,6 m. Nejsou-li řidič nebo přepravované osoby chráněny konstrukcí stroje, musí být mezera zachována i od těchto osob.

(2) Opatření na zajištění bezpečnosti osob před couvajícími stroji určí dopravní řád.

(3) Výsypná místa musí být chráněna proti přejetí stroje do výsypu (zarážkou, zvýšeným okrajem sýpu apod.) a za tmy nebo snížené viditelnosti osvětlena. Plocha okolo výsypného místa nesmí mít spád k výsypnému místu.

## § 155

**Dopravní cesty pro dopravu samospádem**

(1) Skluzy a spádová potrubí musí být zhotoveny, upevněny a navzájem spojeny tak, aby nedocházelo k jejich výkyvům a ucpávání dopravovanými hmotami.

(2) Otvor pro přísun hmot do skluzu, spádového potrubí a zásobníku, musí být vybaven zařízením umožňujícím zastavení přísunu hmot. Vypouštěcí otvor skluzu, spádového potrubí a zásobníku musí mít spolehlivý uzávěr.

(3) Zařízení pro dopravu samospádem musí být upraveno tak, aby neohrožovalo pracovníky pádem hmot.

(4) Stanoviště obsluhy zařízení pro dopravu samospádem musí být za snížené viditelnosti osvětleno a umístěno tak, aby obsluha nebyla ohrožena dopravovanými hmotami.

## § 156

**Prohlídka dopravních cest**

(1) Dopravní cesty a jejich vybavení jsou povinni pravidelně prohlížet určení pracovníci. Při prohlídkách musí být také ověřena funkce návěštního a zabezpečovacího zařízení. Lhůty, způsob a rozsah prohlídek určí dopravní řád.

(2) Dopravní cesta a její vybavení musí být také prohlédnuty před zahájením přepravy v místě, kde došlo k mimořádné události, a po takové práci, která by mohla ovlivnit bezpečnost dopravy.

## DÍL DRUHÝ

## DOPRAVA

## § 157

**Ruční doprava**

(1) Ruční doprava důlními vozy je povolena na vodorovných dopravních cestách; na úklonových dopravních cestách je ruční doprava povolena při úklonu do  $50 \text{ mm.m}^{-1}$  do vzdálenosti 50 m, při větším úklonu, nejvíce  $85 \text{ mm.m}^{-1}$ , jen do vzdálenosti 2 m.

(2) Vozit se na důlním voze, chodit při dopravě před ním nebo jej nechat volně jet je zakázáno.

(3) Důlní vozy mohou být přepravovány pouze jednotlivě. Vzdálenost mezi jednotlivě přepravovanými důlními vozy mimo plnicí a výsypné stanice musí být nejméně 20 m.

(4) Důlní vůz se může pouze tlačit. Při přepravě do svahu se může pouze táhnout.

(5) Jednotlivé důlní vozy nebo části rozpojené soupravy mohou být od sebe odtlačovány pouze jsou-li v klidu, a to jen pákou nebo uchopením ze strany.

## § 158

**Strojní doprava**

(1) Zavedení strojní dopravy hmot schvaluje určený pracovník. Zavedení dopravy osob schvaluje vedoucí organizace nebo jím pověřený pracovník.

(2) Organizace je povinna určit technika nebo techniky odpovědné za řízení montáže, provozu a údržby zařízení jednotlivých druhů strojní dopravy. Tito pracovníci musí mít nejméně úplné střední odborné vzdělání strojního směru a nejméně dvouletou praxi.

(3) Odstavce 1 a 2 a § 159 až 163 a § 168 odst. 1 a § 171 neplatí pro dopravu na kolejových tratích o rozchodu 900 a 1 435 mm.<sup>54)</sup>

## § 159

**Dopravní řád**

(1) Pro strojní dopravu organizace vydá dopravní řád, který musí určit

- a) dopravní cesty, stroje a zařízení,
- b) značení dopravních cest (značky před sníženými místy, výhybkami, křižovatkami, nebezpečnými místy apod.) a umístění návěštního zařízení,
- c) místa pro nakládání, vykládání a překládání hmot, seřazování, couvání a odstavování vozidel apod.,
- d) dovolenou zátěž jednotlivých dopravních zařízení,
- e) dovolenou rychlost přepravy,
- f) pokyny pro připojování a odpojování vozidel a jejich zajištění proti nežádoucímu pohybu,

případně pro nakládání, vykládání a překládání hmot,

- g) způsob a použití návěstí, jejich význam a způsob dorozumívání obsluh,
- h) bezpečnostní a provozní pokyny (pro současnou přepravu, chůzi při současné přepravě, pro přepravu nářadí a předmětů, dopravu bez průvodčího apod.),
- i) opatření při přepravě výbušnin,
- j) opatření při přepravě břemen nadměrné hmotnosti nebo rozměrů a při nehodách na dopravní cestě,
- k) lhůty, způsob a rozsah prohlídek dopravních cest a jejich vybavení,
- l) rozsah prohlídek dopravního zařízení před zahájením přepravy.

(2) Dopravní řád pro dopravu osob musí dále určit

- a) cesty pro přepravu osob,
- b) umístění nástupišť,
- c) dobu vymezenou pro přepravu osob na pracoviště a zpět,
- d) pravidla chování osob při přepravě,
- e) počet současně přepravovaných osob a rychlost přepravy,
- f) podmínky pro současnou přepravu nářadí a předmětů.

(3) Dopravní řád musí být vyvěšen na stanovištích obsluhy, v remízách, garážích a na odstavných místech.

#### § 160

##### Povinnosti řidiče

(1) Řidič je povinen ovládat vozidlo ze svého stanoviště. Z jedoucího vozidla nesmí sestoupit.

(2) Vozidlo nesmí zůstat na dopravní cestě bez dozoru, není-li zajištěno proti uvedení do pohybu.

(3) Řidič je povinen při jízdě sledovat dopravní cestu. Hrozí-li nebezpečí, musí snížit rychlost jízdy nebo zastavit. Pokud řidič potká pracovníky, kteří nemají možnost ustoupit do bezpečí, nebo má-li na dopravní cestě překážku, je povinen včas zastavit. V jízdě může pokračovat až tehdy, přesvědčí-li se, že další jízdou nikoho neohrozí.

(4) Řidič vozidla je povinen dát výstražné znamení před vjezdem do nepřehledných a zúžených míst. Před těmito místy a při manipulaci na seřadišti, v nakládací, vykládací a překládací stanici je povinen včas přiměřeně snížit rychlost.

(5) Řidič nesmí přenechat řízení vozidla jiné osobě s výjimkou osob, které zaučuje z příkazu organizace. Řidič může dovolit spolujízdu pracovníka jen u těch dopravních prostředků, které jsou k tomu uzpůsobeny výrobcem.

(6) Při rozjíždění je řidič povinen uvádět vozidlo soupravy do pohybu plynule a postupně.

(7) Jde-li průvodčí nebo pracovník určený k manipulaci s vozidly vedle jedoucí soupravy, je řidič povinen jet nejvýše rychlostí jeho chůze a musí ho sledovat.

(8) Řidič vozidla s elektrickým pohonem je povinen před manipulací s trolejovým sběračem nebo před připojením nebo odpojením příwodního kabelu vypnout hlavní vypínač vozidla.

(9) Vyřazovat blokové prvky a brzdít protiproudem s výjimkou nouzového brzdění je zakázáno.

#### § 161

##### Návěštní zařízení

(1) Návěštní zařízení musí být při strojní dopravě zřízeno, jakmile se obsluha dopravního zařízení nemůže spolehlivě dorozumět s pracovníky zúčastněnými na dopravě. Při dopravě dopravníky musí být návěštní zařízení zřízeno vždy, jsou-li dopravníky delší než 15 m a jejich provozem mohou být ohroženi pracovníci.

(2) Návěštní zařízení musí být provedeno a umístěno tak, aby bylo spolehlivé a jeho ovládání nebylo spojeno s nebezpečím. Současně musí být zajištěna rozlišitelnost návěstí pro více způsobů dopravy na jedné dopravní cestě.

(3) U dvojité pohonné stanice se musí zvuková návěští výrazně lišit.

(4) U návěštního zařízení musí být umístěny tabulky s významem určených návěstí. Návěští „jedenkrát“ může být používáno jen jako znamení k zastavení.

(5) Obsluha dopravního zařízení je povinna před zahájením přepravy ve směně se přesvědčit o správné funkci návěštního zařízení.

(6) Před zahájením přepravy lanem je obsluha povinna dát návěští na místo, kam se má přepravovat, a počkat na zpětné návěští.

(7) Dopravní cesta s dopravou lanem musí být vybavena takovým návěštním zařízením, aby z kteréhokoli místa dopravní cesty bylo možno dát návěští k zastavení dopravy. Po celé délce dopravní cesty musí být slyšitelné zvukové návěští upozorňující na zahájení přepravy.

(8) Obsluha může uvést zařízení do chodu nejdříve po 5 sekundách a nejpozději do 30 sekund po obdržení návěstí.

#### § 162

##### Spojování a rozpojování vozidel

(1) Ručně spojována a rozpojována mohou být jen stojící vozidla kolejové dopravy a jen po domluvě s pracovníkem, který by je mohl uvést do pohybu. Ruční rozpojování za pohybu vozidel je dovoleno jen tehdy, pokud je vhodným zařízením vyloučena nutnost nahýbání pracovníka mezi vozidly a možnost převrácení vozidla na pracov-

níka. V žádném případě nesmějí pracovníci vstupovat mezi důlní vozy nebo se mezi ně nahýbat.

(2) Připojování a odpojování nekelejších přípojných vozidel musí být prováděno podle zvláštního předpisu.<sup>55)</sup>

#### § 163

##### Doprava osob

(1) Po celé délce dopravní cesty musí být možný výstup z dopravního prostředku.

(2) Mimo dobu vymezenou pro přepravu pracovníků na pracoviště a zpět mohou být osoby přepravovány jen za podmínek určených v dopravním řádu.

(3) Před zahájením přepravy osob je řidič povinen se přesvědčit, zda na dopravní cestě nebyly zjištěny závady, případně zda zjištěné závady již byly odstraněny.

(4) Nastupovat do soupravy a vystupovat z ní je dovoleno jen po zastavení soupravy.

(5) Při jízdě se osoby nesmějí vyklánět z dopravního prostředku ani vystrkovat jakékoliv předměty. V dopravním prostředku jsou povinni zaujmout takovou polohu, aby žádná část jejich těla nepřesahovala obrys dopravního prostředku.

(6) Podmínky pro dopravu osob lanem na úklonných dopravních cestách, jakož i způsob a lhůty kontrol dopravních cest a jejich vybavení určí vedoucí organizace nebo jím pověřený pracovník.

#### § 164

##### Doprava hmot a předmětů

(1) Hmoty a předměty musí být na vozidlo ukládány tak, aby při nakládání, překládání, přepravě nebo vykládání nedošlo k jejich nežádoucímu pohybu.

(2) Vykládané hmoty a předměty musí být ukládány tak, aby nezasahovaly do průřezního průřezu dopravní cesty a současně nehrozilo nebezpečí jejich převrácení, sesutí nebo pádu.

(3) Při ručním nakládání a vykládání musí být vozidlo zajištěno proti nežádoucímu pohybu. Na vozidlo v pohybu je zakázáno ručně nakládat a vykládat z něho jakékoliv hmoty nebo předměty, kromě sypkých hmot.

(4) Ručně mohou být vyklápěna pouze stojící vozidla zajištěná proti posunutí a převrácení.

(5) Stoupat na vozidlo nebo jeho část při vyklápění je zakázáno.

(6) Výklopná a samovyspíná vozidla musí být zajištěna tak, aby se při přepravě nemohla samovolně vyklopit nebo vyprázdnit a při vyklápění převrátit. Vyklápění a vyprazdňování vozidel musí být prováděno tak, aby hmotami nebyl nikdo ohrožen.

#### § 165

##### Doprava břemen nadměrné hmotnosti nebo rozměrů

Před nakládáním břemene nadměrné hmotnosti je určený pracovník povinen zjistit, zda je dopravní zařízení dostatečně dimenzováno, zejména pokud jde o pevnost jednotlivých částí a stabilitu dopravního prostředku. Před přepravou i po ní je povinen prohlédnout všechny části dopravního zařízení, které budou nebo byly mimořádně namáhány a mohly být při přepravě poškozeny. Před přepravou u břemene nadměrných rozměrů je povinen provést kontrolu průjezdnosti dopravní cesty.

#### § 166

##### Práce a odstraňování nehod na dopravních cestách

(1) Pracoviště a místo nehody na dopravní cestě musí být po dobu trvání práce nebo odstraňování nehody označeno způsobem určeným v dopravním řádu. Označení musí být umístěno ve vzdálenosti umožňující bezpečné zastavení příjezdících vozidel, a to na všech přístupech k pracovišti nebo místu nehody.

(2) Při práci na dopravní cestě s trolejovým vedením musí být v provozní dokumentaci určena i opatření na ochranu před úrazem elektrickým proudem.

(3) Práce na úklonné dopravní cestě se nesmí provádět, pokud vozidla (břemena) nebyla spolehlivě zajištěna proti ujetí nebo odstraněna z úklonné dopravní cesty. Za spolehlivé se nepovažuje zajištění jen lanem vrátku nebo lanem pohonné stanice.

#### § 167

##### Zvedání vykolejených vozidel

(1) Vykolejené vozidlo může být zvedáno a nakolejováno jen prostředky určenými v dopravním řádu.

(2) Vykolejené vozidlo musí být zajištěno proti ujetí. Současně musí být zabráněno najetí dalšího vozidla na vykolejené vozidlo.

#### § 168

##### Rychlost přepravy

(1) Rychlost přepravy lokomotivami musí být určena podle technických podmínek lokomotivy a stavu kolejových tratí. Přitom musí být dodrženy požadavky § 128.

(2) Rychlost přepravy lanem nesmí překročit  $1 \text{ m.s}^{-1}$  při dopravě nekonečným lanem, používá-li se k připojení vozů na lano zámeků.

(3) Rychlost přepravy při jiné strojní dopravě se řídí dopravním řádem [§ 159 odst. 1 písm. e)].

<sup>55)</sup> Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce č. 88/1980 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při provozu silničních vozidel, ve znění pozdějších předpisů.

## § 169

**Podmínky pro dopravu lanem**

(1) Lan musí být vedeno tak, aby se zabránilo jeho nadměrnému tření (o trať dopravní cesty apod.) a aby při připojování vozidel nebo při nahodilém průvěsu nemohlo zachytit jiná vozidla nebo ohrozit pracovníky.

(2) Závora pod zhlavím může být otevřena teprve tehdy, jsou-li důlní vozy připojeny k lanu na úklonné dopravní cestě, lano napjato a dáno zpětné návěští z místa, do kterého se přepravuje.

(3) Ostatní závory mohou být otevřeny teprve těsně před průjezdem důlních vozů.

(4) Závory mohou být otevřeny jen na dobu průjezdu.

(5) Je-li na úklonné dopravní cestě nebo v jejím okolí pracoviště, které by mohlo být ohroženo ujetými důlními vozy nebo vymrštěným přepravovaným materiálem, může se přepravovat teprve tehdy, až když se pracovníci těchto pracovišť zdržují na bezpečném místě.

## § 170

**Provoz vrátků a pohonných a vratných stanic pro dopravu lanem**

(1) Vrátky a pohonné a vratné stanice pro dopravu lanem musí být umístěny nebo chráněny tak, aby na ně nemohlo najet přepravované vozidlo, břemeno nebo vyrovnávací závaží.

(2) Vrátek nebo pohonná stanice musí být bezpečně zakotveny způsobem určeným provozní dokumentací, přičemž bezpečnost ukotvení musí být nejméně 1,2 násobná vzhledem ke jmenovité pevnosti lana.

(3) Navíjené lano nesmí být usměrňováno rukou.

(4) Užívá-li se dvoububnového vrátku k přepravě jen jedním lanem, musí být druhé lano zajištěno na bubnu tak, aby jím nikdo nebyl ohrožen.

(5) Na bubnu vrátku musí při přepravě zůstat nejméně 3 závity lana.

## § 171

**Doprava lokomotivami**

(1) Doprava průmyslovými a důlními úzkorozchodnými lokomotivami je přípustná do úklonu, který je určen technickými podmínkami lokomotivy.

(2) Za tmy nebo snížené viditelnosti musí být na přední čelní stěně lokomotivy rozsvícen reflektor s bílým světlem a na posledním vozidle soupravy nebo na zadní stěně lokomotivy, jede-li

sama, červené světlo; je-li souprava lokomotivou tlačena, musí být vzadu na lokomotivě červené světlo a na čelní stěně prvního vozidla svítidlo s bílým světlem. Při posunu na seřadišti nemusí být světla měněna. Místo červeného světla lze použít jiný způsob označení konce soupravy schválený státní zkušebnou.

(3) Vozy s dlouhými břemeny nesmí být přepravovány bezprostředně za lokomotivou.

(4) Pro současnou přepravu lokomotivami s jinou strojní dopravou musí být v dopravním řádu určena opatření k zajištění bezpečnosti práce a provozu.

## § 172

**Doprava dopravníky**

(1) Dopravník může být zaplňován jen tak, aby nedocházelo ke spadávání přepravovaných hmot.

(2) Současně s rubaninou nesmí být přepravován jiný materiál. Přeprava jiného materiálu musí být před zahájením oznámena všem pracovníkům, kteří by touto přepravou mohli být ohroženi.

(3) Okolí pásových dopravníků musí být soustavně čištěno od napadaných hmot. V místech, kde hrozí nebezpečí zachycení pohyblivými částmi dopravníku nebo pád hmot z dopravníku, je čištění dopravníku a jeho okolí za chodu zakázáno; může však být prováděno určenými mechanizačními prostředky.

(4) Je-li dopravník v chodu, nesmí se na jeho konstrukci nikdo zdržovat.

(5) Při rychlosti větru nad  $17 \text{ m.s}^{-1}$  musí být chod pásového dopravníku zastaven, pokud technické podmínky dopravníku neurčí jinak.

(6) Odstavce 1 až 5 platí také pro dálkovou pásovou dopravu.<sup>56)</sup>

## § 173

**Doprava samospádem**

Hmoty v zásobníku a skluzu mohou být zvenku uvolňovány jen z bezpečného místa určeným způsobem.

## DÍL TŘETÍ

## SKLADOVÁNÍ HMOT A MATERIÁLŮ

## § 174

**Společná ustanovení**

(1) Umístění skládek a skladišť v ochranných pásmech musí být řešeno podle zvláštních předpisů.<sup>57)</sup>

<sup>56)</sup> ON 26 3401 Zařízení dálkové pásové dopravy pro povrchové doly. Všeobecné technické požadavky.

ON 26 3404 Zařízení dálkové pásové dopravy. Provoz, údržba a opravy.

<sup>57)</sup> Např. zákon č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizáční zákon), zákon č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), zákon č. 51/1964 Sb., o dráhách, ve znění zákona č. 104/1974 Sb., zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon).

[2] Trvalé skladovací plochy musí být rovné, odvodněné, zpevněné a označené bezpečnostními tabulkami se zákazem vstupu nepovolaných osob.

[3] Skladovací prostor musí mít výšku odpovídající způsobu skladování a použité mechanizaci; prostor, kde se mají pracovníci pohybovat a pracovat, musí mít výšku nejméně 2,1 m.

[4] Způsob skladování hmot a materiálů a šířka dopravních cest musí odpovídat používané mechanizaci.

[5] Při skladování musí být zajišťován bezpečný přísun, ukládání a odebírání hmot a materiálů.

[6] Skladovaný materiál musí být uložen tak, aby byla po celou dobu skladování zajištěna jeho stabilita.

[7] Pracovníci, kteří mají pracovat v prostorech skladování, musí být obeznámeni s rozdělením skladovacích prostorů pro jednotlivé druhy hmot a materiálů a s podmínkami bezpečnosti práce a provozu při skladování.

#### § 175

##### Skladování sypkých hmot

[1] Skládka vytěženého nerostu náchylného k samovznícení musí být dostatečně vzdálena od ústí vtažného důlního díla<sup>1)</sup> a od pracovišť se stálou obsluhou, nejméně však 60 m po převládajícím směru větrů. Umístění skládek jiných nerostů, případně zemin musí být řešeno s ohledem na možnost nepříznivého ovlivnění okolních pracovišť škodlivinami ze skládky.

[2] Pro provoz skládky vytěženého nerostu, případně zemin musí být vypracována provozní dokumentace, která určí bezpečnostní opatření pro přísun, ukládání, skladování a odebírání hmot, zajištění a pohyb strojů při práci na skládce a případná opatření proti samovznícení.

[3] Sypké hmoty mohou být volně ukládány plně mechanizovaným způsobem do jakékoliv výšky, pokud jejich odebírání bude mechanizováno. Při odebírání hmot musí být zamezeno vytváření převisů. Vytvoří-li se stěna, musí být odběr upraven tak, aby výška stěny nepřesáhla 9/10 dovoleného dosahu nakládacího stroje.

[4] Při ručním ukládání a odebírání mohou být sypké hmoty skladovány jen do výšky 2 m.

[5] Odebírají-li se sypké hmoty ručně nebo mechanickou lopatou, musí být odběr upraven tak, aby nevznikaly převisy a výška stěny nepřesáhla 1,5 m.

[6] Na skládce sypkých hmot se spodním

odebíráním se pracovníci nesmí zdržovat v nebezpečné blízkosti odběrného místa.

#### § 176

##### Skladování materiálů

[1] Zařízení skládek a skladišť, případně opěrné konstrukce musí být provedeny tak, aby umožňovaly ukládání, skladování a odebírání kusového materiálu, kapalin a obalů v souladu s požadavky výrobce, případně zvláštních předpisů.<sup>58)</sup>

[2] Konstrukční prvky, které by při skladování na sebe těsně dolehly a nemají úchytné prvky, které by umožňovaly bezpečné uchopení, případně zavěšení (oka, držadla apod.), musí být uloženy na podklady; kulatina a vrstvené podklady nesmí být použity.

[3] Kusový materiál pravidelných tvarů může být skladován ručně do výšky 2 m. Kusový materiál nepravidelných tvarů (kámen, nepravidelné tvarovky apod.) může být v pevné hranici rovnán ručně do výšky 1,5 m.

[4] Oblé předměty (plechovky, láhve apod.) při zabezpečení stability mohou být ručně ukládány na sebe do výšky 2 m. Roury, trubky a kulatina musí být zajištěny proti sesunutí.

[5] Pytle se sypkým materiálem mohou být ručně ukládány do výšky 1,5 m, při ukládání mechanizovaným způsobem do výšky 3 m. Okraje hromad musí být zajištěny pomocným zařízením (opěrou, stěnou apod.) nebo pytle uloženy v bezpečném sklonu a vazbě, u které nemůže dojít k sesunutí pytlů.

[6] Nádoby s kapalinami musí být uzavřeny a uloženy tak, aby plnicí (vyprazdňovací) otvor byl vždy nahoře. Sudy a podobné nádoby mohou být ukládány nastojato jen v jedné vrstvě. Naležato mohou být ukládány ve více vrstvách za předpoklad, že jednotlivé vrstvy budou vzájemně stabilizovány, případně budou uloženy v konstrukci zabezpečující jejich stabilitu.

[7] Otevřené nádrže musí být zajištěny proti pádu osob do nich.

[8] Kyseliny a jiné nebezpečné látky musí být skladovány v obalech s označením druhu látky. Bezpečný způsob skladování určí organizace podle druhu obalu.

[9] Upínání a odepínání vázacích prostředků při manipulaci s materiálem musí být prováděno ze země nebo z bezpečných plošin nebo podlah tak, aby vázání nebylo prováděno ve větší pracovní výšce než 1,5 m.

[10] Pro skladování a manipulaci s výbušninami, hořlavými kapalinami, jedy a jinými nebezpečnými látkami platí také zvláštní předpisy.<sup>59)</sup>

<sup>58)</sup> Např. ČSN 07 8304 Kovové tlakové nádoby k dopravě plynů. Provozní pravidla, ČSN 26 9030 Skladování. Zásady bezpečné manipulace, ČSN 26 9101 Palety a nástavby palet. Zásady bezpečné manipulace, ON 49 0650 Ukládání a přeprava železa pro přirozené sušení, ON 49 0811 Bezpečnostní předpisy pro sklady kulatiny a železa.

<sup>59)</sup> Např. nařízení vlády ČSR č. 192/1988 Sb., ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny. Provozní a sklady, ON 44 6670, vyhláška č. 72/1988 Sb.



**ČÁST OSMÁ****PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ****§ 177****Přechodná ustanovení**

(1) Důlní díla, stavby, výsypky a zařízení uvedená do používání před nabytím účinnosti této vyhlášky se mohou používat za předpokladu, že vyhovují požadavkům obecně závazných právních předpisů platných v době jejich uvedení do používání. Při rekonstrukci nebo generální opravě musí být tato důlní díla, stavby a zařízení uvedeny do souladu s touto vyhláškou, pokud při povolování těchto prací nebude určeno jinak.

(2) Organizace přezkoumá svá opatření k zajištění bezpečnosti práce a provozu vydaná před nabytím účinnosti této vyhlášky a přizpůsobí je této vyhlášce do 6 měsíců od nabytí její účinnosti.

(3) Povinnosti uvedené v § 76 odst. 4 se musí plnit nejpozději od 1. ledna 1991 a v § 85 odst. 5 nejpozději od 1. ledna 1993.

**§ 178****Výjimky**

(1) Od ustanovení této vyhlášky je možné se odchýlit na nezbytnou dobu v případech, kdy

hrozí nebezpečí z prodlení při záchraně lidí nebo při likvidaci závažné provozní nehody (havárie), pokud budou provedena nejnutnější bezpečnostní opatření.

(2) Kromě případů uvedených v odstavci 1 se může organizace od ustanovení této vyhlášky odchýlit se souhlasem Českého báňského úřadu a za podmínek jím stanovených na návrh vedoucího organizace doložený potřebnými náhradními opatřeními a doporučením příslušného orgánu společenské kontroly. Návrh se předkládá prostřednictvím obvodního báňského úřadu, a to jen v mimořádných případech a za předpokladu, že bude zajištěna bezpečnost práce a provozu.

**§ 179****Platnost rozhodnutí vydaných podle dosavadních předpisů**

Rozhodnutí orgánů státní báňské správy vydaná podle dosud platných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu zůstávají v platnosti, pokud orgán, který je vydal, nestanoví jinak.

**§ 180****Účinnost**

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 1989.

Předseda:

Ing. Zíka v. r.

## OBSAH

## ČÁST PRVNÍ

## VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

## DÍL PRVNÍ

## ÚVODNÍ USTANOVENÍ

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| Rozsah platnosti                   | § 1 |
| Výklad pojmů                       | § 2 |
| Odpovědnost za dodržování vyhlášky | § 3 |

## DÍL DRUHÝ

## OBJEKTY, PRACOVIŠTĚ A ZAŘÍZENÍ

|                                  |      |
|----------------------------------|------|
| Vstup do objektů a na pracoviště | § 4  |
| Provozní dokumentace             | § 5  |
| Zařízení                         | § 6  |
| Prohlídky pracovišť              | § 7  |
| Evidence pracovníků              | § 8  |
| Inpekční služba                  | § 9  |
| Cizí organizace                  | § 10 |

## DÍL TŘETÍ

## PRACOVNÍCI

|                                                |      |
|------------------------------------------------|------|
| Seznámení pracovníků s bezpečnostními předpisy | § 11 |
| Přidělování práce                              | § 12 |
| Samostatný výkon práce                         | § 13 |
| Obsazení pracovišť                             | § 14 |
| Povinnosti pracovníků                          | § 15 |
| Povinnosti při nebezpečí                       | § 16 |
| Předák a jeho povinnosti                       | § 17 |

## DÍL ČTVRTÝ

## MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

|                                                  |      |
|--------------------------------------------------|------|
| Havarijní plán                                   | § 18 |
| Povinnosti organizace při mimořádných událostech | § 19 |
| Zachování stavu místa mimořádné události         | § 20 |

## DÍL PÁTÝ

## ZÁKLADNÍ DOKUMENTACE

|                                        |      |
|----------------------------------------|------|
| Dokumentace a záznamy                  | § 21 |
| Důlně měřická a geologická dokumentace | § 22 |

## ČÁST DRUHÁ

## POŽADAVKY NA PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

|                                  |      |
|----------------------------------|------|
| Škodliviny v pracovním prostředí | § 23 |
|----------------------------------|------|

|                                                |      |
|------------------------------------------------|------|
| Ochrana před účinky škodlivé prašnosti         | § 24 |
| Ochrana před nepříznivými povětrnostními vlivy | § 25 |
| Namáhavost práce                               | § 26 |
| Nápoje                                         | § 27 |
| První pomoc                                    | § 28 |

## ČÁST TŘETÍ

## DOBÝVÁNÍ A VÝSYPKOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

## DÍL PRVNÍ

## VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

|                                                                                                  |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Vstup do starých nebo opuštěných podzemních důlních děl a jiných podzemních prostor              | § 29 |
| Styk povrchového dobývání s jinou hornickou činností nebo činností prováděnou hornickým způsobem | § 30 |
| Nebezpečná místa                                                                                 | § 31 |

## DÍL DRUHÝ

## DOBÝVACÍ PRÁCE

|                                                            |      |
|------------------------------------------------------------|------|
| Technologický postup                                       | § 32 |
| Generální svah lomu                                        | § 33 |
| Stupeň bezpečnosti generálního svahu tvořeného zeminami    | § 34 |
| Výška, sklon a postup řezů                                 | § 35 |
| Šířka pracovní plošiny                                     | § 36 |
| Předstih odklizu                                           | § 37 |
| Očišťování a úpravy řezů                                   | § 38 |
| Práce v závalových polích a v oblastech podzemních prostor | § 39 |
| Opatření proti vzniku požáru                               | § 40 |
| Dobývání a těžba z vody plovoucími stroji                  | § 41 |

## DÍL TŘETÍ

## VÝSYPKOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

|                                                        |      |
|--------------------------------------------------------|------|
| Zřizování výsypek                                      | § 42 |
| Provoz výsypek                                         | § 43 |
| Skládky vytěženého nerostu                             | § 44 |
| Generální svah výsypky                                 | § 45 |
| Stupeň bezpečnosti generálního svahu výsypky           | § 46 |
| Šířka pracovní plošiny výsypkového stupně a jeho výška | § 47 |
| Výsypky z neuhelných lomů                              | § 48 |
| Odběr hmot z výsypek                                   | § 49 |

**ČÁST ČTVRTÁ****VYHLEDACÍ, PRŮZKUMNÉ A OBDOBNÉ PRÁCE**

|                                    |      |
|------------------------------------|------|
| Vyhledávání a průzkum              | § 50 |
| Technologický postup               | § 51 |
| Vrtné a geofyzikální práce         | § 52 |
| Zajištění průzkumných děl          | § 53 |
| Opatření proti pádu osob           | § 54 |
| Zасыpání průzkumných děl           | § 55 |
| Prohlídky a čištění boků pracovišť | § 56 |

**ČÁST PÁTÁ****ODVODŇOVÁNÍ LOMŮ****DÍL PRVNÍ****OCHRANA PROTI PŘÍTOKŮM  
A PRŮVALŮM VOD**

|                                                                                   |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------|
| Ověřování hydrogeologických a hydrologických poměrů                               | § 57 |
| Ochrana proti průvalům vod a bahnin, zvodněných hornin a přítokům povrchových vod | § 58 |
| Odvodňování lomu                                                                  | § 59 |
| Odvodňování výsypek                                                               | § 60 |

**DÍL DRUHÝ****ČERPÁNÍ DŮLNÍCH VOD**

|                                    |      |
|------------------------------------|------|
| Čerpací stanice                    | § 61 |
| Automatický provoz čerpací stanice | § 62 |
| Výtlačné potrubí                   | § 63 |
| Provoz a údržba čerpacích zařízení | § 64 |

**DÍL TŘETÍ****MĚŘENÍ, ZÁZNAMY A DOKUMENTACE**

|                                                     |      |
|-----------------------------------------------------|------|
| Sledování hydrogeologických a hydrologických poměrů | § 65 |
| Měření přítoků a rozborů důlních vod                | § 66 |
| Vedení dokumentace                                  | § 67 |

**ČÁST ŠESTÁ****ELEKTRICKÁ A STROJNÍ ZAŘÍZENÍ****DÍL PRVNÍ****SPOLEČNÁ USTANOVENÍ**

|                                            |      |
|--------------------------------------------|------|
| Základní ustanovení                        | § 68 |
| Dokumentace zařízení                       | § 69 |
| Požadavky na zařízení a jeho části         | § 70 |
| Automaticky a dálkově ovládaná zařízení    | § 71 |
| Ochranná zařízení                          | § 72 |
| Ovládače a sdělovače                       | § 73 |
| Potrubí                                    | § 74 |
| Části zařízení pod podlahou a na plošinách | § 75 |
| Provozovny a stanoviště obsluhy zařízení   | § 76 |
| Obsluha zařízení                           | § 77 |

|                                    |      |
|------------------------------------|------|
| Povinnosti obsluhy                 | § 78 |
| Uvedení zařízení do provozu        | § 79 |
| Provoz zařízení                    | § 80 |
| Údržba, montáž a demontáž zařízení | § 81 |

**DÍL DRUHÝ****ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ****Oddíl první****Požadavky na zřizování  
elektrických zařízení**

|                                            |      |
|--------------------------------------------|------|
| Základní ustanovení                        | § 82 |
| Elektrické stanice a rozvodná zařízení     | § 83 |
| Kabely a kabelová vedení                   | § 84 |
| Kabely pohyblivých zařízení                | § 85 |
| Přesuvná elektrická vedení vysokého napětí | § 86 |
| Ovládací a bezpečnostní obvody             | § 87 |
| Plovoucí čerpací stanice                   | § 88 |
| Bezpečnostní tabulky a vybavení            | § 89 |

**Oddíl druhý****Provoz elektrických zařízení**

|                                                                      |      |
|----------------------------------------------------------------------|------|
| Pracovník pro řízení montáže, provozu a údržby elektrických zařízení | § 90 |
| Práce na elektrickém zařízení                                        | § 91 |
| Údržba elektrických zařízení                                         | § 92 |

**Oddíl třetí****Zvláštní ustanovení pro elektrická  
zařízení lomů**

|                                                                             |      |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|
| Elektrický rozvod vysokého napětí vlečnými kabely                           | § 93 |
| Trolejové vedení                                                            | § 94 |
| Velkstroje, kolesové nakladače a lopatová rypadla                           | § 95 |
| Práce na zařízení vysokého napětí za nepříznivých povětrnostních podmínek   | § 96 |
| Práce v blízkosti trolejového vedení a zabezpečovacího zařízení pod napětím | § 97 |

**Oddíl čtvrtý****Zvláštní ustanovení pro elektrická  
zařízení při dobývání a těžbě  
z vody, cihlářských hlín  
a podobných nerostů**

|                                      |       |
|--------------------------------------|-------|
| Kabelová vedení                      | § 98  |
| Těžební zařízení na plovoucím stroji | § 99  |
| Elektrická zařízení v hlíně          | § 100 |

**Oddíl pátý****Osvětlování**

|                                            |       |
|--------------------------------------------|-------|
| Vybavení pracovníků osobními svítilny      | § 101 |
| Výdej a převzetí důlních osobních svítilen | § 102 |

|                                       |       |
|---------------------------------------|-------|
| Zacházení s důlními osobními svítilny | § 103 |
| Osvětlení pevnými svítilny            | § 104 |
| Místa se stálým osvětlením            | § 105 |

## DÍL TŘETÍ

## STROJNÍ ZAŘÍZENÍ

## Oddíl první

**Dobývací a základací velkostroje, kolesové nakladače a pásové vozy**

|                                                        |       |
|--------------------------------------------------------|-------|
| Používání velkostroje                                  | § 106 |
| Montáž a demontáž velkostrojů                          | § 107 |
| Určení obsluhy velkostroje                             | § 108 |
| Vedoucí řidič velkostroje                              | § 109 |
| Kvalifikace vedoucího řidiče velkostroje               | § 110 |
| Řidič velkostroje                                      | § 111 |
| Kvalifikace řidiče velkostroje                         | § 112 |
| Zajišťování a vyhodnocení výcviku v řízení velkostroje | § 113 |
| Kvalifikace klapkaře                                   | § 114 |
| Kvalifikace řidiče kolesového nakladače                | § 115 |
| Kvalifikace řidiče pásového vozu                       | § 116 |
| Ověřování kvalifikace obsluhy                          | § 117 |
| Provoz velkostroje                                     | § 118 |
| Zvláštní vybavení velkostroje                          | § 119 |
| Kvalifikace pracovníků pro údržbu velkostroje          | § 120 |
| Revizní technik velkostroje                            | § 121 |
| Provádění odborných prohlídek a revizí                 | § 122 |

## Oddíl druhý

**Stroje pro zemní a stavební práce**

|                     |       |
|---------------------|-------|
| Rypadla a nakladače | § 123 |
|---------------------|-------|

## Oddíl třetí

**Stroje a zařízení pro dopravu**

|                                                         |       |
|---------------------------------------------------------|-------|
| Stroje a zařízení pro úklonnou dopravu pracovníků lanem | § 124 |
| Vrátky                                                  | § 125 |
| Lana a spojovací zařízení pro dopravu hmot              | § 126 |
| Lanové kotouče a kladky                                 | § 127 |
| Průmyslové a důlní úzkorozchodné lokomotivy             | § 128 |
| Důlní vozy                                              | § 129 |

## Oddíl čtvrtý

**Plovoucí stroje s těžebním zařízením**

|                                                     |       |
|-----------------------------------------------------|-------|
| Kvalifikace obsluhy                                 | § 130 |
| Nové typy těžebních zařízení na plovoucích strojích | § 131 |
| Provoz těžebního zařízení                           | § 132 |
| Plovoucí pásové dopravníky                          | § 133 |

## Oddíl pátý

**Energetická a ostatní zařízení**

|                                                                |       |
|----------------------------------------------------------------|-------|
| Kompresory pro výrobu stlačeného vzduchu                       | § 134 |
| Odlučovače, dochlazovače, vzdušníky a jejich spojovací potrubí | § 135 |
| Tlakovzdušný rozvod                                            | § 136 |
| Vzduchové a plynové motory                                     | § 137 |
| Kompresory na zemní plyn a jejich rozvodná potrubí             | § 138 |
| Kotle a jejich příslušenství                                   | § 139 |
| Parní kotle                                                    | § 140 |
| Kapalinové kotle                                               | § 141 |
| Práce uvnitř kotlů                                             | § 142 |
| Kotelny                                                        | § 143 |
| Potrubí na horkou vodu a páru                                  | § 144 |
| Vrtačky a vrtací kladiva                                       | § 145 |

## ČÁST SEDMÁ

**CHŮZE, DOPRAVA A SKLADOVÁNÍ**

## DÍL PRVNÍ

## CESTY PRO CHŮZI A DOPRAVU

|                                                                        |       |
|------------------------------------------------------------------------|-------|
| Cesty pro chůzi                                                        | § 146 |
| Rozměry cest pro chůzi, přechody a průchody na dopravních cestách      | § 147 |
| Mosty, rampy, ochozy, lešení a žebříky pro chůzi                       | § 148 |
| Dopravní cesty                                                         | § 149 |
| Dopravní cesty s kolejovou tratí                                       | § 150 |
| Umístění kolejových tratí a prostor pro obsluhu                        | § 151 |
| Zabezpečení úklonné dopravní cesty s kolejovou tratí při dopravě lanem | § 152 |
| Dopravní cesty s dopravníky                                            | § 153 |
| Dopravní cesty pro stavební stroje, motorová vozidla a motorové vozíky | § 154 |
| Dopravní cesty pro dopravu samospádem                                  | § 155 |
| Prohlídky dopravních cest                                              | § 156 |

## DÍL DRUHÝ

## DOPRAVA

|                                                  |       |
|--------------------------------------------------|-------|
| Ruční doprava                                    | § 157 |
| Strojní doprava                                  | § 158 |
| Dopravní řád                                     | § 159 |
| Povinnosti řidiče                                | § 160 |
| Návěštní zařízení                                | § 161 |
| Spojování a rozpojování vozidel                  | § 162 |
| Doprava osob                                     | § 163 |
| Doprava hmot a předmětů                          | § 164 |
| Doprava břemen nadměrné hmotnosti nebo rozměrů   | § 165 |
| Práce a odstraňování nehod na dopravních cestách | § 166 |
| Zvedání vykolejených vozidel                     | § 167 |
| Rychlost přepravy                                | § 168 |

|                                                                  |       |                         |       |
|------------------------------------------------------------------|-------|-------------------------|-------|
| Podmínky pro dopravu lanem                                       | § 169 | Skladování sypkých hmot | § 175 |
| Provoz vrátků a pohonných a vratných<br>stanic pro dopravu lanem | § 170 | Skladování materiálů    | § 176 |
| Doprava lokomotivami                                             | § 171 |                         |       |
| Doprava dopravníky                                               | § 172 |                         |       |
| Doprava samospádem                                               | § 173 |                         |       |

**ČÁST OSMÁ****PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

|                             |       |                                                              |       |
|-----------------------------|-------|--------------------------------------------------------------|-------|
|                             |       | Přechodná ustanovení                                         | § 177 |
|                             |       | Výjimky                                                      | § 178 |
|                             |       | Platnost rozhodnutí vydaných podle dosa-<br>vadních předpisů | § 179 |
|                             |       | Účinnost                                                     | § 180 |
| DÍL TŘETÍ                   |       |                                                              |       |
| SKLADOVÁNÍ HMOT A MATERIÁLŮ |       |                                                              |       |
| Společná ustanovení         | § 174 |                                                              |       |

## **OZNAMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ**

Federální ministerstvo práce a sociálních věcí a federální ministerstvo financí

vydalo podle § 123 odst. 1 písm. a) zákoníku práce č. 65/1965 Sb., ve znění zákona č. 188/1988 Sb., v dohodě s Ústřední radou odborů a podle § 28 písm. e) zákona č. 134/1970 Sb., o pravidlech státního rozpočtu československé federace a o zásadách hospodaření s rozpočtovými prostředky státních rozpočtů federace a republik (rozpočtová pravidla), v dohodě se Státní bankou československou **výnos ze dne 15. ledna 1989 č. j. 223-6117-5119,050189, kterým se doplňuje výnos federálního ministerstva práce a sociálních věcí a ministerstva financí ze dne 30. ledna 1987 č. j. 514-29340-5119,251186 o věrnostních stabilizačních odměnách pracovníků ve vybraných okresech a místech Severočeského, Západočeského a Jihočeského kraje.**

Výnosem se nově upravuje poskytování věrnostních stabilizačních odměn pracovníkům i v dalších obcích, jejich částech nebo sídelních jednotkách ve vybraných okresech a místech Severočeského, Západočeského a Jihočeského kraje.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. března 1989. Byl zaslán zainteresovaným federálním ústředním orgánům, ústředním orgánům republik a krajským národním výborům, u nichž lze do něj nahlédnout. Výnos bude publikován ve Zpravodaji federálního ministerstva práce a sociálních věcí.

Ministerstvo spravedlnosti České socialistické republiky

vydalo podle § 26 zákona č. 36/1967 Sb., o znalecích a tlumočnících, **výnos č. j. 219/88 — org. ze dne 16. 3. 1989 o paušálních odměnách a náhradách za znalecké posudky o ceně staveb, pozemků, trvalých porostů a úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků.** Tímto výnosem se zrušuje výnos ministerstva spravedlnosti ČSR č. j. ZT1 211/75 — KO, registrovaný v částce 20, ročník 1976 Sb.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. května 1989 a bude uveřejněn v Ústředním věstníku ČSR a ve Sbírce instrukcí a sdělení ministerstva spravedlnosti ČSR, částka 1, ročník 1989, a lze do něj nahlédnout u kteréhokoliv okresního, popř. krajského soudu v ČSR.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České socialistické republiky

vydalo **výnos ze dne 20. března 1989 č. j. 9 870/89-42, kterým se mění a doplňuje výnos ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 19. listopadu 1984 č. j. 30 100/84-42 o odměňování učitelů vysokých škol (platový řád pro učitele vysokých škol).**

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1989. Lze do něj nahlédnout na ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy České socialistické republiky a v Ústředním ústavu pro vzdělávání pedagogických pracovníků.

Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj

vydala v dohodě s Federálním cenovým úřadem podle § 29 písm. c) zákona č. 194/1988 Sb., o působnosti federálních ústředních orgánů státní správy, a podle § 65 odst. 1 vyhlášky č. 113/1985 Sb., o cenách, **výnos č. 3 ze dne 30. prosince 1988 pro poskytování informací pro řízení vývoje cen projektových prací a inženýrských činností ve výstavbě.**

Výnos nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Dnem účinnosti tohoto výnosu se zrušuje směrnice Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj č. 9 ze dne 2. listopadu 1984 pro poskytování podkladů pro řízení vývoje cen projektových prací (reg. částka 10/1985 Sb.), ve znění výnosu Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj č. 2 ze dne 25. 9. 1987 (reg. částka 20 1987 Sb.). Výnos bude uveřejněn ve Zpravodaji SKVTIR, částka 8/1988; lze do něj nahlédnout na Státní komisi pro vědeckotechnický a investiční rozvoj.

## OZNÁMENÍ O UZAVŘENÍ MEZINÁRODNÍCH SMLUV

Federální ministerstvo zahraničních věcí

oznamuje, že dne 28. prosince 1988 byla v Olomouci podepsána Dohoda mezi federálním ministerstvem hutnictví, strojírenství a elektrotechniky Československé socialistické republiky a Radou ministrů Ruské sovětské federativní socialistické republiky o založení a činnosti společného československo-sovětského podniku AQUACOOP.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 30 dnem podpisu.

---

**Vydavatel:** Federální statistický úřad, Praha — **Redakce:** Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 36 86 — **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, státní podnik (SEVT), Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana telefon 53 38 41-9 — Vychází podle potřeby — **Roční předplatné činí 96,— Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku. **Účet pro předplatné:** SBOs Praha 1, účet č. 19-706-011 — Požadavky na předplatné, na zrušení odběru a na změnu počtu odbíraných výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí od následujícího čtvrtletí. V písemném styku vždy uvádějte šestimístné číslo vyúčtování. — **Distribuce předplatitelům:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, **jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v obyčtovém středisku SEVT, Svatošlavova 7, 140 83 Praha 4 - Nusle, telefon 43 56 15; za hotové v prodejnách SEVT:** Praha 2, Bruselská 2, telefon 25 84 95 — Brno, Česká 14, telefon 265 72 — Karlovy Vary, Engelsova 53, telefon 268 95 a v prodejnách Knihy: České Budějovice, Žižkovo nám. 25, — Teplice v Čechách, Leninova 15, — Jihlava, Komenského 16 — Gottwaldov, Murzinova 122. — **Novinová sazba povolena poštou** Praha 07, číslo 313 348 BE 55. Tisknou Tiskařské závody, n. p., závod 2, Karmelitská 6, Praha 1 - Malá Strana — Dohlédací pošta Praha 07